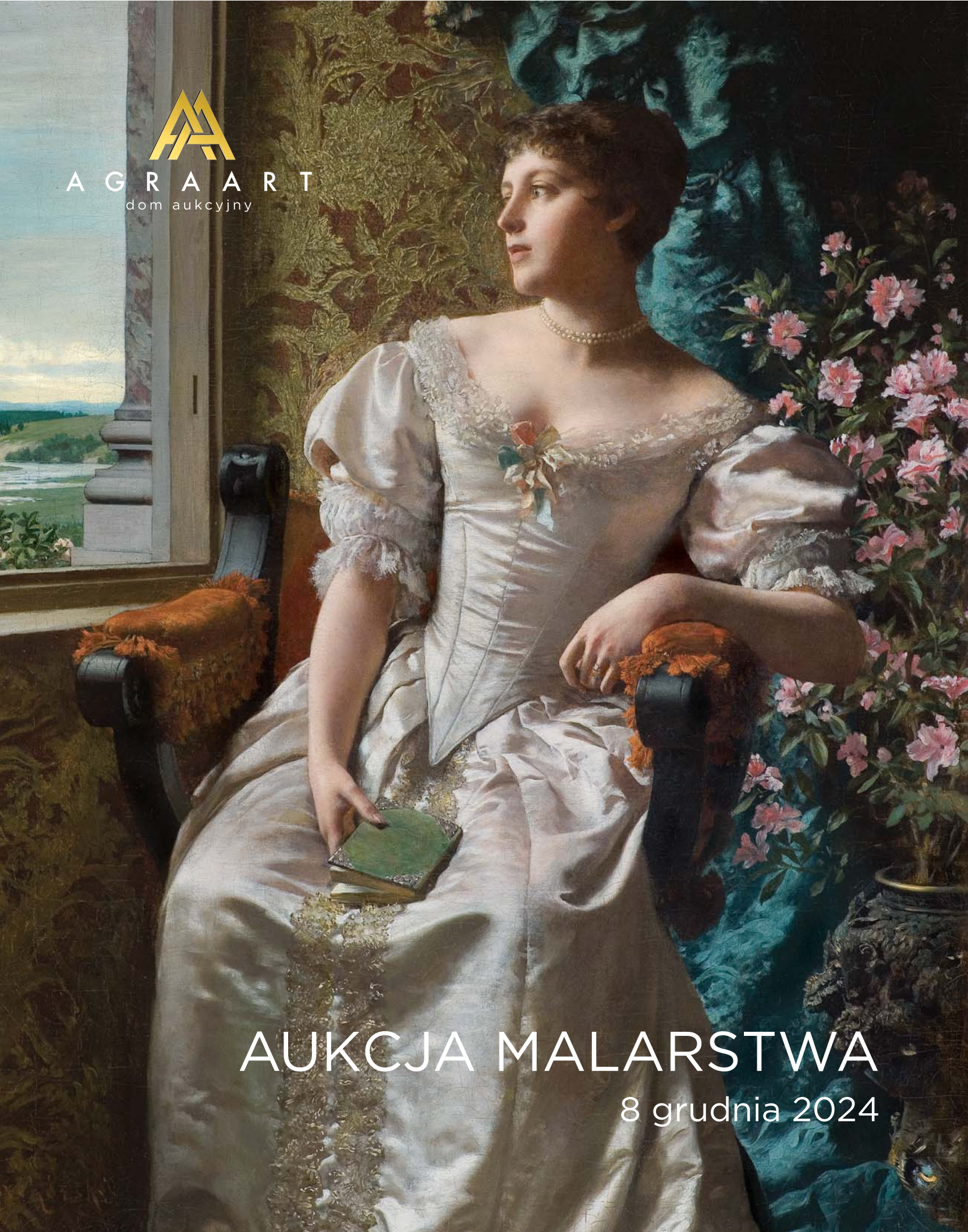

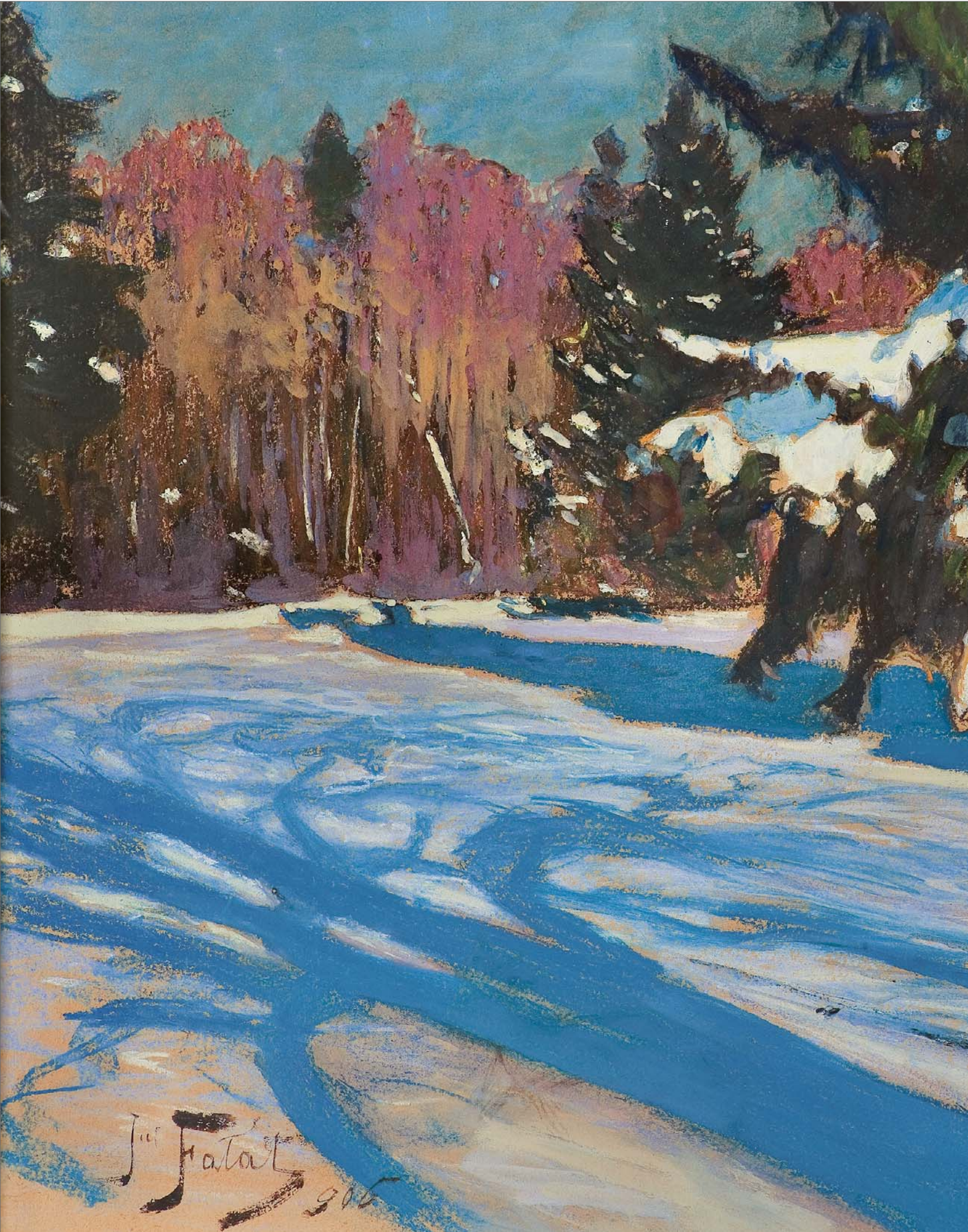

AGRAART
dom aukcyjny

AUKCJA MALARSTWA

8 grudnia 2024

Jul Fatah
2005

AUKCJA DZIEŁ SZTUKI

NIEDZIELA, 8 GRUDNIA 2024

SZTUKA WSPÓŁCZESNA
godz. 17⁰⁰

MALARSTWO TRADYCYJNE
godz. 19⁰⁰

WYSTAWA I LICYTACJA W NASZEJ SIEDZIBIE

Galeria AGRA-ART – Warszawa, ul. Wilcza 70

Rezerwacja linii telefonicznych, asysty internetowej oraz zlecenia
agra@agraart.pl lub tel. 22 625 08 08, 601 352 916

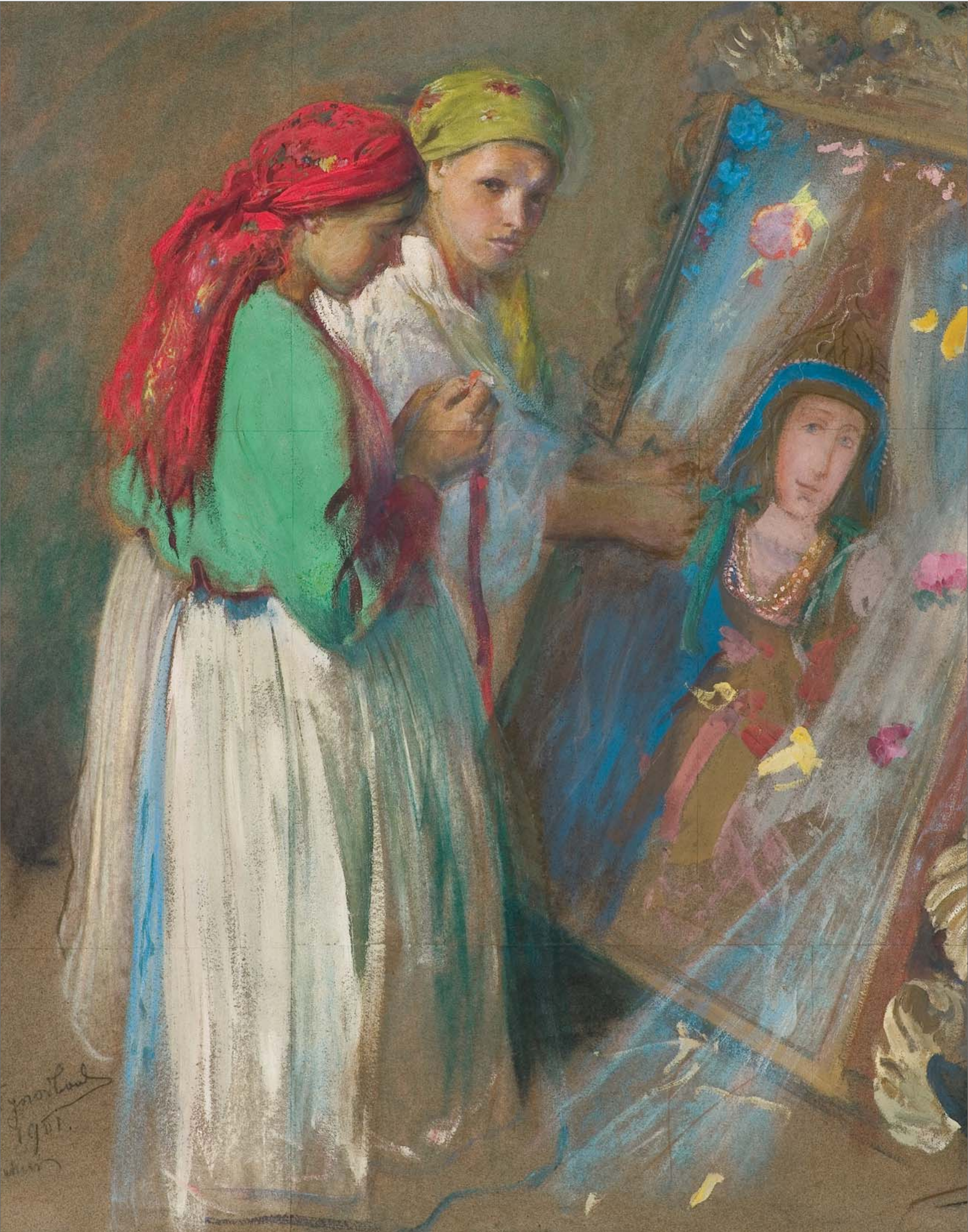
Aukcja odbędzie się w galerii Agra-Art.

Zachęcamy do licytacji on-line, przez telefon lub pozostawienia zlecenia licytacji w Państwa imieniu.

INDEKS ARTYSTÓW

Zygmunt Ajdukiewicz	33
Władysław Bakałowicz	17
Jan Chełmiński	11
Józef Chełmoński	32
Wawrzyniec Chorembski	98, 99
Władysław Czachórski	22
Stanisław Czajkowski	34, 49, 76
Zefiryn Ćwikliński	69
Arnold Ferdinand Ewald	24
Julian Fałat	27, 44, 75
Stefan Filipkiewicz	85
Stanisław Gałek	103, 105
Eugeniusz Geppert	90
Ludwik Gędek	6, 7
Aleksander Gierymski	21
Max Haenger	48
Wlastimil Hofman	68, 70
Błażej Iwanowski	110
Bronisław Jamontt	82
Czesław Borys Jankowski	74
Rajmund Kanelba	91, 95
Alfons Karpiński	78, 94
Apoloniusz Kędzierski	67
Roman Kochanowski	30, 38, 46, 50, 54, 57
Wiktor Korecki	80, 83, 102
Jerzy Kossak	60, 61, 81
Juliusz Kossak	5
Wojciech Kossak	12, 13, 14, 58, 63
Apolinary Kotowicz	51
Aleksander Kotsis	16
Antoni Kozakiewicz	9
Konstanty Mackiewicz	84, 106
Jacek Malczewski	40, 41, 42, 43, 79
Rafał Malczewski	96, 97

Władysław Malecki	10
Stanisław Masłowski	64
Jan Matejko	1, 3
Stefan Matejko	72
Józef Mehoffer	53
Stanisław Miarczyński	45
Piotr Michałowski	2, 8
Ludwik Misky	71
Marian Mokwa	104
Jan Czesław Moniuszko	23
Włodzimierz Nałęcz	59
Tymon Niesiołowski	93
Nikifor	100
Edward Okuń	25, 26
Władysław Podkowiński	20
Józef Rapacki	31, 39
Bronisława Rychter-Janowska	77
Leopold Schmutzler	18
Kazimierz Sichulski	65
Zygmunt Sidorowicz	15
Henryk Siemiradzki	28, 29
Jan Stanisławski	47
Leszek Stańko	107
Zofia Stryjeńska	66, 73, 101
Adam Styka	88
Jan Styka	19
Feliks Sypniewski	4
Włodzimierz Terlikowski	92
Włodzimierz Tetmajer	55, 56
Miloslava Vrbova-Štefková	108, 111
Zygmunt Waliszewski	89
Czesław Wasilewski	62
Leon Wyczółkowski	37, 52
Feliks Michał Wygrzywański	86, 87
Stanisław Wyspiański	36
Michał Gorstkin Wywiórski	35
Włodzimierz Zakrzewski	109

J. M. L.
1901.

REGULAMIN AUKCJI STACJONARNYCH DOMU AUKCYJNEGO AGRA-ART S.A.

§ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Niniejszy Regulamin określa zasady przeprowadzenia oraz uczestnictwa w aukcji, której przedmiotem są dzieła sztuki oraz inne obiekty kolekcjonerskie, powierzone Domowi Aukcyjnemu Agra-Art S.A. celem ich sprzedaży.

§ 2. DEFINICJE

Ilekcroć w niniejszym Regulaminie jest mowa o poniższych pojęciach, należy przez nie rozumieć:

1. **DOM AUKCYJNY** – Dom Aukcyjny Agra-Art S.A., z siedzibą w Warszawie przy ul. Wilczej 55/63, zarejestrowany w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie pod numerem KRS 0000101181.
2. **ESTYMACJE** – orientacyjny przedział cen, podany na podstawie analizy rynku aktualnej dla terminu aukcji, w którym w wyniku licytacji z największym prawdopodobieństwem może znaleźć się cena uzyskana; wartość ta nie uwzględnia kwoty **Premium**.
3. **PRZEDMIOT AUKCJI** – dzieło sztuki oraz inne rzeczy nie wyłączone z obrotu, powierzone przez osoby trzecie do sprzedaży.
4. **CENA REZERWOWA** – najniższa cena sprzedaży Przedmiotu Aukcji brutto ustalona dla Przedmiotu Aukcji przez właściciela Przedmiotu Aukcji.
5. **CENA WYWOŁAWCZA** – cena, od której aukcjoner rozpoczyna licytację Przedmiotu Aukcji.
6. **SPRZEDAJĄCY** – osoba zgłaszająca przedmiot do sprzedaży (wliczając agenta, wykonawcę lub osobistego reprezentanta, który działa w jego imieniu).
7. **UCZESTNIK** – osoba zarejestrowana zgodnie z postanowieniami niniejszego Regulaminu, biorąca udział w aukcji osobiście lub za pośrednictwem Pełnomocnika działającego na podstawie pisemnego Pełnomocnictwa.
8. **NABYWCA** – Uczestnik lub mocodawca (w przypadku licytacji przez pełnomocnika), która zgłosiła najwyższą ofertę zaakceptowaną przez Aukcjонера (przybicie), lub nabyła przedmiot w sprzedaży poaukcyjnej.
9. **AUKCJONER** – osoba upoważniona przez Dom Aukcyjny do prowadzenia aukcji.
10. **UMOWA** – umowa sprzedaży zawarta między Domem Aukcyjnym a Nabywcą z chwilą udzielenia przybicia, tj. w momencie zaakceptowania przez aukcjонера najwyższej oferty poprzez uderzenie młotkiem (zgodnie z art. 70² § 2 Kodeksu Cywilnego).
11. **USTAWA AML** – ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu z dnia 1 marca 2018 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1132, 163 z późn. zm.)
12. **PREMIUM** – prowizja płacona przez Nabywcę Domowi Aukcyjnemu, zawierająca podatek VAT, określona w § 12 ust. 2.
13. **CENA ZAKUPU** – jest to cena całkowita do zapłaty (cena przybita młotkiem z dodaną kwotą Premium i ewentualnie z innymi opłatami wymienionymi w § 12, lub w przypadku sprzedaży poaukcyjnej – uzgodniona cena sprzedaży), która nie podlega negocjacji po zakończeniu aukcji.
14. **CENA UZYSKANA** – najwyższa oferta zaakceptowana przez aukcjонера przez uderzenie młotkiem.
15. **VAT GRANICZNY** – podatek od towarów i usług, który na podstawie art. 120 ust. 2 i 3 ustawy o podatku od towarów i usług stosuje się do importu dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich, antyków oraz wewnątrzwspólnotowego nabycia dzieł sztuki oraz do ich dostawy dokonywanej przez podmioty określone w tym przepisie, naliczany przy obiektach sprowadzonych spoza Unii Europejskiej – opłata pobierana od Nabywcy.
16. **OPŁATA KOMPENSACYJNA** – opłata w wysokości 20% wylicytowanej Ceny uzyskanej stanowiąca zryczałtowane odszkodowanie, obejmujące między innymi koszty przygotowania Dzieła do

aukcji, Prowizję, utracone przez Dom Aukcyjny korzyści, a także szkody wizerunkowe. Dom Aukcyjny naliczy Opłatę kompensacyjną w przypadku odstąpienia od Umowy przez Dom Aukcyjny wobec opóźnienia wpłaty od Nabywcy.

§ 3. PRZEDMIOT AUKCJI

1. Przedmiotami Aukcji są rzeczy nie wyłączone z obrotu. Przedmioty Aukcji, zgodnie z oświadczeniami osób zgłaszających Przedmioty Aukcji do sprzedaży, stanowią wyłączną własność tych osób, są wolne od wad prawnych, nie są objęte jakimkolwiek postępowaniem administracyjnym, sądowym lub skarbowym, są wolne od zajęcia i zastawu oraz innych ograniczonych praw rzeczowych oraz nie są przedmiotem jakichkolwiek roszczeń osób trzecich.
2. Dom Aukcyjny nie ponosi odpowiedzialności za wady fizyczne i prawne oferowanych Przedmiotów Aukcji, jeśli Nabywca wiedział o wadzie w chwili przybicia. Z zastrzeżeniem bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa dotyczących ochrony konsumentów, Dom Aukcyjny nie ponosi odpowiedzialności za wady fizyczne i prawne Przedmiotów Aukcji, o których to wadach nie posiadał wiedzy.
3. Dom Aukcyjny może wycofać Przedmiot Aukcji bez podania przyczyny.
4. Przed aukcją Dom Aukcyjny publikuje katalog zawierający wskazanie Przedmiotów Aukcji oferowanych na najbliższej aukcji. Dom Aukcyjny zastrzega sobie możliwość składania oświadczeń i poprawek po publikacji katalogu, które uzupełniają opisy tam zawarte. Oświadczenia i poprawki ogłoszone w czasie sprzedaży uzupełniają opis katalogowy.
5. Opisy zawarte w katalogu, o którym jest mowa w ust. 4 powyżej, przygotowywane są przez historyków sztuki posiadających rozległe i udokumentowane doświadczenie, potwierdzone pracą zawodową.
6. Przedmioty Aukcji są oceniane przez konserwatora dzieł sztuki.
7. Dom Aukcyjny gwarantuje zgodność cech sprzedawanych obiektów opisanych w katalogu ze stanem faktycznym, w momencie zawarcia transakcji.
8. Przedmioty Aukcji są udostępniane zainteresowanym do zapoznania się z nimi w siedzibie Domu Aukcyjnego na nie mniej niż 10 dni przed aukcją na wystawie poprzedzającej aukcję. Dom Aukcyjny zaleca wykorzystanie tej możliwości bliższego zapoznania się z obiektem, jego opisem katalogowym i stanem faktycznym.

§ 4. ORGANIZACJA AUKCJI

1. Nie później niż na 10 dni przed planowanym terminem aukcji Dom Aukcyjny publikuje ogłoszenie informacyjne na stronie internetowej www.agraart.pl.
2. W ogłoszeniu, o którym jest mowa w ust. 1 powyżej, Dom Aukcyjny określa termin aukcji, miejsce oraz katalog Przedmiotów Aukcji.
3. Dom Aukcyjny do chwili rozpoczęcia licytacji danego Przedmiotu Aukcji jest uprawniony do jednostronnej zmiany warunków określonych w ogłoszeniu informacyjnym dotyczącym tego Przedmiotu Aukcji bez podania przyczyny.
4. Aukcja jest prowadzona zgodnie z prawem polskim i w języku polskim przez Aukcjонера.

§ 5. WARUNKI I SPOSOBY UCZESTNICTWA W AUKCJI

1. Uczestnikiem może być osoba fizyczna, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, ale posiadająca zdolność prawną.
2. Osoby, które zamierzają pierwszy raz uczestniczyć w aukcji Domu Aukcyjnego, proszone są o uprzedni kontakt z Domem Aukcyjnym w celu weryfikacji danych osobowych oraz ustalenia warunków ewentualnej płatności (rejestracja uczestników).
3. Wszelkie dane Uczestników pozostają do wyłącznej wiadomości Domu Aukcyjnego.
4. Do udziału w licytacji będą dopuszczone wszystkie osoby, które spełniają przesłanki wskazane w ust. 1 powyżej, zarejestrowały się do aukcji (podały Domowi Aukcyjnemu swoje dane wskazane w formularzu rejestracyjnym), oraz które zostaną pozytywnie zweryfikowane przez Dom Aukcyjny, dotychczas wywiązały się ze swoich zobowiązań lub wobec których złożono wiarygodne referencje, a także – w przypadku gdy cena wywoławcza będzie wyższa aniżeli 10.000 EUR – które zostaną zidentyfikowane i zweryfikowane w ramach stosowania przepisów Ustawy AML,

oraz w stosunku do których nie zachodzi uzasadnione podejrzenie prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. W każdym przypadku podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, Dom Aukcyjny ma prawo odmówić dopuszczenia do aukcji.

- Dom Aukcyjny może uzależnić uczestnictwo osoby w aukcji od wykazania przez tę osobę, iż jest osobą uprawnioną do udziału w aukcji.
- W uzasadnionych przypadkach Dom Aukcyjny zachowuje sobie prawo niedopuszczenia danej osoby do uczestnictwa w aukcji bez podania przyczyny.
- Dom Aukcyjny jest uprawniony do rejestracji przebiegu aukcji w formie audio video, z zastrzeżeniem należytej ochrony wizerunku Uczestników.
- Do udziału w aukcji można przystąpić:
  - osobiście – udział osobisty na sali aukcyjnej,
  - licytacja telefoniczna,
  - w imieniu uczestnika – licytacja zlecona Domowi Aukcyjnemu,
  - przez Internet w czasie rzeczywistym.
- Dom Aukcyjny ma prawo zorganizować aukcję bez fizycznego udziału osób na sali aukcyjnej, jeżeli będzie to konieczne z uwagi na obowiązujące przepisy prawa lub dla zachowania bezpieczeństwa Uczestników.
- Warunkiem przystąpienia do Aukcji jest akceptacja niniejszego Regulaminu.

§ 6. UDZIAŁ OSOBISTY

- Każdemu Uczestnikowi przed aukcją zostanie przypisany indywidualny numer identyfikacyjny. Przed rozpoczęciem aukcji przy stanowisku rejestracyjnym Domu Aukcyjnego Uczestnik biorący osobisty udział w aukcji, otrzyma tabliczkę z tym numerem. Uczestnik posługuje się w/w tabliczką w trakcie licytacji w celu akceptacji kolejnych postąpień i jest zobowiązany okazać ją na każde wezwanie Aukcjонера.
- Przy stanowisku rejestracyjnym Uczestnik potwierdza swoją tożsamość ważnym dokumentem tożsamości ze zdjęciem na każdą prośbę pracownika Domu Aukcyjnego dokonującego rejestracji.
- Bezpośrednio po zakończeniu aukcji Uczestnik obowiązany jest zwrócić tabliczkę, o której jest mowa w ust. 1 powyżej.
- Uczestnik aukcji jest odpowiedzialny za skutki użycia otrzymanej od Domu Aukcyjnego tabliczki licytacyjnej przez osobę trzecią.
- W przypadku dokonania zakupu przez Uczestnika, Dom Aukcyjny na prośbę Uczestnika wyda mu pisemne potwierdzenie zawartych umów.

§ 7. LICYTACJA TELEFONICZNA

- Uczestnicy aukcji mają możliwość wzięcia udziału w aukcji przez telefon (licytacja telefoniczna).
- Uczestnik licytacji telefonicznej powinien nie później niż na 12 godzin przed rozpoczęciem aukcji skontaktować się z Domem Aukcyjnym, celem zarezerwowania linii telefonicznej.
- Osoba, która zgłasza chęć uczestnictwa w licytacji telefonicznej jest zobowiązana do wskazania numerów Przedmiotów Aukcji, które zamierza licytować oraz numeru telefonu, pod który pracownik Domu Aukcyjnego zadzwoni do niej w czasie aukcji.
- Dom Aukcyjny nie ponosi odpowiedzialności za brak możliwości wzięcia udziału w licytacji telefonicznej z powodu trudności z połączeniem z numerem podanym przez Uczestnika.
- Licytacja telefoniczna może być nagrywana, a złożenie zlecenia jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na nagrywanie rozmowy telefonicznej. Dom Aukcyjny zastrzega sobie prawo do archiwizowania rozmów.
- Dom Aukcyjny zapewnia możliwość uczestnictwa w licytacji telefonicznej w języku angielskim, francuskim lub niemieckim.

§ 8. LICYTACJA W IMIENIU UCZESTNIKA

- Uczestnik może zlecić Domowi Aukcyjnemu licytowanie wybranych Przedmiotów Aukcji w jego imieniu. W tym celu Uczestnik wypełnia formularz zamieszczony w katalogu aukcyjnym lub w Internecie pod adresem www.agraart.pl.

- Wypełniony i podpisany formularz zlecenia licytacji należy dostarczyć osobiście do siedziby Domu Aukcyjnego lub mailem na adres agra@agraart.pl, nie później niż na 2 godziny przed rozpoczęciem aukcji.
- Dom Aukcyjny licytuje Przedmioty aukcji w imieniu Uczestnika do kwoty maksymalnej, oznaczonej przez Uczestnika na formularzu zlecenia.
- Dom Aukcyjny dołoży wszelkich starań, by zakupić Przedmiot Aukcji po najniższej możliwej cenie.
- Dom Aukcyjny nie przyjmuje zleceń bez limitu ceny.

§ 9. LICYTACJA PRZEZ INTERNET W CZASIE RZECZYWISTYM

- Dom Aukcyjny udostępnia możliwość licytacji w czasie rzeczywistym przez Internet razem z Uczestnikami zgromadzonymi na sali aukcyjnej.
- Warunkiem uczestnictwa w aukcji w sposób opisany w ust. 1 powyżej, jest zarejestrowanie się przez Uczestnika na stronie internetowej www.agraart.pl oraz uzyskanie statusu VIP, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej.
- Status VIP można uzyskać kontaktując się z Domem Aukcyjnym w sposób opisany pod adresem www.agraart.pl.
- Dom Aukcyjny nie ponosi odpowiedzialności za wszelkie problemy, utrudnienia, a w szczególności brak możliwości licytacji spowodowany trudnościami lub awarią techniczną po stronie Uczestnika lub operatora łącza internetowego, z którego korzysta Uczestnik.

§ 10. CENA

- Wszystkie Przedmioty Aukcyjne, o ile nie są oznaczone inaczej, posiadają Cenę Rezerwową, znaną jedynie Domowi Aukcyjnemu, która mieści się w przedziale między Ceną Wywoławczą, a dolną Estymacją. W przypadku braku osiągnięcia Ceny Rezerwowej, nie jest możliwe zakończenie aukcji sprzedażą Przedmiotu Aukcyjnego. W takiej sytuacji aukcja zostaje zamknięta pomimo braku sprzedaży Przedmiotu Aukcji.
- W katalogu podaje się orientacyjne Ceny Wywoławcze oraz Estymacje. Dom Aukcyjny zastrzega sobie prawo do zmiany Ceny Wywoławczej przed aukcją.
- Aukcjoner może w zależności od zainteresowania Przedmiotem Aukcji rozpocząć licytację od Ceny Wywoławczej niższej lub wyższej niż umieszczona w katalogu.
- Estymacje są określane przez Dom Aukcyjny na podstawie analizy wyników aukcji podobnych obiektów oraz aktualnej tendencji rynkowej.

§ 11. PRZEBIEG AUKCJI

- Licytację prowadzi Aukcjoner, który określa postąpienia w licytacji, rozstrzyga wszelkie spory i wskazuje Nabywcę obiektu.
- Aukcjoner stosuje postąpienia ustalone wcześniej według poniższej tabeli:

PRZEDZIAŁ CENOWY	MINIMALNE POSTĄPIENIE
do 5 000 zł	100 zł
5 000 – 10 000 zł	500 zł
10 000 – 100 000 zł	1 000 zł
100 000 – 200 000 zł	2 000 zł
200 000 – 500 000 zł	5 000 zł
powyżej 500 000 zł	10 000 zł

- Aukcjoner może stosować wielokrotność minimalnych postąpień.
- Stawki postąpień nie podlegają zmianie z uwagi na spójność z systemem internetowym Domu Aukcyjnego.
- Oferta Uczestnika jest wiążąca po zaakceptowaniu jej przez Aukcjонера.
- Oferta złożona w toku aukcji przestaje wiązać, gdy inny Uczestnik złoży ofertę wyższą.
- Aukcjoner ma prawo, o ile uzna to za niezbędne z uwagi na przepisy prawa, postanowień Regulaminu lub ochronę interesów Uczestników aukcji lub Domu Aukcyjnego, wycofać ofertę, odmówić przyjęcia oferty, wycofać Przedmiot Aukcji lub ponownie zaproponować Przedmiot Aukcji do licytacji.

8. Aukcjoner jest uprawniony do samodzielnego podnoszenia minimalnej kwoty oferty aż do poziomu Ceny Rezerwowej.
9. Przedmioty Aukcji, których licytacja zakończyła się poniżej Ceny Rezerwowej nie zostają sprzedane. Aukcjoner wówczas poinformuje o takim fakcie, wskazując osobę, która zaoferowała najwyższą cenę. Obiekt może być sprzedany po aukcji pod warunkiem uzyskania zgody właściciela.
10. Zawarcie Umowy następuje z chwilą udzielenia przybicia, czyli w momencie uderzenia młotkiem przez Aukcjонера. Chwila ta jest równoznaczna z zawarciem umowy sprzedaży zgodnie z art. 70³ § 2 Kodeksu cywilnego.

§ 12. PŁATNOŚĆ

1. Dom Aukcyjny oświadcza, że jest podatnikiem podatku od towarów i usług i z tytułu dokonania sprzedaży opodatkowany jest podatkiem od towarów i usług na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2021 r. poz. 685 ze zm.) niekorzystającym ze zwolnienia z tego podatku, wobec czego nabycie zwolnione jest z Podatku od czynności cywilnoprawnych stosownie do art. 2 pkt 4) ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 815 ze zm.).
2. Do wycycytowanej ceny doliczona zostanie opłata organizacyjna (Premium) w wysokości 20%, zawierająca podatek VAT.
3. W przypadku obiektów, które zostały sprowadzone spoza obszaru Unii Europejskiej (oznaczonych *), do Ceny Zakupu doliczona zostanie dodatkowo kwota VAT-u granicznego w wysokości 8% Ceny Uzyskanej.
4. Do Ceny Zakupu obiektów oznaczonych ♣ doliczana będzie dodatkowo opłata wynikająca z prawa twórcy i jego spadkobierców do otrzymania wynagrodzenia zgodnie z Ustawą z dnia 4 lutego 1994 – o prawie autorskim i prawach pokrewnych z tytułu odsprzedaży oryginału utworu (droit de suite).
5. Opłata, o której mowa w ust. 4 powyżej, wyciszana będzie na podstawie Ceny Uzyskanej, wg poniższego zestawienia (źródło: Dz.U.2022.2509 t.j., wersja od: 6 XII 2022 r. – Art. 19. [Droit de suite]):
1. Twórcy i jego spadkobiercom, w przypadku dokonanych zawodowo odsprzedaży oryginalnych egzemplarzy utworu plastycznego lub fotograficznego, przysługuje prawo do wynagrodzenia stanowiącego sumę poniższych stawek:
  - 1) 5% części ceny sprzedaży, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale do równowartości 50 000 euro, oraz
  - 2) 3% części ceny sprzedaży, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 50 000,01 euro do równowartości 200 000 euro, oraz
  - 3) 1% części ceny sprzedaży, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 200 000,01 euro do równowartości 350 000 euro, oraz
  - 4) 0,5% części ceny sprzedaży, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 350 000,01 euro do równowartości 500 000 euro, oraz
  - 5) 0,25% części ceny sprzedaży, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale przekraczającym równowartość 500 000 euro
– jednak nie wyższego niż równowartość 12 500 euro.

Kurs euro wg bieżącego kursu walut, a w przypadku gdy aukcja odbywa się w dzień ustawowo wolny od pracy lub w sobotę – z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego aukcję.

6. Prawo własności Przedmiotu Aukcji przechodzi na Nabywcę z chwilą zapłacenia pełnej wysokości ceny oraz Premium i, jeżeli znajdzie to zastosowanie w danej sytuacji, kwot wskazanych w ust. 3 i – odpowiednio – 4 powyżej.
7. O ile nie uzgodniono inaczej, Nabywca obowiązany jest wpłacić należność za zakupione obiekty w terminie 10 dni od dnia zakończenia aukcji na podstawie faktury *pro forma* wystawionej przez Dom Aukcyjny.
8. W przypadku opóźnienia, Dom Aukcyjny będzie uprawniony do naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie.
9. Wpłaty można dokonywać przelewem bankowym, gotówką lub kartami płatniczymi w siedzibie Domu Aukcyjnego. Dom Aukcyjny przyjmuje płatności kartami Visa, Mastercard/Eurocard, JBC.
10. Numer rachunku bankowego właściwego do dokonania płatności podany jest w katalogu, na stronie internetowej i na fakturze *pro forma*.
11. W przypadku dokonania płatności przelewem bankowym, wszelkie koszty transferu środków i opłaty bankowe pokrywa Nabywca.

12. W przypadku dokonywania przelewów z zagranicy i w walutach obcych, kwoty będą księgowane w złotych po kursie stosowanym przez bank prowadzący rachunek bankowy Domu Aukcyjnego.
13. Nabywca zobowiązany jest do pokrycia wszelkich kosztów związanych i wynikłych z faktu wycycytowania Przedmiotu Aukcji, w tym ewentualnych roszczeń wynikających z zawartej Umowy sprzedaży.
14. W przypadku, gdy Nabywca nie zapłaci ceny za zakupione obiekty w pełnej wysokości w terminie 10 dni od dnia zakończenia aukcji, Dom Aukcyjny będzie uprawniony do odstąpienia od Umowy w trybie natychmiastowym i zażądania od Nabywcy zapłaty Opłaty Kompensacyjnej. Uprawnienie do odstąpienia od Umowy Dom Aukcyjny może zrealizować w terminie do 6 miesięcy od daty aukcji.
15. Niezależnie od uprawnień powyższych, Dom Aukcyjny zastrzega sobie prawo sądowego dochodzenia realizacji Umowy i obciążenia Nabywcy kosztami stąd wynikłymi.

§ 13. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

1. Dom Aukcyjny wyłącza w najszerszym zakresie dopuszczonym prawem wszelkie gwarancje inne niż potwierdzenie autentyczności, oraz zgodność wymiarów i techniki wykonania Przedmiotu Aukcji z opisem katalogowym (o ile ewentualne błędy opisu nie zostały skorygowane np. przez Aukcjонера lub w inny sposób).
2. Z zastrzeżeniem ust. 1 powyżej oraz postanowień zdania kolejnego, całkowita odpowiedzialność Domu Aukcyjnego będzie ograniczona wyłącznie do Ceny Zakupu zapłaconej przez Nabywcę.
3. Żadne postanowienie w niniejszym Regulaminie nie wyklucza lub nie ogranicza odpowiedzialności Domu Aukcyjnego wobec kupującego, wynikającej z jakiegokolwiek oszustwa bądź świadomego wprowadzenia w błąd, lub z winy umyślnej Domu Aukcyjnego.

§ 14. PRAWA AUTORSKIE

1. Dom Aukcyjny nie przekazuje wraz z obiektem prawa autorskiego ani prawa do reprodukcji obiektu.
2. Prawa autorskie do wszystkich zdjęć, ilustracji oraz tekstów dotyczących Przedmiotu Aukcji, w tym zawartość katalogu aukcyjnego sporządzanych przez lub na rzecz Domu Aukcyjnego stanowią własność Domu Aukcyjnego.

§ 15. OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

1. **Administrator danych.** Możliwość uczestnictwa w aukcjach prowadzonych przez Dom Aukcyjny wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych Uczestnika jak również mocodawcy (w przypadku licytacji przez pełnomocnika). Dom Aukcyjny będzie przetwarzać powierzone dane osobowe we własnym imieniu jako Administrator w rozumieniu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO).
2. **Zakres przetwarzanych danych.** Dom Aukcyjny będzie przetwarzać dane w zakresie:
  - a) zawartym w formularzu rejestracyjnym,
  - b) danych przekazanych w ramach wykonywanych zleceń przez Dom Aukcyjny (np. rozmowa telefoniczna),
  - c) danych osobowych pełnomocników do reprezentacji mocodawców w danej licytacji.
3. **Cel przetwarzania udostępnionych danych.** Dom Aukcyjny przetwarza wyżej wskazane dane w celu:
  - a) umożliwienia wykonania zlecenia licytacji telefonicznej, o ile Dom Aukcyjny dostanie takie zlecenie, na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a) RODO,
  - b) dopuszczenia Cię do aukcji oraz zawarcia Umowy na podstawie art. 6 ust. 1 lit. b) RODO,
  - c) obsługi reklamacji na podstawie art. 6 ust. 1 lit. b) RODO,
  - d) ustalenia, dochodzenia lub obrony przed roszczeniami kierowanymi wobec Administratora – na podstawie art. 6 ust. 1 lit. f) RODO,
  - e) realizacja obowiązków nałożonych na Dom Aukcyjny na mocy Ustawy AML, w tym w szczególności stosowania środków bezpieczeństwa finansowego, których katalog określony został w treści Ustawy AML.
4. **Podstawa do przetwarzania danych.** Podanie wyżej wskazanych danych osobowych jest dobrowolne, jednakże konieczne do zawarcia i wykonania Umowy, a także jej rozliczenia.
5. **Odbiorcy danych.** Dane osobowe możemy przekazywać innym podmiotom, które będą je przetwarzały, w szczególności:
  - a) podmiotom prowadzącym działalność pocztową lub kurierską,
  - b) bankom, w przypadku konieczności prowadzonych rozliczeń,
  - c) podmiotom wspierającym Dom Aukcyjny w prowadzonej działalności na zlecenie Domu Aukcyjnego, w szczególności dostawcom IT, księgowości, obsługa prawna.

6. Okres przetwarzania danych.

- Dane udostępnione Domu Aukcyjnemu będą przetwarzane przez czas niezbędny do wykonania Umowy, nie dłużej niż do czasu przedawnienia roszczeń z Umowy, z zastrzeżeniem lit. b) poniżej,
- Dane przetwarzane przez Dom Aukcyjny w celu realizacji obowiązków wynikających z Ustawy AML, w tym w szczególności pozyskane w ramach stosowania środków bezpieczeństwa finansowego, przetwarzane są przez Dom Aukcyjny na zasadach wynikających z przepisów Ustawy AML.

7. Prawa osób, których dane przetwarza Dom Aukcyjny.

- dostęp do treści swoich danych,
- skorygowanie danych,
- usunięcie danych,
- ograniczenie przetwarzania danych,
- przeniesienie danych,
- wniesienie sprzeciwu wobec przetwarzania danych.

8. Realizacja praw.

Realizacja praw, o których mowa powyżej może odbywać się poprzez wskazanie swoich żądań na adres mail agra@agraart.pl, lub pisemnie na adres siedziby Administratora.

9. Prawo do skargi.

Przysługuje prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych przez osobę, której dane Dom Aukcyjny przetwarza z naruszeniem przepisów.

10. Źródło danych.

Przetwarzane dane osobowe pochodzą bezpośrednio od Uczestnika lub mocodawcy Uczestnika Aukcji, a także z powszechnie dostępnych rejestrów prowadzonych i udostępnianych na podstawie przepisów prawa.

11. Spełnienie obowiązku informacyjnego przez mocodawcę

(w przypadku udziału w licytacji przez pełnomocnika). Mocodawca zobowiązuje się poinformować swojego pełnomocnika o treści § 15 Regulaminu i na żądanie Domu Aukcyjnego przedstawić dowód spełnienia tego obowiązku.

§ 16. ODSTĄPIENIE OD UMOWY

- W przypadku zwłoki w zapłacie za wycycytowany Przedmiot Aukcji, Dom Aukcyjny wezwie zwycięzcę aukcji do zapłaty w terminie nie krótszym niż 10 dni z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu Dom Aukcyjny odstąpi od umowy i naliczy Oplatę kompensacyjną.
W przypadku braku zapłaty w wyznaczonym terminie, Dom Aukcyjny uprawniony jest do odstąpienia od Umowy i naliczenia Oplaty kompensacyjnej lub rozpoczęcia procedury windykacji.
- W każdym przypadku uzasadnionego podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, Dom Aukcyjny ma prawo odstąpić od realizacji Umowy, niezależnie od stopnia zaawansowania jej realizacji.

§ 17. ODBIÓR PRZEDMIOTU AUKCJI

- Przeniesienie własności Przedmiotu Aukcji oraz wydanie obiektu Nabywcy następuje po zaksięgowaniu całej należnej kwoty na rachunku bankowym Domu Aukcyjnego.
- Dom Aukcyjny wydaje potwierdzenie dokonania zakupu podpisane przez historyka sztuki, które jest jednoznaczne z potwierdzeniem autentyczności.
- Odbiór zakupionych obiektów odbywa się w siedzibie Domu Aukcyjnego. Na życzenie i ryzyko Nabywcy Dom Aukcyjny może wysłać obiekt pod wskazany przez niego adres, jeżeli wszelkie koszty wysyłki, zapakowania i ubezpieczenia pokryje nabywca.
- Dla niektórych Przedmiotów Aukcji może być wymagane pozwolenie na wywóz za granicę Rzeczypospolitej Polskiej. Kwestie te reguluje to ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W przypadku chęci wywiezienia zakupionego Przedmiotu Aukcji za granicę, w niektórych przypadkach wskazana wyżej ustawa nakłada na wywoźcę obowiązek uzyskania odpowiednich pozwoleń. Brak możliwości uzyskania pozwolenia na wywóz nie może być przesłanką do odstąpienia od Umowy lub opóźnienia płatności pełnej ceny za zakupiony Przedmiot Aukcji.
- Odpowiedzialność Domu Aukcyjnego za Przedmiot Aukcji, w tym w szczególności za jego uszkodzenie lub utratę, ustaje w chwili odbioru obiektu w siedzibie Domu Aukcyjnego lub z chwilą nadania Przedmiotu Aukcji w urzędzie pocztowym lub firmie przewozowej.
- O ile nie ustalono inaczej, za zakupione obiekty nie odebrane w terminie 30 dni od daty aukcji, Dom Aukcyjny będzie liczył składowe w wysokości 40 zł dziennie za jeden obiekt.

§ 18. REKLAMACJE

- Uczestnik ma prawo składać reklamacje dotyczące nabytych Przedmiotów Aukcyjnych.
- Reklamacja może zostać złożona w terminie 6 miesięcy od dnia zawarcia Umowy. Liczy się data dostarczenia reklamacji do Domu Aukcyjnego.
- Reklamacja powinna zostać złożona w formie pisemnej oraz przesłana na adres korespondencyjny: Agra-Art SA, ul. Wilcza 70, 00-670 Warszawa.
- Dom Aukcyjny ma obowiązek rozpatrzenia każdej reklamacji w terminie 14 dni od jej otrzymania.
- Prawidłowo złożona reklamacja powinna zawierać dane Uczestnika (imię, nazwisko, adres zamieszkania) oraz uzasadnienie reklamacji.

§ 19. PRZECIWDZIAŁANIE PRANIU PIENIĘDZY ORAZ FINANSOWANIU TERRORYZMU

- Dom Aukcyjny jako instytucja obowiązana na mocy postanowień Ustawy AML, zgodnie z dyspozycją art. 2 ust. 1 pkt 24a), dokłada należytej staranności w zakresie realizacji działań zmierzających do rozpoznania i określenia poziomu ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, a w konsekwencji skutecznego przeciwdziałania jego materializacji.
- W celu przeciwdziałania ryzyku, o którym mowa w ust. 1 powyżej, Dom Aukcyjny stosuje wobec Nabywców środki bezpieczeństwa finansowego w sytuacji, w której wartość Przedmiotu Aukcji równa jest lub przekracza kwotę 10.000 (słownie: dziesięć tysięcy) euro po kursie średniego kursu waluty ogłoszonego przez NBP, obowiązującego w dniu przeprowadzania transakcji.
- W związku z realizacją obowiązku, o którym mowa powyżej, Dom Aukcyjny zastrzega sobie prawo do żądania dodatkowych dokumentów lub informacji czy też złożenia oświadczenia określającego wystąpienia ryzyka rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń Ustawy AML albo niezbędnych do wykonania przez Dom Aukcyjny obowiązków wynikających z przepisów Ustawy AML. Dom Aukcyjny może wystąpić z żądaniem, o którym mowa w zdaniu poprzednim, również po zakończeniu aukcji (przybiciu).
- Dom Aukcyjny ma prawo do odstąpienia od Umowy w przypadku:
  - nieprzekazania informacji lub dokumentów, o których mowa w ust. 1 powyżej,
  - stwierdzenia nieprawidłowości lub braku aktualizacji informacji lub dokumentów przekazanych przez Nabywcę,
  - wystąpienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego, w szczególności przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu,
  - w sytuacji uzasadnionego podejrzenia, iż przeprowadzenie transakcji mogłoby spowodować naruszenie prawa, jego obejście lub byłoby niezgodne z regulami obrotu.

§ 20. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- Niniejszy Regulamin wchodzi w życie z dniem 15 stycznia 2022 roku.
- Dom Aukcyjny zastrzega sobie prawo do dokonywania zmian w Regulaminie, w każdym czasie. Przy czym w odniesieniu do aukcji już ogłoszonych, stosuje się Regulamin w brzmieniu dotychczasowym, nawet jeżeli zmiany Regulaminu weszłyby w życie przed jej rozpoczęciem.
- Zgodnie z obowiązującymi przepisami wywóz dzieł sztuki z Polski jest dozwolony, o ile obiekt spełnia warunki wymienione w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz.U. nr 162 poz. 1568 ze zm.).
- Dom Aukcyjny jest zobowiązany do zbierania danych osobowych klientów dokonujących transakcji powyżej równowartości 15 000 euro zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2000 r. nr 116, poz. 1216 z późniejszymi zmianami).
- Muzea rejestrowane mają prawo pierwokupu zabytków bezpośrednio na aukcji za kwotę wycycytowaną powiększoną o opłatę aukcyjną zgodnie z ustawą o muzeach z dnia 21 listopada 1996 r. (Dz. U. z 1997 r., nr 5, poz. 24, ze zm.).

1 JAN MATEJKO

(Kraków 1838 – Kraków 1893)

SZKIC MĘSKIEJ GŁOWY

ołówek, papier

16 x 10 cm

sygn p.d.: *J M.*

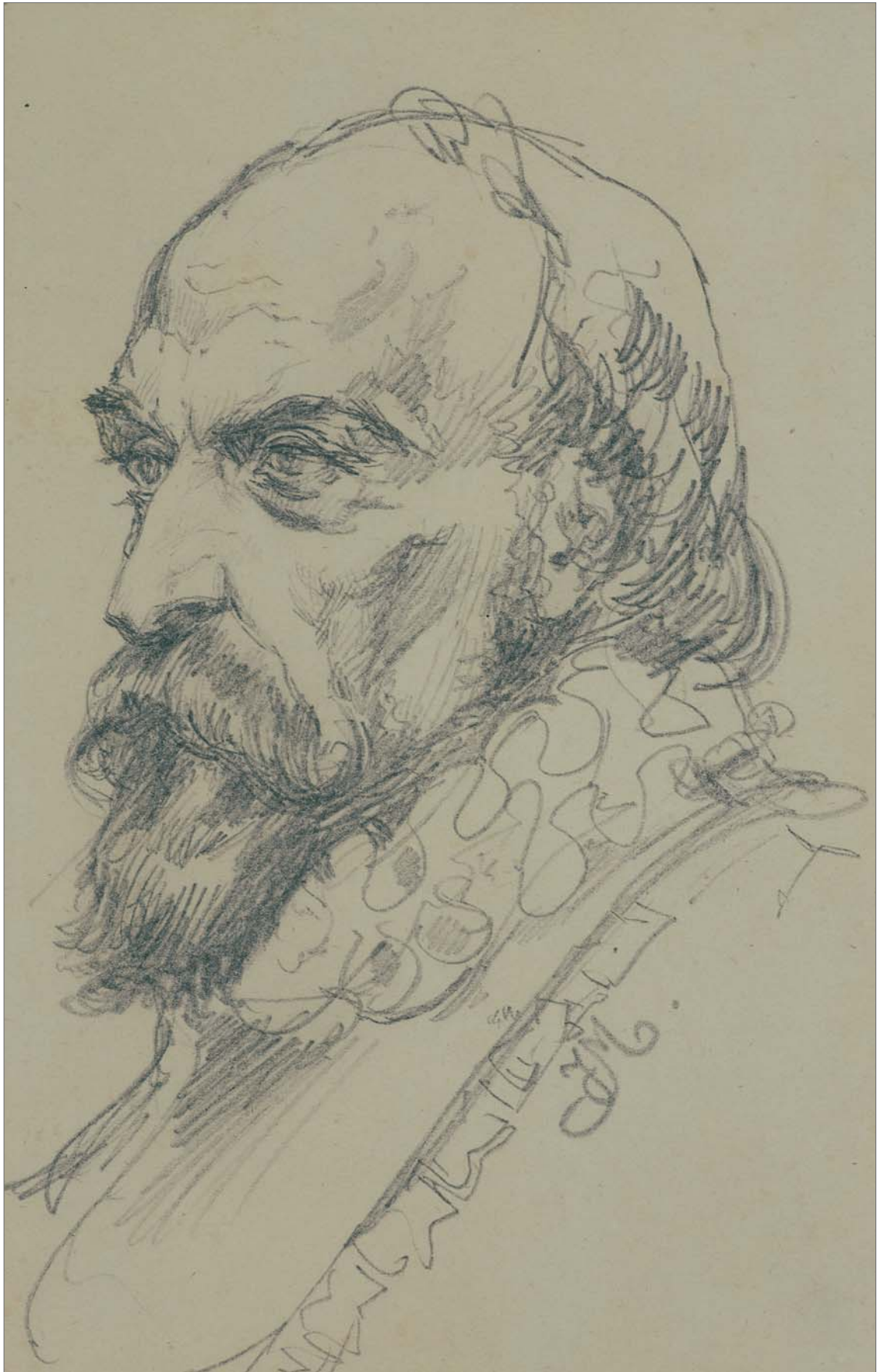
15 000 zł

estymacja: 18 000 – 25 000

Pochodzenie:

- Kolekcja Beaty i Wincentego Kirchmayerów – córki artysty i jej męża.
- Kolekcja Adama Kirchmayera (1864-1935) – brata Wincentego Kirchmayera.
- Kolekcja spadkobierców Adama Kirchmayera.

Kirchmayerowie byli znaną i wpływową krakowską rodziną kupiecko-bankierską. Córka Jana Matejki w 1892 r. poślubiła Wincentego Józefa Mariana Kirchmayera (1866-1908), z którym miała trójkę dzieci. Beata Kirchmayerowa była nowoczesną i przedsiębiorczą kobietą, wraz ze szwagrem – Adamem Kirchmayerem w 1894 roku wykupili udziały w „Fabryce pieców kaflowych w Dębnikach pod Krakowem Józefa Niedźwieckiego i Spółki“, a w 1898 roku, po śmierci Józefa Niedźwieckiego, stali się jedynymi jej właścicielami. Fabryka znana była nie tylko z wytwarzania pieców kaflowych. Beata Matejkówna wraz z Adamem Kirchmayerem współpracowali ze znakomitymi rzeźbiarzami, m.in. Konstantym Laszczką, Tadeuszem Błotnickim, czy Janem Szczepkowskim. Produkty firmy były nagradzane na licznych wystawach, mimo to około 1910 roku zaprzestano produkcji majoliki, a w 1919 roku zamknięto fabrykę.

2 PIOTR MICHAŁOWSKI

(Kraków 1800 – Krzysztoforzyce / Krzyżtoporzyce 1855)

DWA KONIE – obraz dwustronny

ołówek, papier, 32 x 47,8 cm

Na tzw. zaplecku nalepka Muzeum Narodowego
w Warszawie z numerem depozytu rej 480/22/8.
Na odwrocie szkic przedstawiający dwa konie.

8 000 zł

estymacja: 9 000 – 15 000

3 JAN MATEJKO

(Kraków 1838 – Kraków 1893)

GŁOWA MĘŻCZYZNY Z WĄSAMI

ołówek, papier, 16 x 10 cm; sygn p.d.: *J.M.*

15 000 zł

estymacja: 18 000 – 25 000

Pochodzenie:

- Kolekcja Beaty i Wincentego Kirchmayerów – córki artysty i jej męża.
- Kolekcja Adama Kirchmayera (1864-1935) – brata Wincentego Kirchmayera.
- Kolekcja spadkobierców Adama Kirchmayera.

Więcej o kolekcji i o rodzinie Kirchmajerów – poz. kat. 1.

4 FELIKS SYPNIEWSKI

(Warszawa 1830 – Warszawa 1902)

ODSIECZ WIEDNIA, 1884

akwarela, papier naklejony na tekturę, 54,5 x 94,5 cm

sygn. p.d.: *F. Sypniewski* | r. 84.

wzdłuż d. krawędzi (oł.): *Starcie z jazdą Muzułmańską*

Na odwrocie p.g. (tuszem): *Odsiecz Wiednia* | przez
Króla | *Sobieskiego* | *1683*; ponadto trójkątna, słabo
czytelna, niemiecka pieczęć.

18 000 zł

estymacja: 20 000 – 30 000

5 JULIUSZ KOSSAK

(Wiśnicz 1824 – Kraków 1899)

WJAZD CESARZA FRANCISZKA JÓZEFA I DO LWOWA, 1851

tusz, pióro, papier, 20,2 x 26,3 cm

sygn. p.d.: *Juliusz Kossak* | 851.

25 000 zł

estymacja: 30 000 – 40 000

Dzieło przedstawia scenę z pierwszej podróży Franciszka Józefa I po Galicji. Po raz drugi cesarz przybył do kraju w 1855 r., odwiedzając swojego brata, arcyksięcia Karola Ludwika we Lwowie. W późniejszych latach monarcha odwiedzał Galicję jeszcze cztery razy. Juliusz Kossak uwiecznił epizody z wizyt władcy, którego mieszkańcy Galicji darzyli sympatią; to on nadał im w roku 1861 autonomię.

6 LUDWIK GĘDŁEK

(Kraków 1847 – Wiedeń 1904)

NA POSTERUNKU

olej, deska mahoniowa, 15,5 x 21 cm

sygn. l.d.: L. Gędłek. Wien

Na odwrocie centralnie nalepka z napisem (tuszem): *Auf Vorposten*; ponadto notatki ołówkiem odnoszące się m.in. do wielkości obrazu oraz papierkowa nalepka Milwaukee Art Center Collection z 1962 r., gdzie obraz został przekazany przez Rene von Schleinitz Foundation (prywatną fundację w Milwaukee założoną w 1953 r.).

Obydwa prezentowane obrazy Ludwika Gędłka przedstawiają charakterystyczne dla artysty sceny z kozackich patroli. Te statyczne kompozycje ukazują odpoczywających kozaków w towarzystwie ich wiernych koni. Całość jest utrzymana w charakterystycznej dla malarstwa Gędłka, wyrafinowanej tonacji zgaszonych brązów, zieleni, szarości oraz delikatnych błękitów.

Te gładko i precyzyjnie namalowane sceny z kozackich pochodów XVII wieku są znakomitą przykładową twórczości artysty – znanej w kraju, ale popularnej przede wszystkim w środowisku wiedeńskim, gdzie Gędłek mieszkał i pracował.

12 000 zł

estymacja: 15 000 – 20 000

7 LUDWIK GĘDŁEK

(Kraków 1847 – Wiedeń 1904)

ODPOCZYNEK

olej, deska mahoniowa, 16 x 21,1 cm

sygn. l.d.: *L. Gędłek – Wien*

Na odwrocie centralnie nalepka z napisem (tuszem): *Rast*; ponadto notatki ołówkiem odnoszące się m.in. do wielkości obrazu oraz papierkowa nalepka Milwaukee Art Center Collection z 1962 roku, gdzie obraz został przekazany przez Rene von Schleinitz Foundation (prywatną fundację w Milwaukee założoną w 1953 r.).

18 000 zł

estymacja: 20 000 – 25 000

8 PIOTR MICHAŁOWSKI

(Kraków 1800 – Krzysztoforzyce / Krzyżtoporzyce 1855)

HUZAR NA GNIADYM KONIU, ok. 1836

olej, płótno dublowane, 53,6 x 44,2 cm

350 000 zł

estymacja: 400 000 – 500 000

Pochodzenie:

- Kolekcja Ignacego Korwin-Milewskiego – znanego mecenasa sztuki (1846-1926).
- Kolekcja Emila Merwina, prawnika (1881-1934), Wiedeń.
- Własność Czesława Bednarczyka, Wiedeń.
- Kolekcja prywatna, Stany Zjednoczone.
- Galeria Marek, Warszawa.
- Kolekcja prywatna, Warszawa.

Obraz wystawiany i reprodukowany m.in. w:

- Franciszek Klein, *Kolekcja Ignacego Korwin Milewskiego*, w: „Sztuki Piękne” 1927/1928, Nr 10-12, il. s. 454 (*Ułan*);
- Lisowski, „Kuryer Literacko-Naukowy”, nr 35 z 31 VIII 1931, s. IV;
- *Katalog zur Ausstellung Piotr Michałowski* [wystawa ze zbiorów Emila Merwina], Galerie Würthle, Wiedeń 1934, nr kat. 8;
- J. Sienkiewicz, *Bedeutende Gemälde Polnischer Meister*, Ausstellungskatalog, Kunst und Antiquitäten Czesław Bednarczyk Wien, Wiedeń 1969, nr kat. 9, il. 9;
- *Piotr Michałowski 1800-1855. Wystawa dzieł artysty w dwusetną rocznicę urodzin*, katalog wystawy, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 2000, s. 211, poz. XIV.

Niesłychana trafność oka i śmiałość ręki jego w chwytaniu prawdy w liniach, ruchu i wyrazie nie były zdobytą pracą; żadna wprawa, żadne długoletnie studia dać ich w tym stopniu nie mogą – miał je od początku zawodu malarskiego – było to u niego intuicją z iskry wewnętrznej tryśniętą, co przy wielkiej oryginalności, znamię geniuszu na jego dziełach wyciska.

C. Michałowska, *Piotr Michałowski. Rys życia, zawód artystyczny, działalność w życiu publicznym*, Kraków 1911, s. 66

Piotr Michałowski do 1835 r. mieszkał i tworzył w Paryżu, gdzie cieszył się rosnącą sławą, a obrazy jego sprzedawały się znakomicie.

W połowie września 1835 r. przyjeżdża do kraju. – Przy ojcu, który przeważnie mieszka w Krakowie, nie zaniebija malarstwa – urządza sobie pracownię w gmachu akademickim, a potem w jednej z obszernych sal pałacu Wielopolskich, którą wkrótce zapętnia wybornymi studiami, oddając się teraz wyłącznie malowaniu olejnemu. Wzorów do nich dostarcza piękny pułk austriackich huzarów króla pruskiego Wilhelma, konsystujący na Podgórzu – wtedy powstały rewie huzarskie, pojedyncze typy huzarów na koniu, arcydzieła tak pod względem prawdy, siły, jak i piękności kolorytu. (C.Michałowska, dz.cyt., s. 64)

Przy bliższym spojrzeniu na obraz, widoczne są pewne zmiany kompozycyjne, które wprowadził artysta. Dopiero zdjęcie w promieniach RTG pozwala nam dokładnie zgłębić płótno Michałowskiego. Pod prezentowanym obrazem

znajduje się druga kompozycja artysty. Jest to jedna z cech charakterystycznych dla twórczości malarza. Bezpośrednio pod huzarem znajduje się ta sama postać w nieznacznym oddaleniu. Błękitny huzar z szablą, początkowo opuszczoną, a następnie wzniesioną w górę, siedzi na wspiętym białym koniu. Cała kompozycja jest skierowana w przeciwną stronę niż w wersji ostatecznej.

Prezentowany *Huzar na gniadym koniu* to znakomity przykład doskonałego układu kompozycyjnego wypracowanego przez Michałowskiego. Artysta z lekkością i wielką wprawą ukazał jeźdźcę na wspiętym rumaku. Ten reprezentacyjny portret oficera w odświętnym mundurze, artysta modelował odważnymi pociągnięciami pędzla i impastami. Nie potrzebował podmalowań, od razu, jednym niemal uderzeniem pędzla, budował plastykę obrazu. Nozdrza, zagłębienia i wypukłości końskiej sylwetki, szczegóły postaci – malowane są z mistrzowską finezją.

9 ANTONI KOZAKIEWICZ

(Kraków 1841 – Kraków 1929)

CHŁOPIEC W SZUWARACH, ok. 1890

olej, deska mahoniowa, 20,5 x 15,7 cm

sygn. l.g.: A. Kozakiewicz

Sygn. również na odwr.: AKozakiewicz [inicjały wiązane; sygnatura wydrapana na desce];

ponadto na ramie nalepki aukcyjne Agra-Art z 2008 roku.

18 000 zł

estymacja: 20 000 – 30 000

10 WŁADYSŁAW MALECKI

(Masłów k. Kielc 1836 – Szydłowiec 1900)

PEJZAŻ Z GOCŁAWKA, 1895

olej, tektura naklejona na tekturę, 16,5 x 28,8 cm

sygn. l.d.: A. W. Malecki

p.d.: Gocławek 1895 r.

12 000 zł

estymacja: 15 000 – 20 000

11 JAN CHEŁMIŃSKI

(Brzustów k. Opoczna 1851 – Nowy Jork 1925)

SPOTKANIE NA DRODZE, ok. 1875

olej, deska, 20,8 x 27 cm

sygn. p.d.: *Jan Chełmiński*

Na odwrocie owalna pieczęć monachijskiej firmy z przyborami malarskimi:

[Adrian] Brugger | München | [Theatinerstrasse. 2.];

ponadto numer (czerwoną kredką): P 601 | 27 i nalepki aukcyjne.

23 000 zł

estymacja: 25 000 – 30 000

12 WOJCIECH KOSSAK

(Paryż 1856 – Kraków 1942)

NA RATUNEK, 1896

akwarela, gwasz, łabędzia skórka

24 x 70,4 cm (w św. passe-partout w kształcie wachlarza)

sygn. p.d.: *A mademoiselle Lilly Wanamaker* |

Albert de Kossak | Berlin 1896

45 000 zł

estymacja: 50 000 – 70 000

Akwarela dedykowana najmłodszej córce Johna Wanamakera, amerykańskiego kupca i założyciela pierwszego w Filadelfii domu towarowego, otwartego w 1861 r. w sąsiedztwie domu prezydenta Washingtona. Wanamaker był zapalonym kolekcjonerem sztuki i antyków. Do Muzeum Uniwersytetu w Pensylwanii przekazał kilka darowizn, m.in. kolekcję brązowych reprodukcji artefaktów odkrytych w ruinach Pompejów i Herkulanum.

Początkowo wachlarze pełniły funkcję użytkową.

Były częścią kobiecej garderoby uzupełniającą wytworne suknie. Noszono je do teatrów, na bale lub w czasie spotkań towarzyskich. Ważna była precyzja wykonania malunku, a ich dekoracje musiały być neutralne i adekwatne do sytuacji. Malowano na nich wyidealizowane scenki rodzajowe lub historyczne. Dopiero w połowie lat 80. XIX wieku artyści pozwolili sobie na swobodniejsze, czasem wręcz impastowe, dekorowanie wachlarzy.

Modne wachlarze płytkowe i plisowane, malowane przez znanych artystów-malarzy, w drugiej połowie XIX wieku zaczęły tracić swą rolę użytkową na rzecz funkcji czysto estetycznej, pamiątkarskiej i kolekcjonerskiej: zamiast służyć jako modniarski dodatek, zdobiły ściany salonu lub były umieszczane w serwantkach, stanowiąc dumę właścicieli, podobnie jak inne dzieła sztuki (cyt. za: J. Różańska, *Polski wachlarz malowany 1850-1914*, Warszawa 2006, s. 7). Takich malowanych wachlarzy często nie plisowano ani nie napinano na stelaż; oprawione w passe-partout i ramy od początku pełniły rolę obrazów.

13 WOJCIECH KOSSAK

(Paryż 1856 – Kraków 1942)

AUTOPORTRET W MUNDURZE UŁANA KSIĘSTWA WARSZAWSKIEGO 1809, 1891

olej, deska mahoniowa, 41 x 31,2 cm

sygn. p.d.: *Adalbert von Kossak 1891*

Na odwrocie dwie nieczytelne okrągłe pieczęcie; przy górnej krawędzi papierowa okrągła nalepka firmy ramiarskiej Antonina Sponara z Pragi.

130 000 zł

estymacja: 140 000 – 200 000

Obraz reprodukowany i wystawiany:

- Barbara Kokoska, *Konie w malarstwie polskim*, wyd. Kluszczyński, Kraków 2010, s. 133, il.;
- *Wojny napoleońskie 1812-1815*, Muzeum Romantyzmu w Opinogórze, Opinogóra 2013, s. 2, il.

- *Juliusz Kossak (1856-1942) | Wojciech Kossak (1856-1942)* [katalog wystawy], Muzeum Polskie w w Rapperswilu, 20 VI – 24 IX 2018, s. 58, 100, il. s. 61;
- *Juliusz Kossak (1856-1942) | Wojciech Kossak (1856-1942)* [katalog wystawy], Biblioteka Polska w Paryżu, 28 IX – 28 X 2018, s. 50, 124, il. 53.

Z zamiłowaniem portretował też Wojciech Kossak siebie; wczesny autoportret to jeszcze nie pewny swej wartości młody człowiek wspierający się na rękojeści szabli, lecz późniejsze konterfekty to niemal zawsze wizerunki przystojnego, butnego, rasowego szlachcica, często w mundurze wojskowym. Taki jest datowany na 1891 rok Autoportret w stroju ułana Księstwa, ukazujący umundurowanego jeźdźca na polnej drodze.

Stefania Krzysztofowicz-Kozakowska, w: *Juliusz Kossak...*, dz. cyt., s. 50.

Już w najwcześniejszym okresie twórczości Wojciech Kossak osiągnął pierwsze i od razu wysokie wyróżnienia, zdobywając również sporą popularność. Jego dzieła pochodzące z XIX w. pojawiają się na rynku sztuki bardzo rzadko, stąd oferowany *Autoportret w mundurze ułana Księstwa Warszawskiego* uznać trzeba za kolekcjonerski rarytas.

Malowany na mahoniowej desce znakomity wizerunek oficera, datowany na rok 1891, posiada sygnaturę *Adalbert von Kossak*. Artysta często podpisywał tak prace malowane i sprzedawane za granicą. Imię „Adalbert“, które było zakonnym mianem św. Wojciecha, przyjęto używać powszechnie jako obcojęzyczny odpowiednik imienia „Wojciech“.

14 WOJCIECH KOSSAK

(Paryż 1856 – Kraków 1942)

SZWOLEŻEROWIE POD WAGRAM, 1893

olej, płótno dublowane, 73 × 112 cm

sygn. l. d.: *Wojciech Kossak | 1893*

Na dolnej listwie krosien malarskich oraz na dolnej listwie ramy dwie nalepki depozytowe Zamku Królewskiego w Warszawie; ponadto na dolnych i górnych listwach krosien cztery nalepki warszawskich domów aukcyjnych.

Do obrazu są załączone dwie opinie – Elżbiety Charazińskiej oraz Adama Konopackiego.

370 000 zł

estymacja: 400 000 – 500 000

Pochodzenie:

Depozyt Zamku Królewskiego w Warszawie, 2021-2024.

Obraz wystawiany, wzmiankowany i reprodukowany:

- Emmanuel Swieykowski, *Pamiętnik Towarzystwa Sztuk Pięknych w Krakowie 1854-1904*, Kraków 1905, s. 77 (jako *Epizod z bitwy pod Wagram*);
- Kazimierz Olszański we wstępie do: *Wojciech Kossak, Wspomnienia*, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 1971, s. 10;
- Sławomir Gowin, *Kossakowie*, Edipresse, Warszawa 2006, s. 91;
- *Mała encyklopedia sztuki polskiej*, wyd. „Kluszczyński”, Kraków 2007, s. 86;
- *Juliusz Kossak (1856-1942) | Wojciech Kossak (1856-1942)* [katalog wystawy], Muzeum Polskie w w Rapperswilu, 20 VI – 24 IX 2018, s. 100, il. s. 66-67;
- *Juliusz Kossak (1856-1942) | Wojciech Kossak (1856-1942)* [katalog wystawy], Biblioteka Polska w Paryżu, 28 IX – 28 X 2018, s. 124, il. s. 58-59;
- *Ci piekielni lansjerzy*, Zamek Królewski w Warszawie, Pałac pod Blachą, maj 2023;

Legenda napoleońska należy do najważniejszych tematów w twórczości Wojciecha Kossaka.

Prezentowane płótno przedstawia epizod bitwy, która rozegrała się w dniach 5 i 6 lipca 1809 r. w pobliżu austriackiej wsi. Jedno z największych starć podczas kampanii napoleońskich zakończyło się wielkim zwycięstwem Francuzów, zaś jej efektem był rozpad V koalicji antyfrancuskiej.

Wojciech Kossak, ilustrując legendę napoleońską, akcentował udział walczących pod wodzą Małego Kaprała Polaków. Stąd w centrum kompozycji widzimy na białym koniu płk. Wincentego Krasińskiego (przyszłego ojca poety Zygmunta Krasińskiego). Waleczny dowódca polskich szwoleżerów tuż po ostrzale austriackiej artylerii poderwał swój oddział i poprowadził go do zwycięstwa. W czasie szarży polscy szwoleżerowie odebrali austriackim ułanom ich lance i od tego czasu ich oddział nosił nazwę szwoleżerów-lansjerów.

15 ZYGMUNT SIDOROWICZ

(Lwów 1846 – Wiedeń 1881)

PEJZAŻ Z DROGĄ, 1877

olej, deska, 9,7 x 19 cm

sygn. l.d.: *Sidorowicz 1877*

Na odwrocie pozostałości po oklejeniu papierem gazetowym i resztki lakowych pieczęci.

20 000 zł

estymacja: 22 000 – 30 000

16 ALEKSANDER KOTSIS

(Ludwinów k. Krakowa 1836 – Podgórze k. Krakowa 1877)

ZASADZKA, ok. 1870

olej, tektura naklejona na deskę, 39 x 32 cm

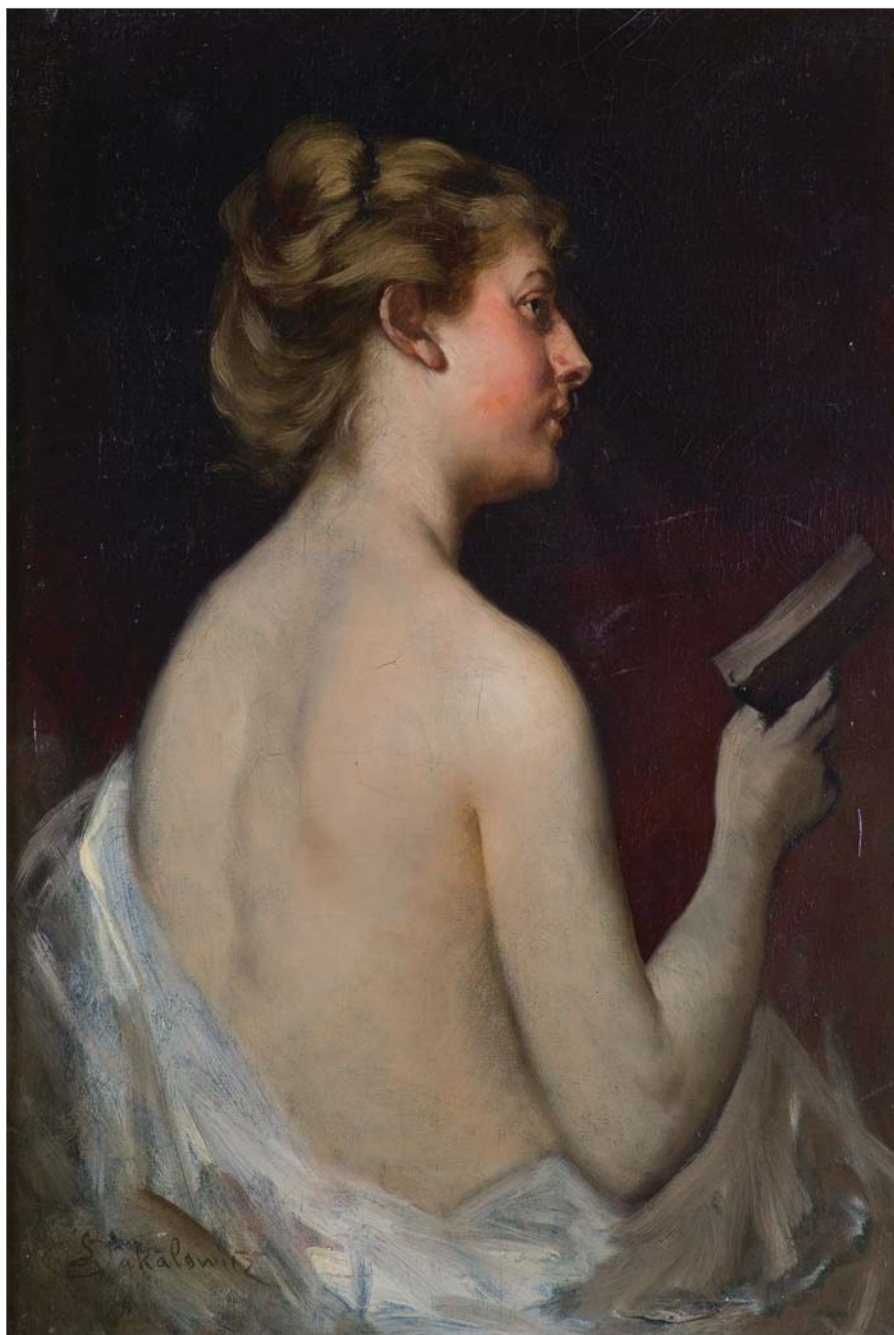
sygn. l.d.: *AK* [monogram wiązany]

Na odwr. naklejona kartka (maszynopis opatrzony stemplami) z orzeczeniem dr. Kazimierza Buczkowskiego potwierdzającego autorstwo Aleksandra Kotsisa; ponadto, na ramie, nalepki aukcyjne.

45 000 zł

estymacja: 50 000 – 60 000

17 WŁADYSŁAW BAKAŁOWICZ

(Chrzanów 1833 – Paryż 1903)

CZYTAJĄCA

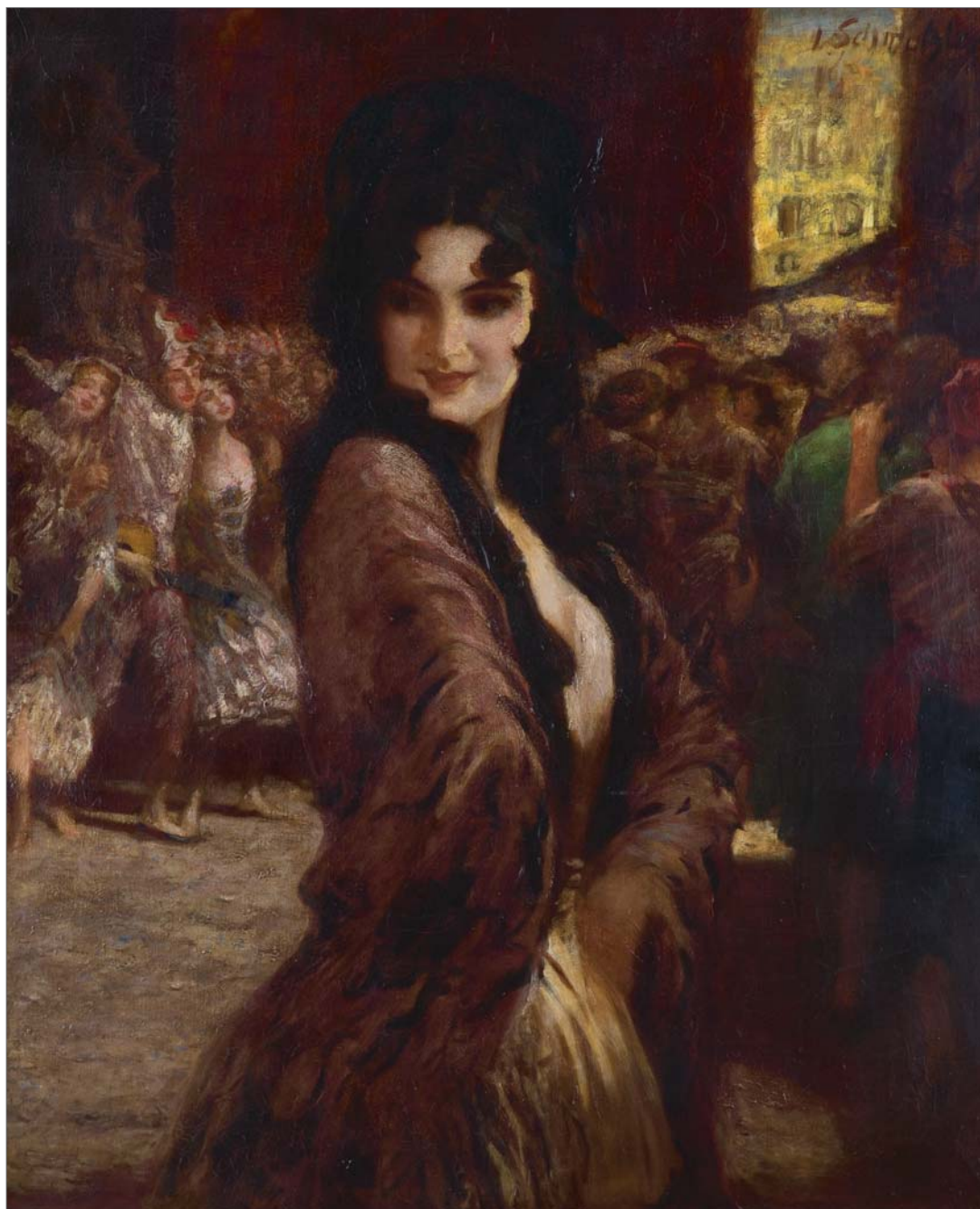
olej, płótno, 59,4 x 41,3 cm; sygn. l.d.: *LBakałowicz* [inicjały wiązane]

Na odwrocie owalny stempel paryskiego składu przyborów malarskich:

TOILES TABLEAUX & COULEURS | ENCADREMENTS | LATOUCHE | PARIS | 34,
Rue de Lafayette 34.

30 000 zł

estymacja: 35 000 – 40 000

18 LEOPOLD SCHMUTZLER

(Mies [Stříbo] w Czechach 1864 – Monachium 1941)

TANCERKA

olej, płótno, 103,5 x 85,5 cm

sygn. p.g.: *L. Schmutzler*

20 000 zł

estymacja: 25 000 – 35 000

19 JAN STYKA

(Lwów 1858 – Rzym 1925)

POKUSY, 1906

olej, płótno, 143 x 202 cm; sygn. l.d.: *Jan Styka | Paris 1906.*

Na odwrocie:

- l.g. nalepka z tytułem (tuszem): *Tentation*;
- poniżej litera (niebieską kredką): Z.;
- z p. nalepka Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi (druk, tusz): Miejska Galeria Sztuki w Łodzi. | Autor *Jan Styka*. | Rodzaj pracy *olejny* | Nazwa „*Pokusy*” | No katalogowy 2418. | Data przyjęcia 12.III.26. | 25.;
- na g. listwie krosna fragment nalepki TZSP w Warszawie

(druk, tusz): *Jan Styka*. | *Pokusy* Rodzaj dzieła *ol.* | Cena Własność Data nadesłania 29/I 1926;

- na poprzeczce krosna z l. strony okrągły stempel Salonu Paryskiego z 1907 roku, obok powtórzony tytuł (ołówkiem): *TENTATION*; ponadto po prawej, odbita na krośnie i na płótnie, okrągła pieczęć celna; na p. poprzeczce krosna wymiary (czarną kredką): 200 x 142.

800 000 zł

estymacja: 900 000 – 1 200 000

Pochodzenie:

Inicjał Z. znajdujący się na odwrocie płótna odnosi się do imienia córki Jana Styki – Zofii, która zapewne była właścicielką obrazu. Zofia, urodzona we Lwowie, była jedną z dwóch córek Jana Styki i jego drugiej żony Lucyny Olgiati.

Obraz wystawiany i reprodukowany:

- *Salon de 1907, 125 Exposition. Explication des ouvrages de peinture, sculpture, architecture, gravure et litographie des artistes vivants, exposés au Grand Palais des Champs Élysées le 1 Mai*, Paris 1907, s. 134, nr 1483 (*Tentation*);
- [kat.] *Société des artistes français, Catalogue illustré du Salon de 1907, Peinture e sculpture*, Paris 1907, nr kat. 1483;
- G., *Artyści polscy w Salonach Paryskich*, „Świat” 1907, II, nr 30, s. 4, il. (*Pokusa*);
- Poczta Salon de 1907, Paryż (?) 1907-1909;

- [kat.] *Wystawa prac Jana, Tadeusza i Adama Styków*, Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych, Warszawa 1926, s. nlb., nr kat. 26, il. (*Pokusy*);
- [kat.] *Wystawa zbiorowa ś.p. Jana Styki oraz synów Adama i Tadeusza i R. Radwańskiego*, Miejska Galeria Sztuki w Łodzi od 14 III do 14 IV 1926, s. 6, nr 25 (*Pokusy*);
- *Sprawozdanie Komitetu Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych za rok 1926*, Warszawa 1927, s. nlb. (*Pokusy*);
- P. Sarzyński, *Przewodnik po rynku malarstwa*, wyd. Iskry, Warszawa 1999, il. s. 235.

Prezentowane *Pokusy* po raz pierwszy zostały wystawione i odznaczone w czasie paryskiego Salonu w 1907 r. Wydano również pamiątkową kartkę pocztową z czarno-białą reprodukcją obrazu. Polska publiczność miała możliwość obejrzenia płótna dopiero w 1926 r. w czasie wystaw Jana, Tadeusza i Adama Styków zorganizowanych w Warszawie i Łodzi.

Według *Złotej legendy* Jakuba de Voragine: *Antoni mając lat 20 usłyszał raz, jak czytano w kościele te słowa: Jeśli chcesz być doskonałym, idź, sprzedaj wszystko, co posiadasz, i rozdaj ubogim. Wtedy sprzedał cały swój dobytek, rozdał pieniądze ubogim i rozpoczął życie pustelnicze. Znosił on niezliczone pokusy szatana. Gdy pewnego razu, mocą Bożą pokonał pokusę rozwiązłości, diabeł ukazał mu się pod postacią czarnego chłopca, który upadłszy przed nim wyznał, że został przez niego zwyciężony.*

Święty Antoni, na przestrzeni swojego długiego życia, poddawany był licznym próbom i pokusom. W ikonografii najczęściej jednak obrazowano kuszenie mające charakter erotyczny. Św. Atanazy, biskup aleksandryjski i uczeń

św. Antoniego, podawał, że nieczyste myśli są pierwszym wyzwaniem, przed jakim stają mnisi. Nawet jeśli dzięki żarliwym modlitwom, postom i wierze w Pana uda im się oddalić zagrożenie, to demony nie dają za wygraną i podejmują kolejne próby. Wywołują majaki, przybierają najróżniejsze postaci. W sztuce, zwłaszcza u schyłku XIX w., są to najczęściej kobiety – uwodzicielki. Jan Styka, zapewne pod wpływem Gustawa Flauberta i jego *Kuszenia świętego Antoniego*, również zdecydował się na ukazanie walki świętego z pokusami cielesnymi. Nagie, ponętne kobiety wdzięczą się do Antoniego, który zamyka oczy i odwraca od nich głowę. W tle widoczna jest para, spleciona w namiętnym pocałunku. Takich doznań może doświadczyć również Antoni, jeśli tylko ulegnie pożądaniu. Święty z determinacją, w wysoko podniesionej ręce ścisła różaniec, by modlitwą odpędzić diabelskie pokusy. Za jego plecami, delikatnie majaczy postać Anioła Stróża, osłaniająca go szeroko rozpostartymi skrzydłami.

***Pokusy* są wyjątkowym przykładem malarstwa religijnego, które zajmowało szczególne miejsce w twórczości Jana Styki.**

20 WŁADYSŁAW PODKOWIŃSKI

(Warszawa 1866 – Warszawa 1895)

SZAŁ, 1893

olej, płótno, 62,2 x 53,2 cm; sygn. l.d.: WPODKOWINSKI

Do obrazu dołączona jest ekspertyza p. Elżbiety Charazińskiej z VIII 2021 r.

1 800 000 zł

estymacja: 2 000 000 – 2 500 000

Wizja *Szału uniesień* dojrzała w Podkowińskim przez kilka lat. Artysta eksperymentował głównie z kolorystyką, choć sama kompozycja również ulegała nieznacznym zmianom. U schyłku swojego krótkiego życia, kiedy toczyła go poważna choroba płuc, do głosu doszedł mroczny nurt symboliczny, którego ukoronowaniem był *Szał uniesień* (1893-1894).

Prezentowany obraz jest jednym ze szkiców do tego głośnego, symbolicznego dzieła. W swym rozwiązaniu kompozycyjnym powtarza układ *Szału uniesień* (ostatecznej wersji obrazu 310 x 275 cm; MN w Krakowie).

Nie jest znana wiarygodna liczba powstałych szkiców, mimo badań podejmowanych przez wielu historyków sztuki. Przy wystawie monograficznej artysty zdołano potwierdzić autentyczność czterech z nich, jak też ustalić istnienie przed II wojną jeszcze jednego szkicu olejnego i trzech rysunkowych. Trzy ze znanych szkiców są rozegrane w czerni oraz oranżowych i brązowych ugrach, a czwarty jest ograniczony do czerni z szarością i złocistych ugrów. (...) Wnosząc z ostatecznego (...) rozwiązania obrazu, dla Podkowińskiego najważniejszy był silny, zdecydowany kontrast partii „bieli i czerni”. Doszedł do niego, eliminując – na etapie szkiców – inne barwy.

Dzieje obrazu *Szał uniesień*, jak i towarzysząca mu – od chwili powstania – legenda, należą do najgłośniejszych i najbardziej intrygujących historii w dziejach sztuki polskiej. Ostateczną, dużą wersję obrazu malował Podkowiński długo i mozolnie – od jesieni 1893 do wiosny 1894 – w warszawskiej pracowni w pałacu Kossakowskich przy ul. Nowy Świat 19. Poprzedzały ją liczne szkice kompozycyjne, w których pod wpływem zagęszczającej się wizji, redukowałam gamę barwną. Zapewne już wtedy nasiliły się symptomy śmiertelnej choroby płuc, której artysta nabawił się jeszcze w czasach studenckich. Niezwykle wrażliwy z natury, o delikatnej konstrukcji psychicznej i fizycznej, przeżywał wówczas mocno dramat zawiedzionego uczucia do żony bliskiego przyjaciela, damy z towarzystwa. Tym niespełnionym namiętnościami, powodującym wyrzuty sumienia, dawał upust w fantastyczno-symbolicznej treści swych obrazów. Tworzył je równolegle do nasyconych słońcem i promieniujących afirmacją świata pejzaży. Temu „rozdwojeniu osobowości” dał, m.in. wyraz w rysowanym węglem *Autoportrecie* z 1892, w którym swą,

pełną bolesnego napięcia twarz podzielił na część ukrytą w mroku i odsłoniętą w świetle (...). Jednak wielką manifestacją targających artystę uczuć stał się *Szał uniesień*. W przedstawieniu rozszalałego konia-bestii dosiadanego przez nagą kobietę, odnajdujemy moralizatorski przekaz ikonograficzny o tradycji sięgającej emblematyki XVI w. Nieokiełznany koń wyobrażał „ślepe pożądanie, ślepą namiętność”, a ponoszona przez niego kobieta – uległość zmysłom, prowadząca do zguby. W ówczesnych czasach obraz łamał obyczajowe tabu. *Szał uniesień* został zaprezentowany warszawskiej publiczności na specjalnej wystawie „jednego obrazu” w Zachęcie, 18 III 1894. To niezwykle płótno intrygowało i niepokoiło widzów, przyciągało ich siłą ładunku emocjonalnego i wyzwalało najróżniejsze domysły interpretacyjne. Wrzało w salonach i prasie. Przez pięć tygodni wystawę gorszącego obrazu obejrzało 12 000 widzów, a głosy krytyki były skrajne w ocenach. Jedynie młodzi artyści, m.in. piórem poety Kazimierza Przerwy-Tetmajera, okrzyknęli *Szał* manifestem symbolicznej sztuki. Temperaturę skandalu podgrzał sam twórca, który 23 IV 1894 przyszedł na wystawę i zażądał drabiny i noża. Następnie wszedł na drabinę i bez słowa komentarza, na oczach oniemiałej przypadkowej publiczności, pociął płótno. (...) Powodów nigdy nie wyjaśniono. Staraniem przyjaciół artysty, obraz został odrestaurowany i – w lutym 1895 – pokazany na jego pośmiertnej wystawie w Zachęcie, a następnie odbył triumfalną podróż po wielu miastach, ściągając tłumy publiczności. Obraz spotkał się także z oddźwiękiem wśród artystów; i tak, na przykład Wanda Stanisławska napisała sonet, który kończy poniższymi słowami:

*Twojam jest! Twoja cała, wszystka – bestio wściekła
Szału!... Boga ni świata przed oczami mymi,
Nieś mnie potęgo straszna – choćby na dno piekła!...*

Fragment ten doskonale pokazuje, jaki ładunek emocjonalny niosło to fascynujące dzieło. Te same gorące emocje towarzyszą również prezentowanemu szkicowi.

Według ekspertyzy p. Elżbiety Charazińskiej

Porównaj z:

– E. Charazińska, *Władysław Podkowiński*, Katalog wystawy monograficznej, Muzeum Narodowe w Warszawie, Warszawa 1990, s. 32, 106, 125-128, 226, nr kat. I/54, I/120-125, nr II/250-252; liczne ilustracje.

21 ALEKSANDER GIERYMSKI

(Warszawa 1850 – Rzym 1901)

WIDOK MORSKI, ok. 1897

olej, płótno, 20,5 x 28 cm

Na odwrocie dwie papierowe nalepki:

– (atrament, ołów): N 20. | Alexandre Gierymski | Etude. Marina | R. | 102 | inventare, po lewej okrągły stempel rosyjskiego konsulatu w Rzymie (zielony tusz). Stemple takie znajdują się na obrazach wywożonych z Rzymu do Warszawy i zaboru rosyjskiego;

– (druk, atrament): Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Król. Pol. | III | N° 1971 | Nazwisko autora Aleksande[r] | Gierymski | Rodzaj dzieła olejny | Tytuł Widok morski | Wymiar – | Cena lub jego wartość – | Własność W. Kuczborskiego | Adres ..... | Warszawa d. 3/26 VIII 902 r.

80 000 zł

estymacja: 90 000 – 150 000

Obraz wystawiany:

– Wystawa pośmiertna prac ś.p. Aleksandra Gierymskiego. W gmachu Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskiem, katalog wystawy, Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie, Warszawa 1902, nr kat. 126 lub 127.

Porównaj:

– Aleksander Gierymski 1850-1901 [E. Micke-Broniarek przy współpracy K. Znojewskiej-Prokop, A. Lewandowskiej, A. Rudzińskiej, K. Pijanowskiej], Muzeum Narodowe w Warszawie, Warszawa 2014, nr kat. I/160, s. 262 i III/44, s. 465.

Zachowana na odwrocie obrazu nalepka z pieczęcią ambasady rosyjskiej w Rzymie świadczy o tym, że *Widok morski* pochodzi ze spuścizny po Aleksandrze Gierymskim, jaka zachowała się po śmierci artysty w jego rzymskiej pracowni. Pieczęć nad nią objął Antoni Madeyski, rezydujący w Rzymie rzeźbiarz i przyjaciel artysty, który po zakończeniu postępowania spadkowego, w czerwcu 1902 r. przesłał obraz wraz z innymi dziełami do Warszawy na adres Marii i Stanisława Kuczborskich, siostrzeńców artysty. Widniejący na nalepce numer 20 odnosi się do spisu inwentarzowego, jaki Madeyski był zobowiązany przedstawić urzędnikom ambasady. Pod tym numerem w dokumencie widnieją dwanaście szkiców, z których dwa wymienione są pod tytułem *Marina*. Niestety brak szerszego opisu z podaniem wymiarów nie pozwala na jednoznaczną identyfikację każdego z pejzaży. Z tego samego względu trudno jest określić, pod którą pozycją katalogową (126 czy 127) *Widok morski* był prezentowany na wystawie pośmiertnej artysty, zorganizowanej w warszawskiej Zachęcie w roku 1902.

Zachowane po śmierci artysty w jego rzymskiej pracowni obrazy pochodziły głównie z ostatniego okresu jego twórczości. Biorąc ten fakt pod uwagę, a także analizując tonację barwną dzieła, przyjąć można, że pejzaż powstał nad Zatoką Neapolitańską, około roku 1897. Kluczem do malarstwa Aleksandra Gierymskiego, prekursora polskiego impresjonizmu, jest fascynacja światłem. Artysta przez całe życie, jak pisała Ewa Micke-Broniarek, prowadził *eksperymenty w dziedzinie materii malarskiej, pragnąc wydobyć z niej blask światła i zależną od niego zmienność tonów barwnych* (Aleksander Gierymski 1850-1901..., dz. cyt., s. 26). Przykładem takich studiów jest *Widok morski*. Obraz powstał w plenerze, podczas zachmurzenia (być może będącego wynikiem aktywności wulkanu) oraz wietrznej pogody, o czym świadczą ziarenka piasku zatopione w warstwie malarskiej. Ta z pozoru pozbawiona słońca aura, kiedy ciężkie chmury zlewają się z tonią niespokojnego morza, stała się dla artysty okazją, by pokazać swój malarski geniusz, ukazując grę barwy i światła w starciu dwóch żywiołów.

22 WŁADYSŁAW CZACHÓRSKI

(Lublin 1850 – Monachium 1911)

DAMA Z KSIĄŻKĄ, ok. 1886

olej, płótno dublowane, 73,5 x 49 cm; sygn. l.d.: *Czachórski*

* 1 200 000 zł

estymacja: 1 500 000 – 2 000 000

Pochodzenie:

Kolekcja prywatna, Stany Zjednoczone.

Porównaj z:

- Władysław Czachórski, *Dama*, „Tygodnik Ilustrowany“, nr 364, 21 XII 1889, s. 401;
- Władysław Czachórski, *W oczekiwaniu*, „Tygodnik Ilustrowany“ nr 22, 3 VI 1911, s. 425.

Władysław Czachórski tworzył przede wszystkim w Monachium i znaczna większość jego dzieł trafiła w ręce kolekcjonerów zachodnioeuropejskich i amerykańskich. Prezentowana *Dama z książką* jest jednym z takich obrazów. Bliźniaczo podobna kompozycja, znana z reprodukcji zamieszczonych w „Tygodniku Ilustrowanym“ zatytułowana *Dama* lub *W oczekiwaniu*, datowana jest na 1886 rok. Według Henryka Piątkowskiego, pierwszego biografy Czachórskiego, obraz pod tytułem *Oczekiwanie* w 1886 roku został zakupiony od artysty przez monachijską galerię Wimmer. Znane są przypadki powielania przez Czachórskiego swoich kompozycji. Przykładem może być historia opisana przez Wacława Jaroszyńskiego w *Władysława Czachórskiego żywot i sprawy* na podstawie *Dziennika* artysty. W 1881 roku Czachórski namalował dwa obrazy do Nowego Jorku, jeden z nich tak spodobał się monachijskiemu marszandowi Kaesserowi, że wyprosił u artysty replikę. Niewielkie różnice między naszą *Damą z książką* a reprodukowanym w „Tygodniku Ilustrowanym“ *W oczekiwaniu* sugerują podobną sytuację.

Niestety, nie wiemy, kiedy dokładnie obraz trafił do Stanów Zjednoczonych. Biorąc pod uwagę fakt, że artysta realizował zarówno zamówienia dla galerii, jak i sprzedawał swoje dzieła bezpośrednio, prawdopodobne jest, że obraz trafił za ocean, wprost do rąk kolekcjonera, niedługo po namalowaniu. Wspomniany już *Dziennik* Czachórski zaprzestał prowadzić w sierpniu 1881 roku, co znacząco utrudnia śledzenie historii obrazów namalowanych później.

Wskazówek dotyczących przybliżonego datowania naszego dzieła dostarcza sam obraz. Dr Anna Straszewska, autorka *Roli kostiumu historycznego w malarstwie Władysława Czachórskiego*, wskazuje, że możliwe jest datowanie dzieł artysty na podstawie sukni pojawiających się na poszczególnych płótnach. Pierwszą kreacją wykorzystywaną przez malarza w scenach salonowych, była biała, aksamitna sukienka *a la van Dyck*. Znana ze znakomitej kompozycji *Czy chcesz różę?* z 1879 roku (patrz obok, aukcja Agra-Art marzec 2021 r.). Druga, pozioma wersja tej kompozycji spotkała się z niebywałym zainteresowaniem widowni Wszechświatowej Wystawy Sztuki, która odbyła się w Monachium w lipcu 1879 roku. Zachwyt z jakim przyjęto to płótno sprawił, że artysta postanowił poświęcić się tworzeniu pięknych, buduarowych scen pełnych przepychu i luksusu.

W 1885 roku nastąpiła pierwsza zmiana sukni. Strój *a la van Dyck* został zastąpiony kostiumem inspirowanym malarstwem trzeciej ćwierci XVII wieku. Dr Straszewska opisuje go jako białą atlasową suknię ze stanikiem zakończonym w szpic i dużym odsłaniającym ramiona dekoltem. Spod krótkich bufiastych rękawów widoczne są delikatne rękawy koszuli, sięgające do łokcia, zmarszczone i wykończone koronkową falbanką. Koronką obszyty jest również brzeg dekoltu, ozdobiony na środku broszą. Artysta zaobserwował na portretach siedemnastowiecznych charakterystyczny krój stanika ze szwem biegnącym przez środek i dwoma szwami biegnącymi ukośnie od czubka szpica w kierunku ramion, tworzące z przodu charakterystyczny trójkąt. Ponieważ jednak stanik nie został usztywniony za pomocą fiszbin i biegnącej przez środek sztywnej drewnianej brykli, modeluje on sylwetkę bardziej miękko, zgodnie z kanonem kobiecej urody z lat 80. XIX w. Ułożona po bokach w fałdy spódnica, zgodnie z modą trzeciej ćwierci XVII w., została ozdobiona z przodu dwoma pionowymi pasami koronki (jednak białej, a nie metalowej) i takim samym pasem wzdłuż brzegu. Zwykle jednak, gdy spódnica była zdobiona metalową koronką lub pasmanterią, obszywano nią również szwy z przodu stanika i na rękawach. Od mody siedemnastowiecznej odbiega także barwa sukni – preferowano wtedy biały atlas o srebrzystoszarym odcieniu, a nie écru. Suknia ta pojawiała się w dziełach Czachórskiego do 1888 r., kiedy to artysta zamówił bardziej wytworną jej wersję. Od tego momentu biała kreacja stała się kostiumem uzupełniającym w rozbudowanych scenach (patrz niżej: *Podarek ślubny*, 1890 – aukcja Agra-Art, grudzień 2015 r.). Według badań dr Straszewskiej, nasze płótno możemy datować na lata od 1885 do 1888 roku. Biorąc jednak pod uwagę, że znana jest czarno-biała reprodukcja (patrz niżej: *W oczekiwaniu*, 1886) niezwykle podobnej kompozycji datowanej przez Czachórskiego na rok 1886, należy przyjąć podobne datowanie naszego dzieła.

Dama z książką jest znakomitym przykładem mistrzostwa, jakie Czachórski osiągnął w malarstwie realistycznym. Wytworne tkaniny, kwiaty i biżuterię potrafił oddać z wielką pieczołowitością i dbałością o najdrobniejsze detale. Nasza piękna, młoda dama została usadowiona przez artystę na fotelu tuż przy otwartym oknie, przez które tęsknie spogląda, oderwawszy się na chwilę od lektury. Na ścianie za jej plecami widzimy niezwykle dekoracyjną, haftowaną złotą nicią na burgundowym tle, kwiatową tapiserię oraz odbijającą światło atlasową kotarę. Oprócz zdobnych tkanin, malarz umieścił obok modelki, znakomicie cyzelowany wazon z brązu, w którym znalazły się obficie kwitnące, różowe azalie. Pierwsze azalie Czachórski otrzymał od żony Józefa Brandta w 1879 roku i od razu umieścił je na wspomnianym już, przełomowym dla jego twórczości płótnie – *Czy chcesz różę?* Od tego czasu kwiaty stały się jednym z ważniejszych elementów dekoracyjnych, obok bogatych tkanin, bibelotów i biżuterii, których realizm artysta oddawał w iście mistrzowski sposób.

Kunszt artysty, luksus i przepych ukazywane przez Władysława Czachórskiego stały się wizytówką jego płócien, o które zabiegali marszandzi i kolekcjonerzy. Z wielkim uznaniem o twórczości artysty pisał współczesny mu krytyk sztuki, twórca pierwszej biografii malarza i jego kolega Henryk Piątkowski:

W plejadzie gwiazd, które zabyły na horyzoncie sztuki polskiej w ostatnich kilku dziesiętkach lat zeszłego wieku i blaskiem swym ozłociły ten wspaniały okres jej rozwoju, nazwisko Czachórskiego pozostanie w pierwszym szeregu jako wysoki wyraz technicznej kultury malarskiej i doskonałości fachowej. Obdarzony wielkim wrodzonym talentem Czachórski potrafi wysubtelnić ten talent nabytą wiedzą i doprowadzić do stadium mistrzostwa. Cechą tego talentu była dążność do ciągłego doskonalenia wewnętrznego daru malarskiego i rodzaj wytrawnego obiektywizmu w traktowaniu rzeczywistości, który mu pozwolił tworzyć coraz to ciekawsze dzieła sztuki.

(...) Zajął on z czasem stanowisko tak wybitne, że dzieła jego, płacone na wagę złota przez amatorów i kolekcjonerów, rywalizowały zwycięsko z utworami artystów tej miary co Florent Willems i Alfred Stevens. (...) Każdy nowy utwór Czachórskiego, wyszły z jego monachijskiej pracowni, otaczała aureola, przyznawana arcydziełom. Większość ich, przechodząc od razu do rąk nabywców, nie była wystawiana (...)

Dzieła jego z latami staną się jeszcze o tyle cenniejsze, że zetrze się z nich odblask aktualności, a nabiorą natomiast patyny muzealnej. Wtedy ukażą się w pełnym świetle istotnej swej wartości i trwać będą jako objaw osobliwego mistrzostwa wielkiego artysty.

(H. Piątkowski, *Władysław Czachórski*, Monografie artystyczne, T. XI, Kraków 1927).

23 JAN CZESŁAW MONIUSZKO

(Wilno 1853 – Warszawa 1908)

W KARCZMIE, 1886

olej, płótno dublowane, 81,6 x 127 cm

sygn. u dołu pośrodku: *J. Moniuszko [...] 1886*

Na beczce wina: *Gdańsk*.

30 000 zł

estymacja: 40 000 – 60 000

24 ARNOLD FERDINAND EWALD

(Berlin 1815 – Berlin 1884)

WŁOSZKA Z KOSZEM WINOGRON, 1862

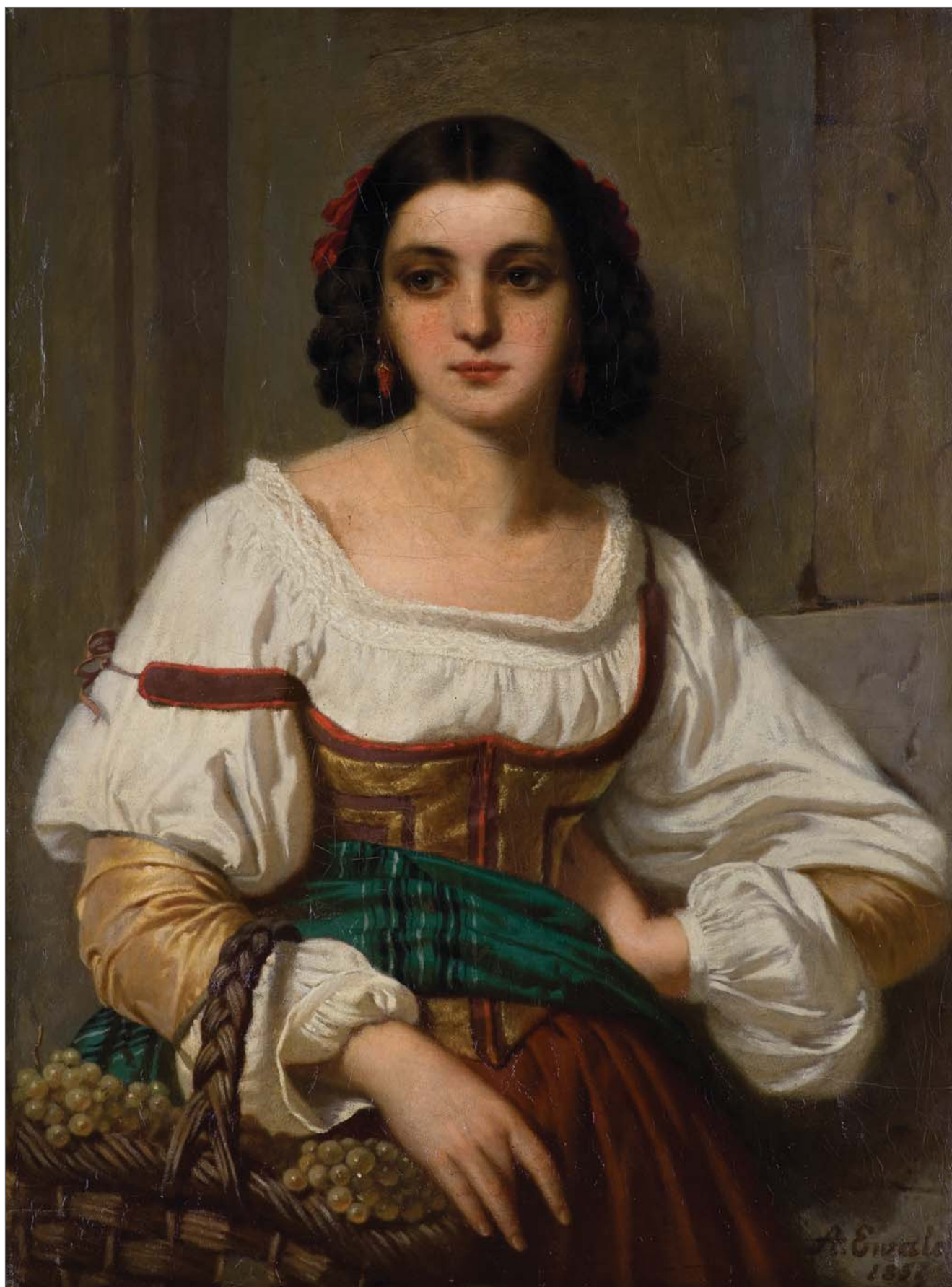
olej, płótno, 84 x 63 cm

sygn. p.d.: *A. Ewald | 1862*

Na g. listwie krosien malarskich nalepka Agra-Art z 2004 r.

13 000 zł

estymacja: 15 000 – 25 000

25 EDWARD OKUŃ

(Wólka Zerzyńska [obecnie Zerzeńska] k. Warszawy 1872 – Skierniewice 1945)

STUDIUM KWIACIARKI, 1898

olej, płótno dublowane, 64,9 x 43 cm

sygn. l.d.: *EOkun* [litera E wpisana w O] ROMA | 1898.

Więcej na www.agraart.pl.

70 000 zł

estymacja: 80 000 – 100 000

26 EDWARD OKUŃ

(Wólka Zerzyńska [obecnie Zerzeńska] k. Warszawy 1872 – Skierniewice 1945)

STUDIUM MUZYKANTA, 1898

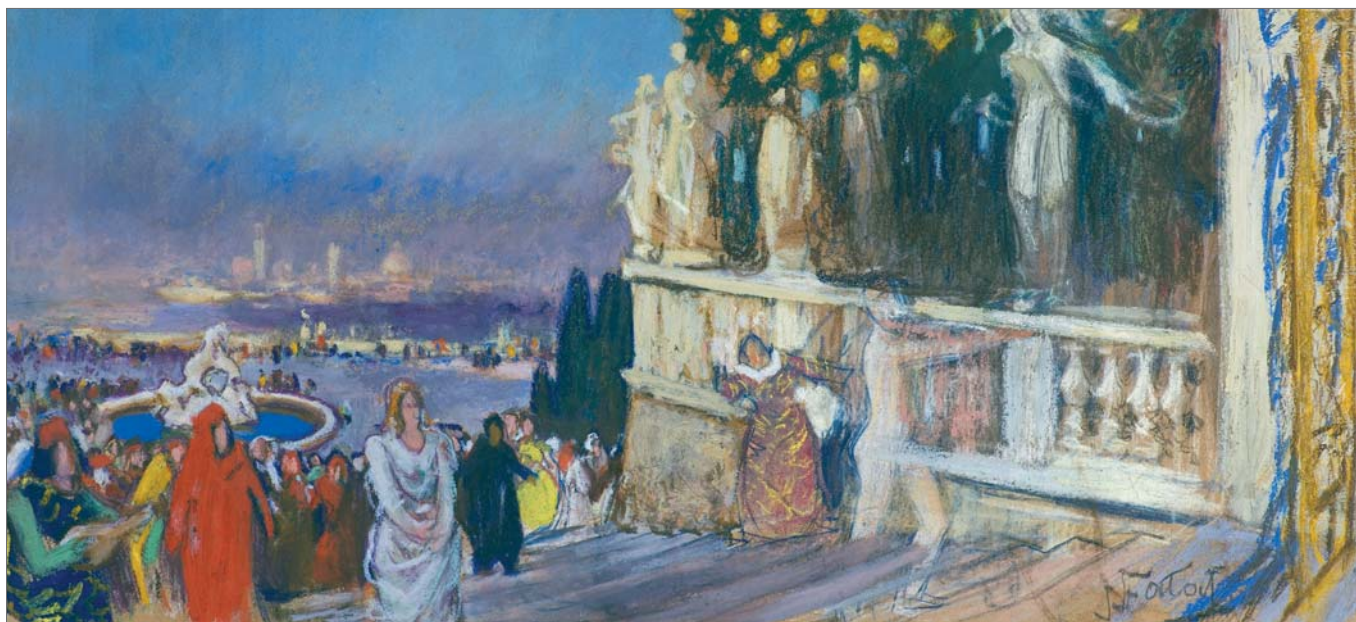
olej, płótno dublowane, 64,9 x 43,3 cm

sygn. l.d.: *EOkuń* [litera E wpisana w O] ROMA | 1898

Więcej na www.agraart.pl.

70 000 zł

estymacja: 80 000 – 100 000

27 JULIAN FAŁAT

(Tuligłowy [okręg lwowski] 1853 – Bystra k. Bielska 1929)

BAL WE FLORENCJI

pastel, papier naklejony na płótno, 34,5 x 75,2 cm
sygn. p.d.: *J. Fałat*

60 000 zł

estymacja: 70 000 – 90 000

28 HENRYK SIEMIRADZKI

(Pieczeniegi [Biełgorod], k. Charkowa 1843
– Strzałkowo k. Częstochowy 1902)

NAMOWA

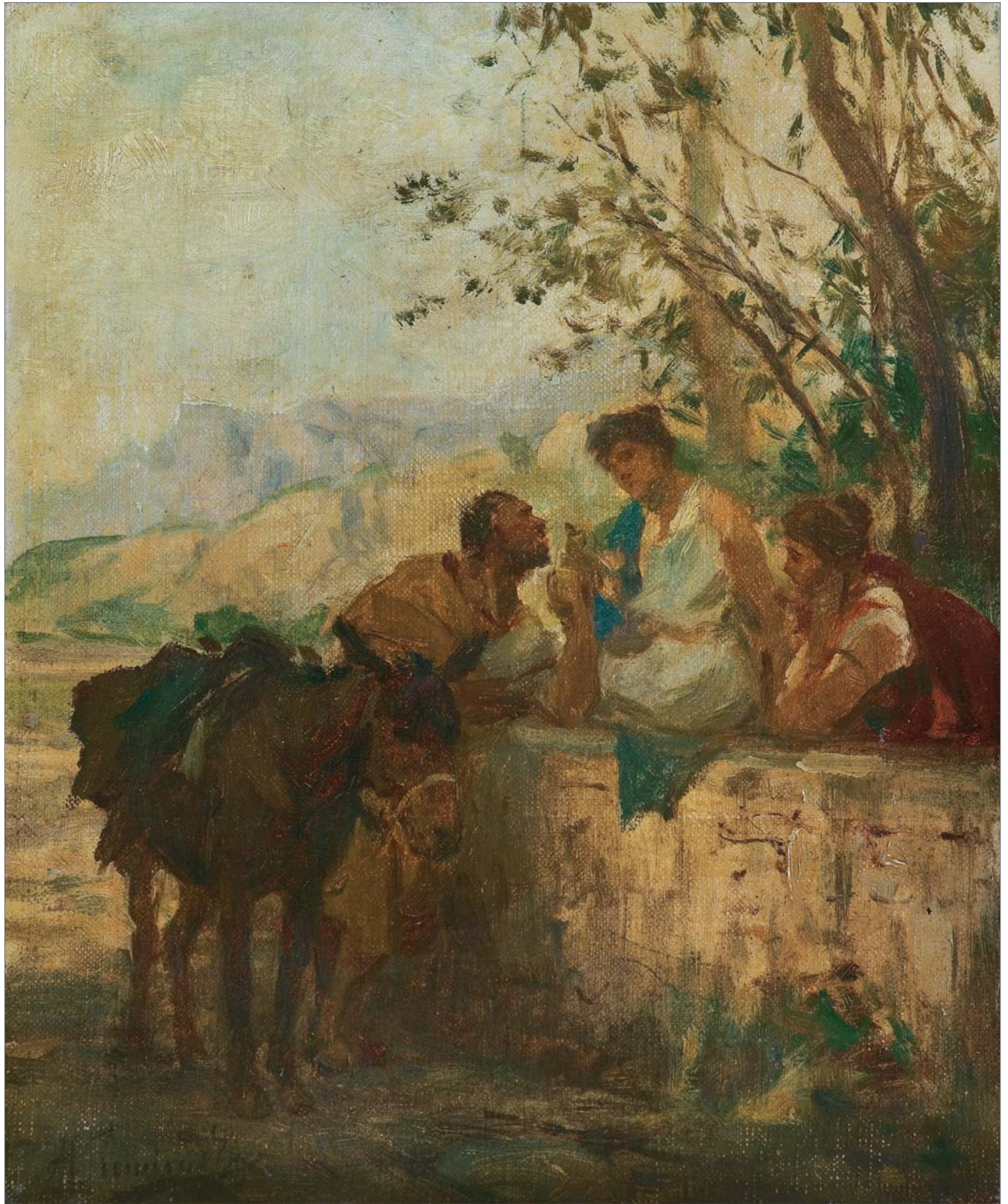
olej, płótno naklejone na deskę mahoniową, 18,6 x 15,5 cm
sygn. l.d.: *H. Siemiradzki*

Na odwrocie numer (ołówkiem): *N3519*; ponadto 4 rogami naklejona karteczka z odręcznym orzeczeniem, wydanym przez dr. Kazimierza Buczkowskiego w kwietniu 1951, potwierdzającym autentyczność obrazu.

60 000 zł

estymacja: 70 000 – 90 000

Ta niewielka, sielankowa scenka antyczna ukazuje obwoźnego handlarza, który proponuje jakiś niewielki przedmiot napotkanym kobietom. Artysta umieścił postaci przy niewysokim murku tuż przy drodze, którą mężczyzna wędruje od miasta do miasta. Towarzyszy mu osiołek, który cierpliwie czeka u jego boku. Tłem jest rozległy górzysty pejzaż skąpany w południowym słońcu.

29 HENRYK SIEMIRADZKI

(Pieczeniegi [Biełgorod], k. Charkowa 1843 – Strzałkowo k. Częstochowy 1902)

ODPOCZYNEK PATRYCJUSZA, 1881

Inne tytuły: *Wypoczynek patrycjusza*, *Wypoczynek*, *Siesta patrycjusza*

olej, płótno, 78,7 x 108,1 cm; sygn. l.d.: HSiemiradzki | _Roma 1881._

2 500 000 zł

estymacja: 2 800 000 – 3 500 000

W latach 80. XIX wieku artysta starał się odejść od akademizmu. Pragnął skoncentrować się na pięknie, zmysłowości i dobru. Nie odwoływał się do mitologii i nie odtwarzał dosłownie antycznych budowli. Jego pełne słońca scenki ukazywały wyobrażenie Siemiradzkiego na temat starożytności i miały być dla widza odpoczynkiem od ponurych, wszechobecnych scen historycznych.

Jak pisze Dorota Gorzelany-Nowak w studium *Antyk grecko-rzymski w twórczości Siemiradzkiego*, zainteresowanie malarza tematami antycznymi wiązało się z jego klasycznym wykształceniem oraz profilem Akademii Sztuk Pięknych w Petersburgu, na której się kształcił. Nie tylko sama uczelnia, ale też m.in. Ermitaż dawały studentom liczne możliwości kontaktu ze sztuką antyku. Oryginały i kopie starożytnych rzeźb oraz zbiory przedmiotów codziennego użytku, pozwalały młodemu malarzowi na dokładne studiowanie kultury antyku. Z czasem Siemiradzki zbudował własną kolekcję, na którą składały się oryginały i kopie naczyń oraz waz, zarówno greckich, jak i etruskich, perskie dywany, liczne gipsy, a nawet skóry dzikich zwierząt. W pracowni miał też małą zbrojownię z rzymskim i greckim orężem. W bibliotece znajdowały się liczne publikacje dotyczące sztuki i kultury antycznej.

W latach 80. XIX wieku artysta starał się odejść od akademizmu. Pragnął skoncentrować się na pięknie, zmysłowości i dobru. Nie odwoływał się do mitologii i nie odtwarzał dosłownie antycznych budowli. Jego pełne słońca scenki ukazywały wyobrażenie Siemiradzkiego na temat starożytności i miały być dla widza odpoczynkiem od ponurych, wszechobecnych scen historycznych.

Artysta posiłkował się licznymi zabytkami antycznej rzeźby, rzemiosła oraz architektury, zarówno tymi istniejącymi, jak i rekonstrukcjami zamieszczonymi w publikacjach popularnonaukowych, które posiadał w swojej bibliotece. Wszystkie te elementy służyły Siemiradzkiemu do odwzorowania złotego wieku starożytnego świata.

Odpoczynek patrycjusza jest znakomitym tego przykładem. Siemiradzki buduje antyczną scenografię – willę nad urwistym brzegiem z widokiem na lazurowe morze – wzorując ją zarówno na kolorowych, bogato zdobionych pompejańskich domostwach, jak i wytwornych rzymskich willach. Dla pogłębienia autentyzmu tej sceny, artysta ustawił na balustradzie rzeźbę Diany. Jak podaje Jakub Zarzycki w *Korpusie dzieł malarskich Henryka Siemiradzkiego* (za Jerzym Miziołkiem), jest to *Artemis Braschi*, rzymska kopia greckiego oryginału (patrz niżej; *Artemis Braschi* nazwę wzięła od Palazzo Braschi, obecnie w zbiorach Głiptoteki monachijskiej). Oprócz niej artysta wykorzystał jeszcze płaskorzeźbę z *Puteale Giustiniani* – XVII-wieczną kopię zaginionej antycznej rzeźby. W *Odpoczynku patrycjusza* nie jest ona jednak cembrowina, lecz ustawiona na dużym, marmurowym cokole stanowi zapewne podstawę kolejnego posągu.

Poniżej, na zacienionym tarasie, na rzeźbionej ławie, której oparcie ma kształt psa goniącego królika, siedzi patrycjusz w białej todze. W jego kierunku pochyła się roześmiany mężczyzna – zapewne gość. Mina gospodarza zdradza jednak niezadowolenie z jego rozbawienia. Obydwaj spoglądają na piękną, niewzruszoną niewolnicę, nalewającą wina do trzymanej przez możnowładcę dekoracyjnej czarki. Przed nimi Siemiradzki dodał kolejny element antycznej scenografii – pompejański stolik trójnóżny z brązu. Natomiast na skraju ławy ustawił grecki kantaros z głową satyra na brzusku. Jego twarz łudząco przypomina przerysowaną, wręcz karykaturalną podobiznę młodego Rzymianina.

Rozbawienie młodego mężczyzny może wynikać ze słów, które odczytał ze zwoju. Odłożony na bok, wystający spomiędzy fałd jego płaszcza i zwisający lekko z ławy, daje się odczytać. Na czerwonej etykiecie tytułowej znajduje się grecki napis *Anakreon*.

WSZYSTKO PIJE

Czarną ziemię poi zlewa,
Z ziemi soki piją drzewa,
Morze wodą rzeczną żyje,
Z toni morskiej słońce pije,
Księżyc pije światło słońca.
Wy zaś, druhy, mnie bronicie
Pić - przez całe choćby życie?

Anakreon
tłum. Kazimierz Kaszewski

Mamy przed sobą wiersz greckiego poety, który sławił w swoich utworach uroki życia, w tym biesiady i miłość, która jednak miała cechy gry towarzyskiej, a nie głębokiego uczucia. Wiersz przytoczony przez Siemiradzkiego to *Wszystko pije*.

Całą kompozycję zamyka postać Nubijczyka, stojącego pod posągami Diany, trzymającego więcej zwojów do wyboru. Biorąc pod uwagę treść rozwiniętego pergaminu, możemy się domyślać, że nie są to ważne urzędowe pisma, lecz lektura mająca dawać przyjemność w czasie odpoczynku. Jego wyraz twarzy oraz zaciśnięta pięść pozwalają na interpretację ukazanej sceny. Waleria Marrené w *Przeglądzie sztuk pięknych* zamieszczonym w „Tygodniku Ilustrowanym” z 1881 roku pisała: *Artysta obok tego świata użycia i wyuzdanego zbytku postawił jego antyzę – niewolnicę i z wiekiestego kontrastu pomiędzy dolą ludzi wysnuł wątek swego utworu. Opodal od tej grupy ciemny niewolnik, o wełnistych włosach, czeka na skinienie pana; ale twarz jego, wpatrzone w niego, jest groźna, a silna pięść zaciska się konwulsyjnie. Niewiadomo, czy chodzi mu o piękną niewolnicę, czy też ruch ten jest wyrazem prostej zawiści, którą budzi ten, co używa w sercu tego, co cierpi to pewne jednak, że niebezpiecznie byłoby dla patrycjusza znaleźć się w mocy niewolnika i że ten świat uciśnionych, zdeptanych stanowił groźbę nieustanną na kształt miecza Damoklesa, zawieszoną nad starożytnym światem.*

W Odpoczynku patrycjusza, na tle sielankowego pejzażu i pięknej willi, Siemiradzki uwypukla postępującą degenerację, która, jego zdaniem, doprowadziła do upadku starożytnego świata.

Henryk Siemiradzki

Obraz wystawiany, wzmiankowany i reprodukowany, m.in. w:

- „Gazeta Polska” 1881, nr 193 (25 czerwca), s. 3;
- Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie, czerwiec 1881;
- „Czas” 1881, nr 144 (26 czerwca), s. 2;
- „Tygodnik Powszechny” 1881, nr 27 (3 lipca), s. 430 (Wypoczynek patrycjusza);
- B. Zawadzki, *Przegląd artystyczny*, „Bluszcz” 1881, nr 34 (12 sierpnia), s. 268 (Wypoczynek);
- W. Marrené, *Przegląd sztuk pięknych*, „Tygodnik Ilustrowany” 1881, nr 302 (8 października), s. 230 (Wypoczynek patrycjusza);
- Sprawozdanie Komitetu Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskim za rok 1881, Warszawa 1882, s. 48 (Wypoczynek patrycjusza, 41 x 32 – wymiary w calach);
- H. Zawilska, *Henryk Siemiradzki 1843-1902: obrazy i rysunki ze zbiorów polskich*, Muzeum Sztuki w Łodzi, XII 1968 – I 1969, nr kat. 19 (*Siesta patrycjusza*);

- J. Miziołek, *I due capolavori de Eico Siemiradzki Le torce di Nerone e Il giudizio di Paride ovvero Il trionfo di Venere*, Pegasus 2010, s. 83-119;
- J. Miziołek, *Muse, Baccanti e Centauri. I capolavori della pittura pompeiana e la loro fortuna in Polonia*, Varsavia 2010, s. 70-72, 162;
- J. Miziołek, *Nel segno di Quo vadis? Roma ai tempi di Nerone e dei primi martiri nelle opere di Sienkiewicz, Siemiradzki, Styka e Smuglewicz*, wyd. L’Erma di Bretschneider, Roma 2017, s. 91-93, 143;
- *Korpus dzieł malarskich Henryka Siemiradzkiego*, t. 2A, pod red. J. Malinowskiego, Warszawa-Toruń 2021, s. 61, il. 12/7-1;
- D. Gorzelany-Nowak, *Antyk grecko-rzymski w twórczości Siemiradzkiego*, [w:] *Korpus dzieł malarskich Henryka Siemiradzkiego*, t. 3, pod red. J. Malinowskiego, Warszawa-Toruń 2021, s. 29-41.

30 ROMAN KOCHANOWSKI

(Kraków 1857 – Freising k. Monachium 1945)

PEJZAŻ Z CHATAMI, 1890-1900

olej, deska mahoniowa, 10,2 x 17,5 cm
sygn. p.d.: RK

15 000 zł

estymacja: 17 000 – 25 000

Pochodzenie:

- Kolekcja Zbigniewa Mikulskiego (1925-2017)
w Sankt Gallen w Szwajcarii.
- Od 2019 r. w kolekcji prywatnej w Polsce.

Obraz wystawiany i reprodukowany:

- N. Pichłacz, M. Skowrońska, A. Kietczyńska, M. Kardas (red.), *Powroty. Szwajcarska kolekcja Zbigniewa Mikulskiego. Katalog wystawy*, Fundacja Take Care, 24 V – 31 VIII 2019, Bydgoszcz 2019, s. 24, il.

31 JÓZEF RAPACKI

(Warszawa 1871 – Olszanka k. Skierniewic 1929)

POWRÓT, 1890

olej, płótno, 67,8 x 88,5 cm

sygn. p.d.: JÓZEF RAPACKI | MONACHIUM 1890 r

40 000 zł

estymacja: 45 000 – 70 000

32 JÓZEF CHEŁMOŃSKI

(Boczki k. Łowicza 1849 – Kuklówka k. Grodziska Mazowieckiego 1914)

ZIMOWY PORANEK, ok. 1900

olej, płótno naklejone na tekturę, 29,6 x 35,4 cm

Na odwrocie tektury, wzdłuż dolnej krawędzi, znajduje się autentyczny napis-atest wykonany piórem i atramentem (dzisiaj zbrązowiałym i wyblakłym), przez córkę malarza Jadwigę: *Autentyczność szkicu śp. Ojca Józefa Chełmońskiego stwierdzam Jadwiga Chełmońska.*

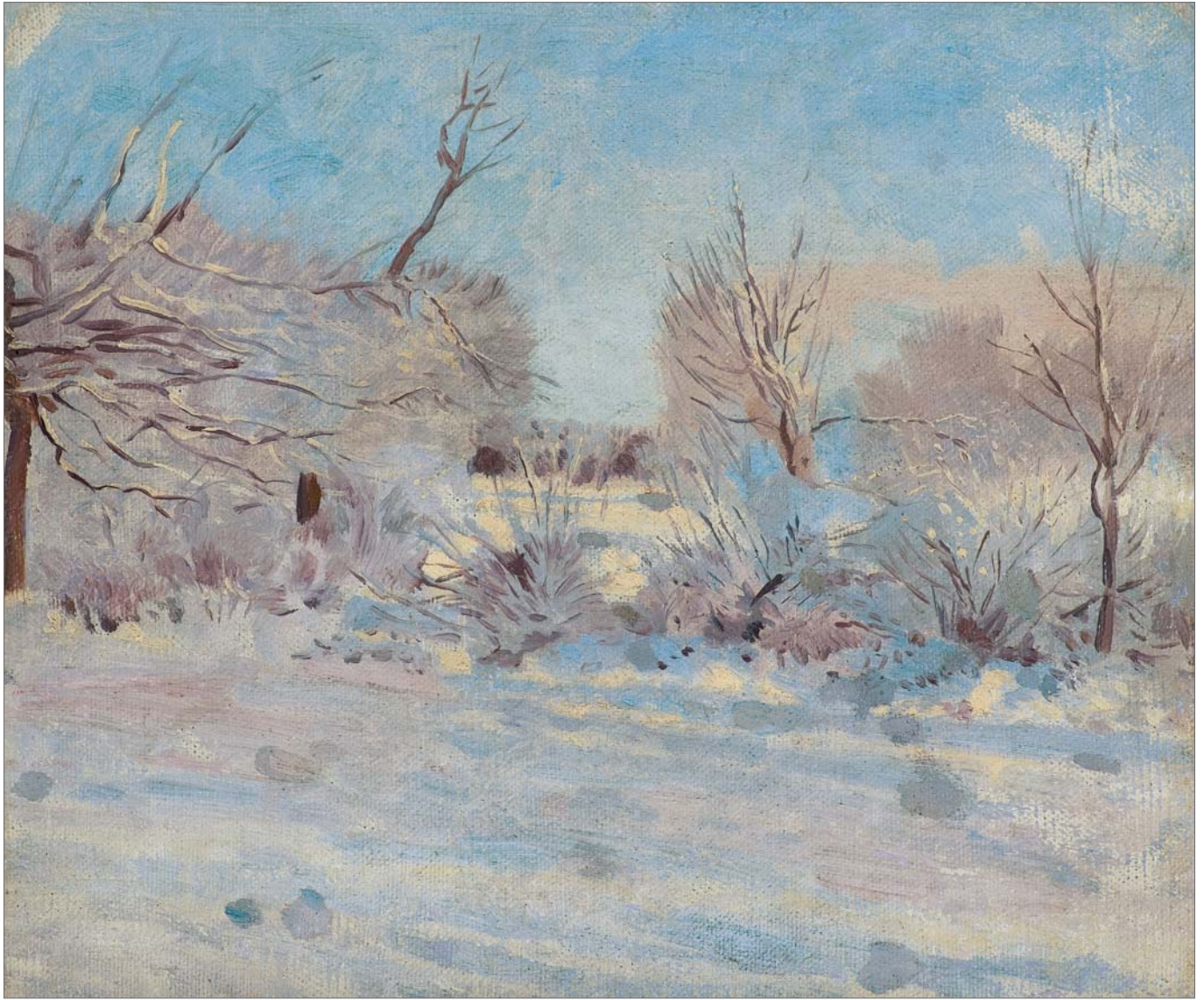
Do obrazu jest załączona opinia Tadeusza Matuszczaka z października 2024 r.

50 000 zł

estymacja: 60 000 – 120 000

Autorstwo Józefa Chełmońskiego w przypadku opisanego wyżej dzieła nie budzi żadnych wątpliwości, jest bezsporne i absolutnie pewne. (...) Omawiany szkic jest znakomitym przykładem fascynacji Chełmońskiego, zdałoby się, prozaicznym motywem zimowego krajobrazu, takiego jaki Chełmoński mógł zaobserwować z okna swej pracowni na poddaszu dworku w Kuklówce (widok na ogród). Zimowy poranek, jeszcze zaciągnięty, ale słońce wyraźnie już próbuje przebić się przez delikatne chmurki. Niebo jasnoblękitne rozciągnięte nad jasnoszarym pasmem lasu. Na wyrazistym pierwszym planie bezlistne ciemne drzewa o gałęziach oprószonych szarawym śniegiem o odcieniach fioletu i błękitu. Przed linią drzew dominująca połać śniegu o zbliżonych odcieniach. Ciemnobrązowe drzewa, silnie rysujące się na tle śnieżnobiałego pola i jasnoblękitnego nieba, stanowią centralne i pionowe elementy kompozycji. Malarska wizja artysty nadaje dziełu wymiaru poetyckiego liryzmu. Wiadomo, z zachowanych wspomnień o malarzu, że można go było często spotkać gdzieś wśród pól i łąk, najczęściej o wczesnej porze wschodu dnia lub o zmierzchu opromienionego zachodzącym słońcem. (...) Dzieło fascynuje, typową dla szkiców Chełmońskiego, wirtuozerią malarskiego warsztatu oraz prawdą i prostotą ukazywanej sceny, przepojonej silnym współczuciem z przyrodą oraz poetyckim, pełnym liryzmu nastrojem, a jednocześnie kojącym spokojem. (...) Wyrafinowana prostota kompozycji i malarskich walorów dzieła, utwierdza mnie w przeświadczeniu, że pochodzi ono z podsumowującego okresu malarskich dokonań u końca życia malarza. Datowałbym Zimowy poranek na lata około roku 1900. Szkic ten przywołuje pamięć o doskonałym zimowym pejzażu, jaki zachwyca w dużym obrazie Chełmońskiego o tytule Sójka. Szron z 1892 roku a będącym w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie.

(za opinią Tadeusza Matuszczaka)

33 ZYGMUNT AJDUKIEWICZ

(Witkowice pod Tarnobrzegiem 1861 – Wiedeń 1917)

POWRÓT Z POLOWANIA, ok. 1885

olej, płótno, 53,5 x 84 cm

sygn. l.d.: Zygmunt Ajdukiewicz

300 000 zł

estymacja: 350 000 – 400 000

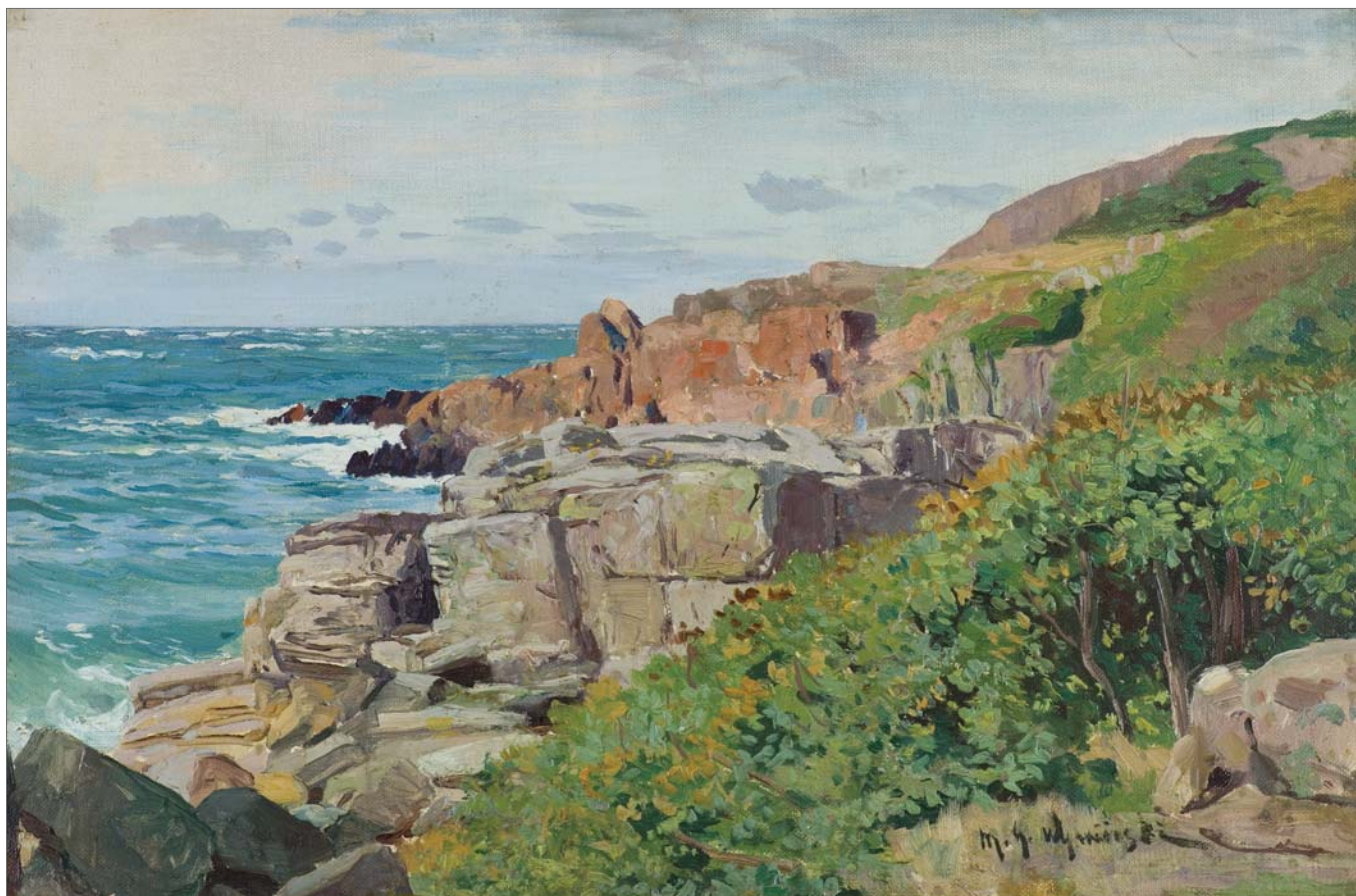
Powrót z polowania należy do efektownych, bardzo dekoracyjnych dzieł Zygmunta Ajdukiewicza z wczesnego okresu twórczości. Zarówno sposób malowania, jak i tematyka obrazu wskazują na lata spędzone przez artystę w Monachium. W scenie tej pobrzmiewają echa twórczości Alfreda Wierusza-Kowalskiego, niezwykle popularnego w bawarskiej stolicy, rodaka. Jego – cieszące się ogromnym zainteresowaniem kolekcjonerów i marchandów – zimowe sanny, napady wilków ukazane w rozległym pejzażu, czy ciche zimowe nokturny, nie mogły pozostać bez wpływu na młodego Ajdukiewicza u progu jego kariery malarskiej. Prezentowana scena odwołuje się do popularnego w twórczości Wierusza motywu powrotu z polowania.

W prezentowanym obrazie widać rękę dojrzałego artysty, świadomego swojego talentu i umiejętności. Obraz namalowany jest pewnie, z zachowaniem dużej pieczołowitości w oddaniu najdrobniejszych szczegółów. Oprócz dbałości o realia uderzająca jest doskonała charakterystyka postaci woźnicy, rozpędzonych psów i konia, świetnie uchwyconych w ruchu. Spod kopyt rozpędzonego rumaka ulatują grudy śniegu, którego biała powłoka zaczyna szarzeć w zapadającym zmierzchu. Ukazanie konia w pełnym galopie, z rozwianą grzywą i oderwanymi od ziemi kopytami, oraz dotrzymujących mu kroku psów, nadaje całej scenie dynamiki. Kontrastem dla ich pośpiechu jest leniwie zachodzące słońce, częściowo zanurzone w chmurach, które rozlało na niebie paletę ciepłych różowych barw. Wszystko to daje niezwykle interesujący efekt zawieszenia akcji.

Ajdukiewicz wyeksponował i znakomicie uchwycił detale sceny rozgrywającej się na pierwszym planie. Na wyściełanych słomą saniach widzimy mężczyznę w futrzanej czapce i skórzanych rękawiczkach w towarzystwie dwóch, leżących obok, psów myśliwskich. Zarówno dekoracyjne zapięcie płaszcza, jak i bat powiewające od pędu powietrza są drobnymi elementami współtworzącymi dynamikę całej kompozycji. W uszach widza pobrzmiewa dźwięk dzwonków zawieszonych na końskiej szyi, którym akompaniuje tętent kopyt. Wszystko to zdradza mistrzowską rękę Zygmunta Ajdukiewicza.

34 STANISŁAW CZAJKOWSKI

(Warszawa 1878 – Sandomierz 1954)

SYN RYBAKA, 1915

olej, sklejka, 45,6 x 37,9 cm

sygn. l.g.: *VOLENDAM 1915* | *ST. CZAJKOWSKI*

Na odwrocie nalepki z wystaw:

- Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie (pieczęć, druk, tusz): 44718 Autor Czajkowski Stanisław | Tytuł *Syn rybaka (Holandja)* Rodzaj dzieła *ol.* | Cena - Własność prywatna Data nadesłania 29/I 191 21;
- nalepka TPSP w Krakowie (pieczęć, druk, tusz): TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ SZTUK PIĘKNYCH W KRAKOWIE. | 1915 Nr 2049 | Autor Czajkowski Stanisław | Dzieło p.t. „Syn rybaka” | Rodzaj *ol.* cena.

♣ 30 000 zł

estymacja: 40 000 – 60 000

Obraz reprodukowany:

- „Tygodnik Ilustrowany” 1918, nr. 20, s. 233.

35 MICHAŁ GORSTKIN WYWIÓRSKI

(Warszawa 1861 – Berlin 1926)

SKALISTE WYBRZEŻE

olej, płótno naklejone na tekturę, 43,5 x 66 cm

sygn. p.d.: *M. G. Wywiórski*

W narożnikach ślady po pinezkach; ponadto na odwrocie wzdłuż prawej krawędzi numer (czerwoną kredką): *F 2004.*

35 000 zł

estymacja: 40 000 – 60 000

36 STANISŁAW WYSPIAŃSKI

(Kraków 1869 - Kraków 1907)

PORTRET DZIEWCZYNKI, 1895

pastel, papier Ingres naklejony na tekturę
40,3 x 37,2 cm (w świetle passe-partout)
sygn. p.d.: S WYSPIAŃSKI 1895

Na odwr. drukowana nalepka antykwariatu czynnego w Krakowie w latach okupacji niemieckiej (1940-1945?):
MALARSTWO-RZEŻBA- | SPRZEDAŻ-KUPNO-OCENA |
HALINA GRZYBOWSKA | Kraków. ul. Zwierzyniecka 14.
Na nalepce napis atramentem: *Ib 1127, St. Wyspiański, głowa, pastel, papier 38 x 42*

Obraz posiada ekspertyzę p. Marty Romanowskiej, znawczyni *oeuvre* artysty (z dnia 22 lutego 1996 r.).
Do tego opracowania odwołujemy się w poniższej nocie.

200 000 zł

estymacja: 240 000 – 300 000

Wyspiański przez całe życie z upodobaniem malował portrety. Cechami łączącymi te prace były: samodzielny wybór modela, umiejętność obserwacji, a także ogromna łatwość w malowaniu. Były to portrety rodzinne, portrety przyjaciół, znajomych, autoportrety. Modeli wybierał w sposób bezkompromisowy. Malował tych, których chciał i których chętnie obserwował, odstawiając bez ogródek i upiększeń wielość cech osobowych portretowanych i z wielką przenikliwością ujawniając informacje niedostępne nawet dla samych modeli. /.../

Szczególnie chętnie malował dzieci. Obserwował je w różnych sytuacjach; śpiące, zamyślane, skupione były doskonałymi modelami, zwłaszcza wtedy, gdy nie miały świadomości, że uważnie patrzy na nie człowiek dorosły. Portrety te nie były pozowane, dziecko nie próbowało dostosować się do malarza, nie pragnęło mu się podobać, nie umiało i nie mogło przybierać maski, jeszcze się bowiem tego nie nauczyło. Realizm sytuacji, w jakich artysta zaskakiwał swoje modele nie był ani planowany, ani wystudiowany. Sam, otoczony dużą gromadką małych dzieci, mógł je obserwować podczas funkcji codziennego dnia: głęboko uśpione, karmione, zagapione, rozespane, rozczochrane, znużone, bawiące się czy uważnie śledzące czynności dorosłych. Niespecjalnie wystrojone, w domowych kaftanikach, kamizelkach, sukienkach. /.../ Portrety były często także rejestracją młodości; dotyczyło to szczególnie portretów młodych dziewcząt, wchodzących w dorosłe życie i uważnie je obserwujących. Artysta rejestrował fenomen przepoczwarczania się dziecka w dorosłego, koncentrującego w sobie tak cechy dzieciństwa, jak i dojrzałości.

Przedstawiony tu *Portret dziewczynki* reprezentuje ten właśnie typ portretu. Jest to znakomite wczesne studium portretowe - realistyczny, niepochlebiony wizerunek modelki o dość twardych, chłopskich rysach, modelki wybranej zapewne przez samego malarza. Studium jest niedokończone w partiach ubrania, natomiast główka dziewczynki modelowana jest dość gęsto założonym pastelem, wydobywającym światłocien plastyczność jej twarzy, mocno ogorzałe policzki i ślad uśmiechu. Uderzają w tym portrecie oczy z ciemnobrązowymi tęczęwkami w błękitnych białkach, oczy o niezwykle intensywnym spojrzeniu. Charakterystyczny dla Wyspiańskiego jest też brak dopracowanego tła i zestaw barw - różów z błękitami.

Portret łączy się z zespołem prac powstałych ok. 1895 roku; można go porównać np. z *Portretem dziewczynki w niebieskim kapeluszu* ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie; ma tę samą intensywność wyrazu i koloryt, a przy tym idealnie wpisuje się w oczekiwania odbiorcy względem jego autora, Stanisława Wyspiańskiego.

37 LEON WYCZÓŁKOWSKI

(Huta Miastkowska k. Siedlec 1852 – Warszawa 1936)

PORTRET JÓZEFA KOŚCIELSKIEGO, 1899

pastel, płótno flokowane, 76 x 52 cm

sygn. p.d.: *Leon Wyczółkowski* | [...] | 1899

l.śr.: przetarta sygnatura

90 000 zł

estymacja: 100 000 – 160 000

Dzieło wzmiankowane:

– *Leon Wyczółkowski. Listy i wspomnienia*, opr. M. Twarowska,
wyd. Ossolineum, Wrocław 1960, s. 236 (jako *Portret Kościelskiego
w białym kapeluszu*).

Józef Kościelski (1845-1911) – ziemianin, polityk, poeta, dramaturg i kolekcjoner. W roku 1895 kupił majątek Miłosław, z którego chciał stworzyć ośrodek kultury na wzór Puław Izabelli Czartoryskiej. Posiadał liczącą ok. 20 tys. woluminów bibliotekę, która była jedną z najstojniejszych w Wielkopolsce. *Nie mniej cenne były też kolekcje porcelany (w tym z fabryki w Korcu), zbiory sztuki orientalnej, gale-
ria malarstwa holenderskiego oraz portretów rodzinnych. Wśród obrazów polskich szczególnie liczne
były płótna Juliana Fałata i Leona Wyczółkowskiego, którzy byli gośćmi dziedzica – pisze Ryszard
Marciniak (Miłosław za czasów Kościelskich, „Kronika Wielkopolski“ R. 2002, nr 3, s. 42).*

W pałacowym parku Kościelski ufundował pomnik Juliusza Słowackiego, którego odsłonięcie 16 IX 1899 r., stało się wielkim wydarzeniem. Uczestniczyło w nim wielu znakomitych gości, m.in. Henryk Sienkiewicz, Julian Fałat, Jan Kasprówicz, Henryk Weyssenhof oraz Leon Wyczółkowski. Noszący datę 1899 portret Kościelskiego mógł zatem powstać podczas tej wizyty artysty w Miłosławiu. Choć też wiadomo, że spotykali się w Zakopanem, gdzie artysta portretował Kościelskiego (por. *Leon Wyczółkowski...*, dz. cyt., s. 100, 105, 197).

38 ROMAN KOCHANOWSKI

(Kraków 1857 – Freising k. Monachium 1945)

OBŁOKI

olej, papier, 19,7 x 15 cm
sygn. p.d.: R. Kochanowski

12 000 zł

estymacja: 15 000 – 20 000

39 JÓZEF RAPACKI

(Warszawa 1871 – Olszanka k. Skierniewic 1929)

NIEBO, 1914

olej, płótno, 99,7 x 114 cm
sygn. śr.d.: JÓZEF RAPACKI 1914 r

Na odwrocie, centralnie, pieczęć: MAGAZYN ART.
MALARSKICH | JULIANA BUROFA | NOWY ŚWIAT 47
TEL 3644 | WARSZAWA.

75 000 zł

estymacja: 80 000 – 120 000

Porównaj z:

- Józef Rapacki, *Niebo i ziemia*, Pocztówka wydana nakładem Domu Wydawniczego A. Chlebowskiego p.f. „Świt” w Warszawie (między 1914-1919).

40 JACEK MALCZEWSKI

(Radom 1854 – Kraków 1929)

ORFEUSZ I EURYDYKA, 1918

olej, tektura naklejona na tekturę

68,5 cm x 97,3 cm

sygn. p.g.: J Malczewski | 1918

na odwrocie nalepka Agra-Art z 1996 r.

2 000 000 zł   **estymacja: 2 500 000 – 4 000 000**

Obraz reprodukowany i wzmiankowany:

– D. Kudelska, *Dukt pisma i pędzla. Biografia intelektualna Jacka Malczewskiego*, Wyd. KUL, Lublin 2008, s. 191;

– S. Krzysztofowicz-Kozakowska, *Jacek Malczewski. Życie i twórczość*, wyd. Kluszczyński, Kraków 2008, s. 36, il.;
– *Jacek i Rafał Malczewscy*, red. naukowa Z.K. Posiadała, Radom 2014, s. 218, il.

Jakie byłoby malarstwo Jacka Malczewskiego, gdyby w jego życiu nie pojawiła się Maria Kinga Balowa? Przyszli kochankowie spotkali się ok. 1900 r. Malczewski miał wówczas 46 lat, zaś Maria była od niego 25 lat młodsza. *Piękna, rudowłosa kobieta, która przez wiele lat była wielką, pozamążeńską miłością Jacka Malczewskiego, stała się nie tylko estetyczną inspiracją w tworzeniu poszczególnych prac, ale również spowodowała ogromne zmiany formalne w malarstwie artysty. W jego pracach pojawiło się więcej światła i koloru, a malarskie płótna coraz częściej zaczęły zaludniać mityczne meduzy, harpie czy chimery, nosząc rysy ukochanej kobiety* – pisze Paulina Szymalak-Bugalska (*Moja dusza. Oblicza kobiet w twórczości Jacka Malczewskiego*, Radom 2019, s. 147).

Ich rozstanie w listopadzie 1913 roku było jednym najbardziej tragicznych momentów w życiu Malczewskiego. Mimo, że doszło do niego najpewniej z inicjatywy Balowej, artysta poczuwał się do winy za zakończenie związku, który oboje uznawali za wyjątkowy. *Przejmującym świadectwem tego zdarzenia – pisze Dorota Kudelska – są wiersze Malczewskiego, pisane najprawdopodobniej tuż po rozmowie i przez wiele miesięcy potem, oraz refleksje zanotowane po kilku latach. Układa się z nich obraz zmieniających się uczuć artysty: od ogłuszenia bólem, przez kolejne próby zrationalizowania wypadków, ratowania swojego wnętrza, swojej, jak pisał „najgłębszej jaźni”, aż po przekonanie, że cierpienie z którym trzeba się pogodzić, to przejście do następnego, wyższego kręgu doskonalenia ducha* (D. Kudelska, dz. cyt. s. 175).

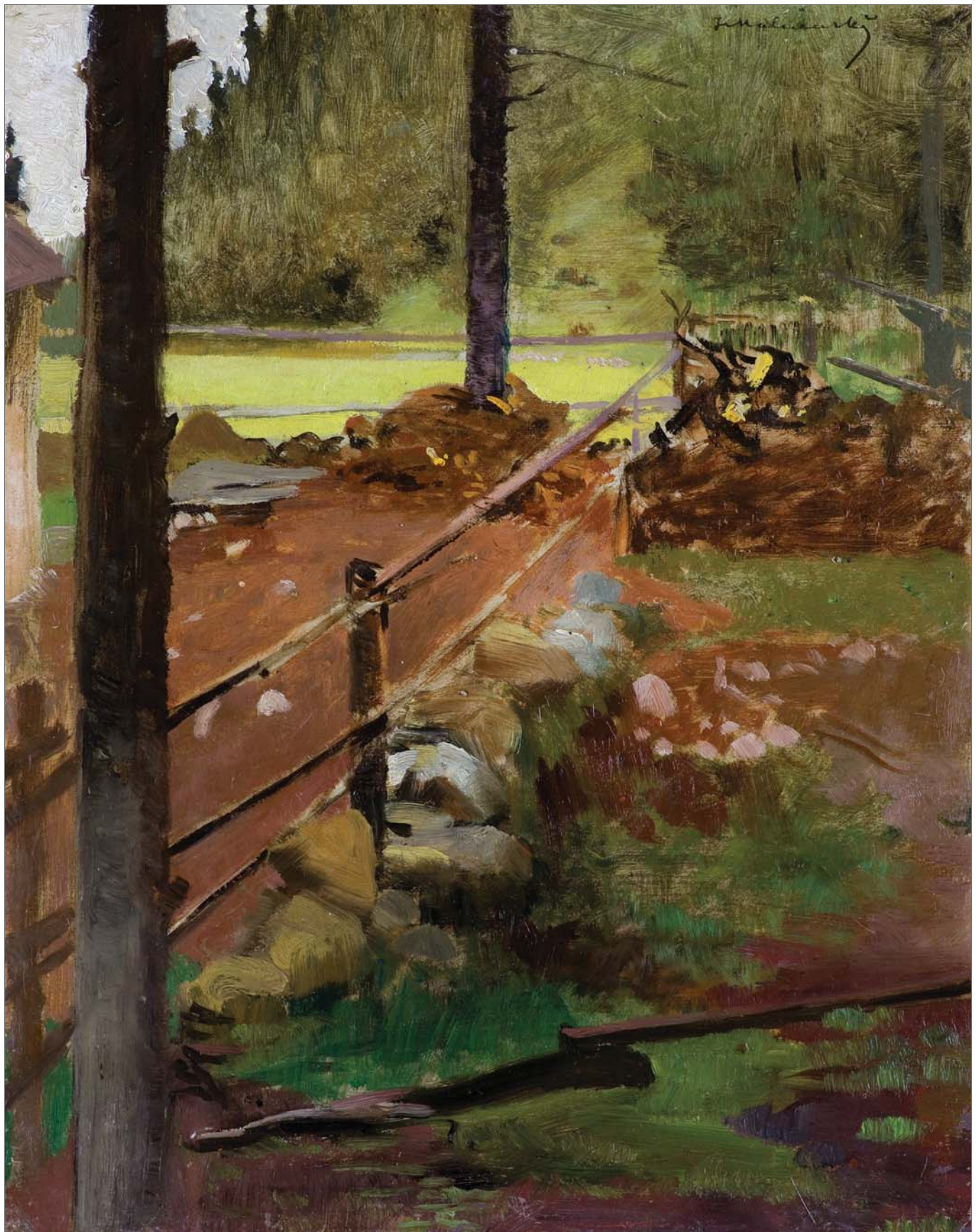
Przeżycia te stały się również impulsem do stworzenia malarskiego cyklu *Orfeusz i Eurydyka*, na który składa się zaledwie kilka dzieł powstałych w latach 1914-1921. Malczewski sięgnął tu do greckiego mitu o śpiewaku i poecie trackim, który swoją grą potrafił oczarować rośliny, zwierzęta i skały. Kiedy jego żona Eurydyka

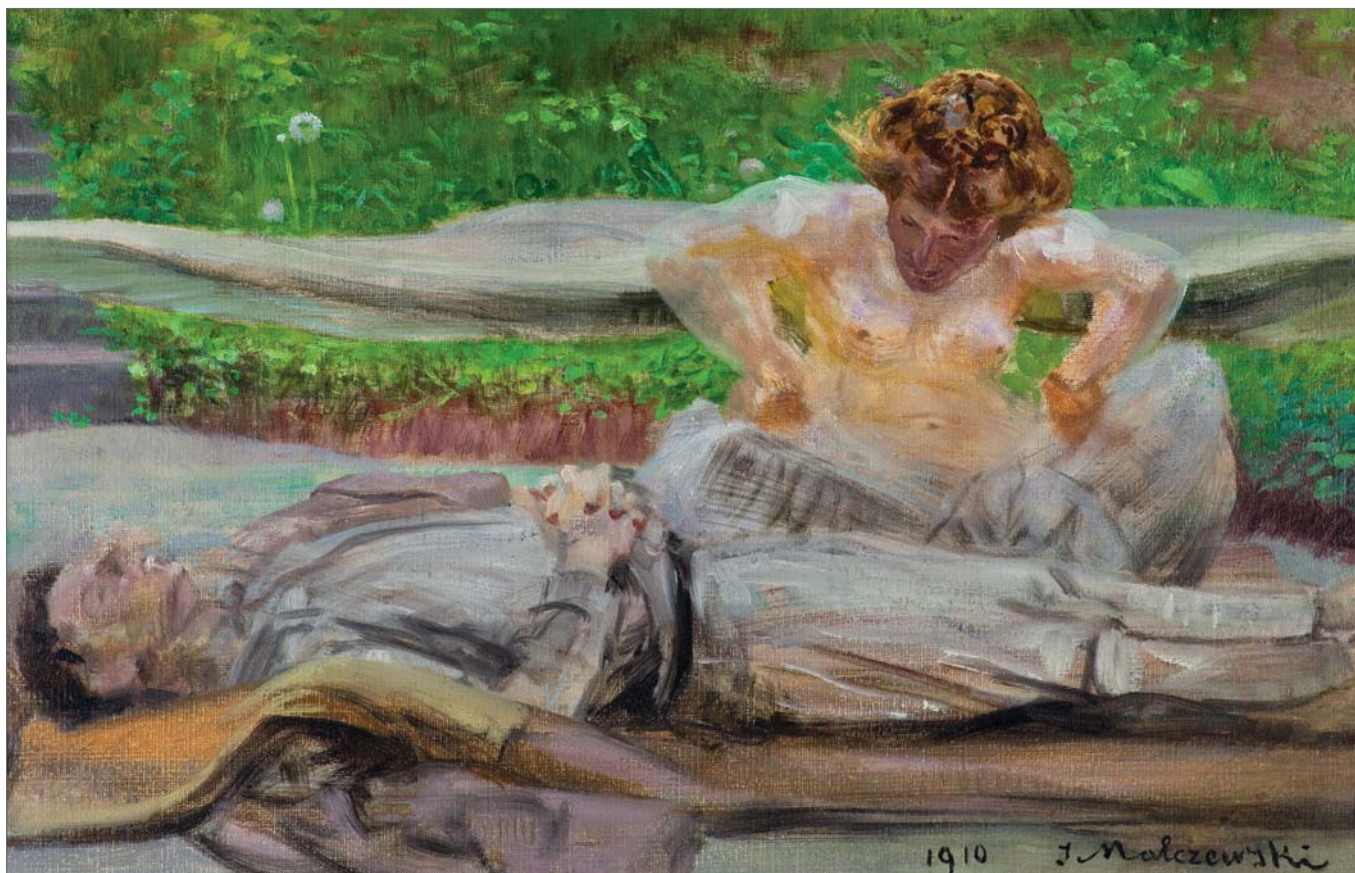
została śmiertelnie ukąszona przez węża, Orfeusz zstąpił do Hadesu. Odnalazłszy ukochaną wśród zmarłych, urzekł swą muzyką całe Podziemie i uzyskał od bogów zgodę na wyprowadzenie jej ze świata umarłych. Warunek był wszakże jeden: Orfeusz miał iść pierwszy i nie oglądać się, aż do wyjścia z podziemi. Oto zatem widzimy: miłość malarza – Eurydykę, prowadzoną przez Hermesa, nawołującego już przepływającego przez graniczny Styks Charona, oraz Orfeusza – Jacka, który uległszy pokusie spojrzenia na ukochaną, dramatycznym gestem odslaniając poję szynela, będącego metaforą krępujących artystę społecznych ograniczeń a zarazem wewnętrznych niedoskonałości. Jego przerażone, świadome złamanej obietnicy spojrzenie, jest jednoznaczne z utratą jej na zawsze. Eurydyka, pogrążona jeszcze w błogiej letejskiej nieświadomości, wróci wraz z Herme-sem do krainy umarłych, pozostanie już tylko we wspomnieniach ukochanego. Orfeusz zaś, pieśniarz i profeta, wróci na ziemię. *Paradoksalnie klęska bohatera służy jego zwycięstwu* – pisze Dorota Kudelska (s. 208).

Opowieść o miłości silniejszej niż śmierć jest również odczytywana jako metafora patriotycznego posłannictwa. Żołnierz – Orfeusz wyprowadza ze świata zmarłych Eurydykę – Polonię, zaś towarzyszy im przewodnik – posłaniec bogów Hermes. Stąd motyw *Orfeusza i Eurydyki* jest zaliczany do większego cyklu *Polonia*, będącego metaforą wyzwolenia Polski.

Po rozstaniu z Marią Balową na płótnach Malczewskiego zaczęły pojawiać się inne modelki. Jedną z nich była Maria z Woźniakowskich Sozańska (1865-1943), która pozowała do postaci Eurydyki z oferowanej kompozycji. *Piękna kobieta, żona malarza i rysownika Michała Sozańskiego (1853-1923), zapewne urodą przypominała artystce utraconą ukochaną.*

41 JACEK MALCZEWSKI

(Radom 1854 – Kraków 1929)

PEJZAŻ LETNI, ok. 1900

olej, tektura, 27 x 21,4 cm

sygn. p.g.: *J Malczewski*

Na odwrocie pieczęć składu przyborów malarskich – firmy „Lefranc et Cie”: kotwica skrzyżowana z kaduceuszem pomiędzy literami L F.

40 000 zł

estymacja: 50 000 – 70 000

42 JACEK MALCZEWSKI

(Radom 1854 – Kraków 1929)

ŚMIERĆ ŻOŁNIERZA, 1910

olej, tektura naklejona na płytę, 29 x 45,5 cm

sygn. p.d.: *1910 J Malczewski*

Na dolnej listwie ramy nalepka domu aukcyjnego.

80 000 zł

estymacja: 90 000 – 120 000

Pochodzenie:

- Kolekcja Zbigniewa Mikulskiego (1925-2017) w Sankt Gallen w Szwajcarii.
- Od 2019 r. w kolekcji prywatnej w Polsce.

Obraz wystawiany i reprodukowany:

- N. Pichłacz, M. Skowrońska, A. Kiełczyńska, M. Kardas (red.), *Powroty. Szwajcarska kolekcja Zbigniewa Mikulskiego. Katalog wystawy*, Fundacja Take Care, 24 V – 31 VIII 2019, Bydgoszcz 2019, s. 101, il.

43 JACEK MALCZEWSKI

(Radom 1854 – Kraków 1929)

PORTRET DR. ADOLFA SCHWARZA, 1913

olej, tektura, 80 x 65 cm; sygn. p.g.: *J Malczewski 1913*

Na górnej listwie krosien malarskich nalepka wystawy: [TOWARZYSTWO] PRZYJACIÓŁ

SZTUK PIĘKNYCH W KRAKOWIE | Autor *Jacek Malczewski* | [Tytuł] dzieła *Portret męski z postaciami* |

[ro] dzaj dzieła *olej tekt* | Cena [przekreślone] wym. 80 x 65 | Podpis autora wł.

Centralnie pieczęć składu przyborów malarskich – firmy „Lefranc et Cie”: kotwica skrzyżowana z kaduceuszem pomiędzy literami L F.

Na górnej listwie ramy nalepka Agra-Art z 2001 r.

400 000 zł

estymacja: 450 000 – 600 000

Obraz wystawiany, wzmiankowany i reprodukowany:

- Ignacy Krieger, *Portret Adolfa Schwarza, reprodukcja obrazu Jacka Malczewskiego*, 1913, Muzeum Narodowe w Krakowie, nr inw. MNK-XX-f/8101/Mp;
- *Katalog wystawy jubileuszowej Jacka Malczewskiego (1874-1924)*, TPSP w Krakowie, Kraków 1924/1925, s. 14,

- nr kat. 83 (pt. *Portret dr. A.Schwarca*; wł. dr A.Schwarz);
- Agnieszka Yass-Alston, *Żydowscy kolekcjonerzy dzieł sztuki międzywojennego Krakowa. Adolf Schwarz, Rudolf Beres, Seweryn Gottlieb – postaci, które odeszły w niepamięć historii*, „Krzysztofory. Zeszyty Naukowe Muzeum Historycznego Miasta Krakowa”, 2017, s. 273, il.

Dr Adolf Schwarz (Schwarc, Szwarc; ur. Kraków 1882) – kolekcjoner i antykwariusz, brat słynnego wiedeńskiego antykwariusza Szymona Schwarza. Zarówno Adolf, jak i jego ojciec Markus byli darczyńcami i oferentami Muzeum Narodowego w Krakowie. Adolf należał do Towarzystwa Przyjaciół MNK, był szanowanym obywatelem miasta Krakowa i członkiem gminy żydowskiej: *Dyrektor MNK Feliks Koppera – pisze Agnieszka Yass-Alston – wystawiał Schwarzowi listy rekomendacyjne do największych światowych instytucji muzealnych. O patriotycznej postawie Schwarza świadczy jego gest wobec prezydenta RP Ignacego Mościckiego obchodzącego 10-lecie prezydentury. Schwarz przesłał mu w darze, za pośrednictwem Muzeum Narodowego, obraz z rozproszonej galerii Stanisława Augusta Cabaret flamand (A. Yass-Alston, *Żydowscy kolekcjonerzy...*, dz. cyt., s. 274).*

Schwarz był wybitnym kolekcjonerem ceramiki wschodniej i angielskiej, posiadał oprócz tego także bogaty zbiór dzieł sztuki, zarówno rzemiosła artystycznego, jak i malarstwa – ściany jego luksusowego mieszkania zdobiły obrazy Stefana Filipkiewicza, Alfonsa Karpińskiego, Juliusza i Wojciecha Kossaków, Ignacego Pieńkowskiego, Wojciecha Weissa, Stanisława Ignacego Witkiewicza, Franciszka Żmurki. Do najcenniejszych zaliczała się *Sulamitka* Maurycego Gottlieba, a także portrety rodziny autorstwa Teodora Axentowicza i Jacka Malczewskiego.

Portret Adolfa, jego żony Róży, a także córki Ireny były wypożyczone na prośbę artysty na wystawę jubileuszową Malczewskiego, jaka miała miejsce w krakowskim TPSP (nr kat. 128, 133, 134).

Złote maski, jakie trzymają muzy znajdujące się za postacią portretowanego Adolfa, odnoszą się do jego profesji – Schwarz z wykształcenia był prawdopodobnie archeologiem. Jest to jednocześnie artefakt, jaki znajdował się w jego zbiorach. W czasie II wojny światowej, kiedy kolekcja Schwarza była ukrywana w MNK, kustosz dr Józef Kwiatkowski określił go w sposób następujący: *wykopalisko złote, pochodzące według opinii jednych z Kerczu, według drugich będące falsyfikatem w typie tiary Saitafernesa (...) było nabyte przed 50 laty przez Marka Schwarza, ojca Szymona w okresie afery z tiarą Saitafernesa, a następnie przeszło na Adolfa Schwarza* (cyt. za: A. Yass-Alston, *Żydowscy kolekcjonerzy...*, dz. cyt., s. 274).

44 JULIAN FAŁAT

(Tuligłowy [okręg lwowski] 1853 – Bystra k. Bielska 1929)

LEŚNA POLANA, 1906

gwasz, pastel, tektura, 66 x 89 cm

sygn. l.d.: *Julian Fałat 906*

450 000 zł

estymacja: 500 000 – 600 000

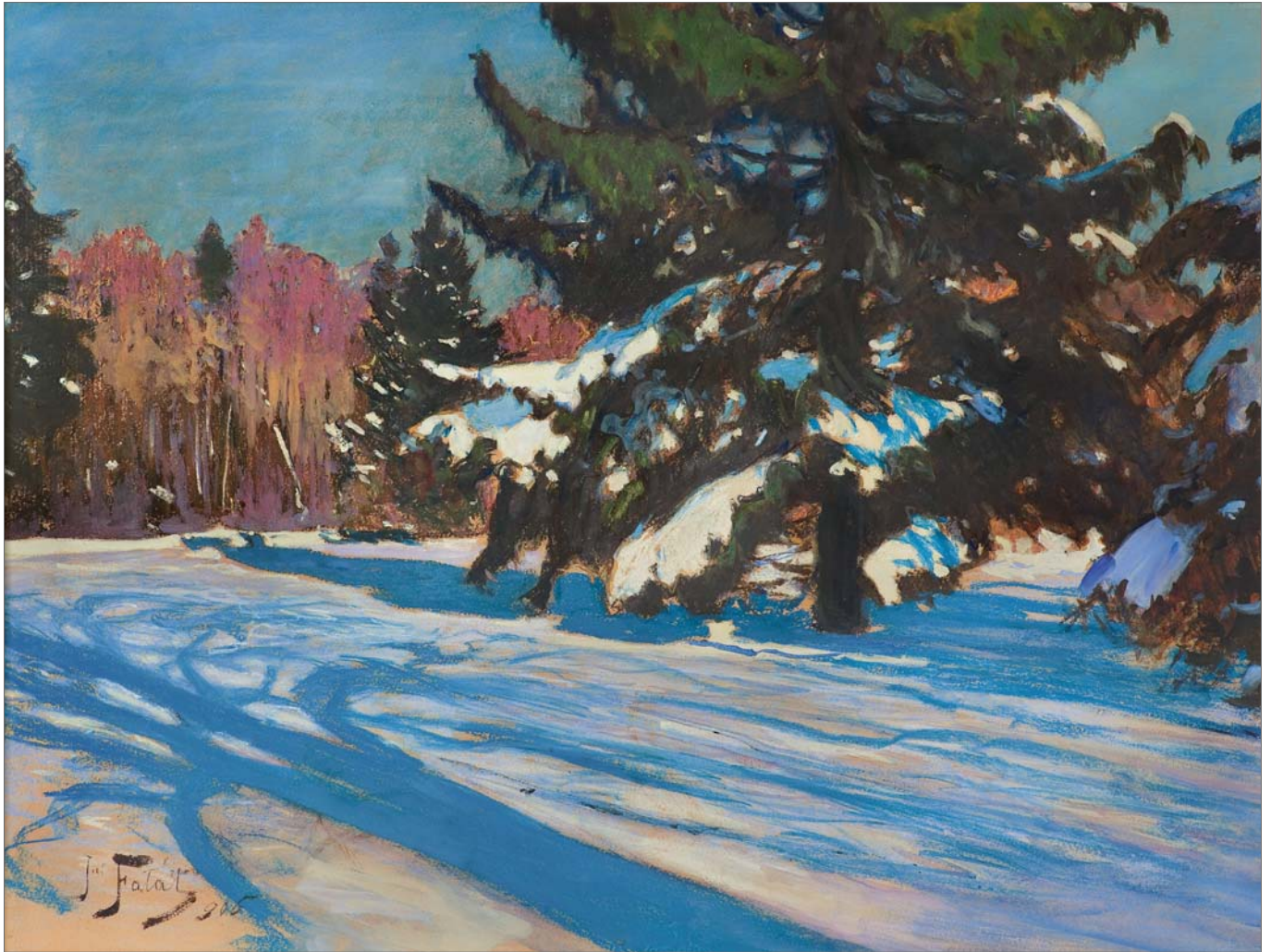
Obraz reprodukowany w:

- Tadeusz Z. Bednarski, *Krakowskim szlakiem Juliana Fałata*, Wydawnictwo i Drukarnia „Secesja”, Kraków 2005, s. 12, il. 3;
- Irena Kossowska, Łukasz Kossowski, *Malarstwo Polskie. Symbolizm i Młoda Polska*, Arkady, Warszawa 2010, s. 357, il. 366;
- Stefania Krzysztofowicz-Kozakowska, *Sztuka Młodej Polski*, wyd. R. Kluszczyński, Kraków 1999, kat. nr 312, il. s. 316.

Fałat mistrzowsko syntetyzuje krajobraz, upraszcza jego formy. Zbliża i wyolbrzymia śnieg lub potok – sytuując go na pierwszym planie, a pomija nieistotne szczegóły. W przesycionych światłem słonecznym zimowych krajobrazach z niezwykłą umiejętnością odtwarza materialność śniegu – jego świeżą puszystość lub ciężar w czasie odwilży. Taka – na pozór realistyczna – wizja, ukazująca piękno zimowego pejzażu, bliska jest zarówno japońskiej estetyce, jak i wrażliwości w sposobie odczuwania i postrzegania natury. Pojawiające się na japońskich drzeworytach widoki zimy, nasycone spokojem, ciszą i pozbawione obecności człowieka, odsłaniają transcendentny wymiar Natury. Malując konkretny fragment krajobrazu, podobnie jak mistrzowie ukiyo-e, Fałat tworzy pejzaże uniwersalne, ponadczasowe, przepełnione charakterystycznym dla Japończyków, poetyckim odczuwaniem świata. Seria ta jest w istocie zapisem emocjonalnej obecności artysty w zjawiskach natury.

Julian Fałat. Wystawa Jubileuszowa na 10-lecie Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli, Muzeum Regionalne w Stalowej Woli 2010 r, Stalowa Wola 2009, s. 75-76

W latach 90. XIX w. w malarstwie Fałata-realisty zaczęło pojawiać się zainteresowanie światłem, zaś precyzyjne oddanie detalu zastąpiła swoboda i lekkość pędzla. To przejście na pozycję impresjonizmu, połączone z fascynacją estetyką japońską, zaowocowało wypracowaniem konwencji, która wpłynęła na kolejne pokolenie polskich pejzażystów. Fałat zyskał sobie sławę czołowego reprezentanta malarstwa pejzażowego okresu Młodej Polski. Jego pejzaże zimowe zaś, obok scen rodzajowych i portretów, weszły do kanonu sztuki polskiej.

45 STANISŁAW MIARCZYŃSKI

(XIX/XX w.)

WYJAZD NA POLOWANIE, 1903

olej, płótno naklejone na tekturę, 71,5 × 34,5 cm
sygn. p.d.: S. Miarczyński 903.

Na odwrocie nalepka z napisem w jęz. niemieckim:
*S. Miarczyński 1903 | Aufbruch zur Jagd. | aus dem kriegs-
beschad. Schloß Pilica | damals Russisch Polen – Novem-
ber 1914.*

Na ramie częściowo zdarta nalepka z biografią artysty.

4 000 zł

estymacja: 5 000 – 8 000

46 ROMAN KOCHANOWSKI

(Kraków 1857 – Freising k. Monachium 1945)

PEJZAŻ ZIMOWY ZE STRUMIENIEM, po 1900

olej, karton naklejony na deskę, 10,4 x 17,7 cm
sygn. p.d.: R Kochanowski

Na odwrocie nalepka domu aukcyjnego.

10 000 zł

estymacja: 12 000 – 16 000

47 JAN STANISŁAWSKI

(Olszana na Ukrainie 1860 – Kraków 1907)

PEJZAŻ Z WIATRAKAMI, ok. 1905

olej, tektura naklejona na tekturę, 27,3 x 26,6 cm

sygn. l.d.: JAN STANISŁAWSKI

Na odwrocie, wzdłuż górnej krawędzi (ołówkiem): *J. Stanisławski wieś ukraińska*;
ponadto na tzw. „zapleku” naklejona karta z odręczną opinią dr. Stanisława Dąbrowskiego,
potwierdzającą autentyczność obrazu z czerwca 1946 roku.

68 000 zł

estymacja: 70 000 – 90 000

Wiatraki były tematem, który Stanisławski powtarzał w swojej twórczości wielokrotnie. *Opuszczony wiatrak* namalowany przez artystę w 1883 roku (patrz aukcja Agra-Art 26 VI 2022, poz. 5) był pierwszym obrazem, który zwiastował zainteresowania artysty pejzażem. W katalogach wystaw „Sztuki”, zarówno tych w Polsce, jak i w Wiedniu, możemy bez trudu odnaleźć m.in. *Wiatraki na roli*, obraz wystawiony na aukcji w Agra-Art w czerwcu 2012 roku. W zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie znajdują się szkicowniki artysty, w których napotykamy rysunkowe notatki z wiatrakami.

W malarstwie Stanisławskiego próżno szukać ludzi. To natura i tworzone przez nią krajobrazy były dla artysty najważniejsze. Olbrzymie połacie pejzażu zamykał w niezwykle małych formatach, jednak nie brak im przestrzeni i powietrza. W prezentowanym obrazie również odczuwamy niemal bezkresną przestrzeń. Główną rolę artysta powierzył skłębionym chmurom zawieszonym nad pograżoną w ciszy wioską. Jak zwykle to na obłokach odbywa się główny spektakl światła i koloru. Całość przepełniona jest spokojem leniwego, letniego dnia.

Bo też nie na darmo wydała go Ukraina, [...] ta nasza uprzywilejowana z i e m i a s ł o Ń c a i najmelodijniejszych pieśni ojczyzna. [...] zostawały mu w pamięci inne, nieuchwytniejsze i na razie trudniejsze do wcielenia, ale za to brzemienne całą pełnią objawień, cechy tejże ziemi rodzinnej: jej nieprzejrane, bezbrzeżom morskim podobne, widnokreślne stepów oddale, kędy zacierają się wszelkie szczegóły, gdzie zanika własne, stałe zabarwienie przedmiotów, gdzie słabną zbyt twarde kontrasty, gdzie barwy łagodnie przelewają się jedna w drugą, gdzie linie nawet wibrować poczynają w drgającej powierzchni, gdzie wszystkim jest atmosfera, nieustannie ruchliwa i zmienna owłócz świetlna, co chwila stapiająca wszystko w inny ton, z którego, niby z tematu muzycznego niepoliczone wywijają się wariacje, przejścia i stopniowania.

Z. Przesmycki, *Fragment pracy o Stanisławskim* [w:] *Sztuka Polska. Malarstwo*, pod kierownictwem F. Jasieńskiego i A. Łady-Cybulskiego, Lwów 1903-1904, s. 50

Ten zachwycający, pełen letniego ciepła, pejzaż jest znakomitą przykładem dojrzałej twórczości Jana Stanisławowskiego – czciciela natury.

48 MAX HAENGER SENIOR

(Monachium 1874 – Fürstenfeldbruck 1941)

PAWIE I BAŻANTY

olej, sklejk, 10,8 x 19,3 cm

sygn. p.d.: *M Haenger*

Na odwrocie napis kredką: 3490.; powtórzony również na górnej listwie ramy.

4 000 zł

estymacja: 5 000 – 8 000

49 STANISŁAW CZAJKOWSKI

(Warszawa 1878 – Sandomierz 1954)

W KSIĘŻYCOWEJ POŚWIACIE

olej, płótno naklejone na tekturę, 31 x 40,7 cm

sygn. l.d.: *St. Czajkowski*

Na odwr. l.g. nalepka, zapewne z notatkami ramiarskimi.

♣ 7 000 zł

estymacja: 8 000 – 15 000

50 ROMAN KOCHANOWSKI

(Kraków 1857 – Freising k. Monachium 1945)

NA WSI, ok. 1910

olej, deska mahoniowa, 25 x 17,3 cm

sygn. l.d.: *R. Kochanowski*

Na odwr. przy g. krawędzi nieczytelny napis ołówkiem.

13 000 zł

estymacja: 15 000 – 25 000

Obraz reprodukowany:

– *R. Kochanowski. Malarstwo*, wstęp Aleksandra Krypczyk - de Barra, wyd. Bosz, Olszanica 2023, s. 10.

51 APOLINARY KOTOWICZ

(Biecz 1859 – Jasło 1917)

STARY BIECZ

olej, tektura, 23,8 x 31,8 cm

sygn. p.d.: *Apolinary Kotowicz*

18 000 zł

estymacja: 25 000 – 35 000

Obraz reprodukowany:

– J.K. Ostrowski, *Wielka encyklopedia malarstwa polskiego*, Wyd. Kluszczyński, Kraków 2011, s. 281.

Apolinary Kotowicz brał czynny udział w restauracji rodzinnego miasta. Od 1883 roku rysował zabytki dla Komitetu Restauracji Zabytków Pomnikowych Miasta Biecza, a w 1905 roku wykonał, wraz z Włodzimierzem Tetmajerem, Józefem Krasnowolskim i Józefem Wszeińskim, polichromię prezbiterium kościoła farnego, którego fragment widoczny jest na drugim planie prezentowanego obrazu.

52 LEON WYCZÓŁKOWSKI

(Huta Miastkowska k. Siedlec 1852 – Warszawa 1936)

NA BOŻE CIAŁO, 1901

pastel, gwasz, papier, 125 x 115 cm

sygn. l.d.: *Leon Wyczółkowski | 1901 | Kraków*

Na odwrocie nalepka Wystawy Pośmiertnej Leona Wyczółkowskiego w TPSP w Krakowie w roku 1937

(druk, maszynopis, pieczęć) o treści: Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie | [193]7.

Nr 1085/328/ | Autor Leon Wyczółkowski | Własność [dr W. W]ernikowskiego | Dzieło Na Boże Ciało |

Wykonanie pastel | cena... Na nalepce pieczęć: *WYSTAWA POŚMIERTNA | LEONA WYCZÓŁKOWSKIEGO.*

600 000 zł

estymacja: 700 000 – 800 000

Pochodzenie: obraz wraz z jeszcze dwoma innymi dziełami Wyczółkowskiego był użyty na wystawę pośmiertną z kolekcji dr. Wiktora Wernikowskiego (?-1941), krakowskiego lekarza-stomatologa, zamieszkałego przy Rynku Głównym 6.

Obraz reprodukowany i opisywany:

– *Leon Wyczółkowski. Wystawa pośmiertna*, czerwiec-lipiec 1937, Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie, s. 31, nr kat. 329 (własność dr. Wiktora Wernikowskiego).

Patrząc na pastele Wyczółkowskiego, na jego śmiałe i świetliste traktowanie koloru, obserwując jak pod wprawną ręką wydobywane są subtelności kolorystyczne (...) nie mamy wątpliwości, że oglądamy prace geniusza. Upór i cierpliwość, z jaką podchodził do zagadnień warsztatowych przyniosły efekt w postaci doskonałego panowania nad strukturą pigmentu, z uwzględnieniem wypełniaczy kredowych i ich spoiw. (...) Będąc geniuszem plastyki poruszał się wręcz brawurowo w bogactwie tematycznym.

R. Konik, *Leon Wyczółkowski. Portret malarza*, wyd. Take Care, Bydgoszcz 2019, s. 168-170.

Po roku 1900 Wyczółkowski porzucił malarstwo olejne na rzecz pastelu. Już współcześni krytycy uznali go za jednego z najwybitniejszych polskich artystów posługujących się tą techniką. Podkreślali znakomite opanowanie warsztatu, smak w doborze kolorów, nade zaś wszystko brawurowe posługiwanie się plamą barwną. Jak pisze Piotr P. Czyż, artysta *początkowo operował rozedrganymi, wielobarwnymi, przenikającymi się kreskami, by z czasem kłaść pastel szeroką plamą ze swobodą bliską malarstwu olejnemu* (*Mistrzowie pastelu. Od Marteau do Witkacego. Kolekcja Muzeum Narodowego w Warszawie*, kat. wyst., red. nauk. Anna Grochala, Muzeum Narodowe w Warszawie, Warszawa 2015, s. 458).

Do ulubionych tematów Wyczółkowskiego należały portrety, autoportrety, kwiaty i pejzaże. Sceny rodzajowe pojawiają się rzadko. Stąd też kompozycję *Na Boże Ciało*, eksponowaną na jego wystawie pośmiertnej i do dziś znaną jedynie z archiwalnej fotografii, uznać trzeba za kolekcjonerski rarytas, który zapewne zostanie zaliczony do najważniejszych pastelów mistrza tej techniki.

53 JÓZEF MEHOFFER

(Ropczyce 1869 — Wadowice 1946)

MATKA BOSKA KARMIĄCA, 1913

olej, płótno, 57,6 x 39,5 cm

sygn. l.d.: JÓZEF MEHOFFER

Na odwrocie, na lewej i prawej listwie krosna, pieczęci składu przyborów malarskich Róży Aleksandrowicz w Krakowie, obok pieczęci z numerem odnoszącym się do wielkości podobrazia: 57; na górnej listwie krosna karta z odręcną opinią dr. Stanisława Dąbrowskiego z lipca 1952 r. potwierdzającą autentyczność dzieła Mehoffera; na prawej listwie krosna nalepka (*tuszem, ołówkiem*): Józef Mehoffer | 913 olej | „Matka Boska Karmiąca“; na dolnej listwie krosna nalepka Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie (*pieczęć, druk, tusz, kredka*): 33256 Autor Mehoffer Józef | Tytuł M. B. Karmiąca wykonanie ol. | Cena Wł 156 Data 4 CZER 1935.

350 000 zł

estymacja: 400 000 – 600 000

Obraz wystawiany:

- Józef Mehoffer, [kat.] Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie, czerwiec-lipiec-sierpień 1935, s. 28, nr kat. 156;
- Sprawozdanie Komitetu Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie za 1935 rok, s. 26 (*Matka Boska Karmiąca* – własność Stanisława Wintera, Kraków).

Porównaj z:

- Józef Mehoffer, *Matka Boska Karmiąca*, 1911.

Centralną część dzieła stanowi tytułowa *Matka Boska Karmiąca*, trzymająca przy piersi Dzieciątko. Madonna w pełni skupiona jest na niemowlęciu i zdaje się nie zauważać dwóch aniołów jej stróżujących. Pochylają się nad nią z troską, spoglądając na dziecko i otaczając przy tym oboje anielskimi skrzydłami. W tle, pod bujną winoroślą, widoczny jest zapracowany Józef z piłą w ręku.

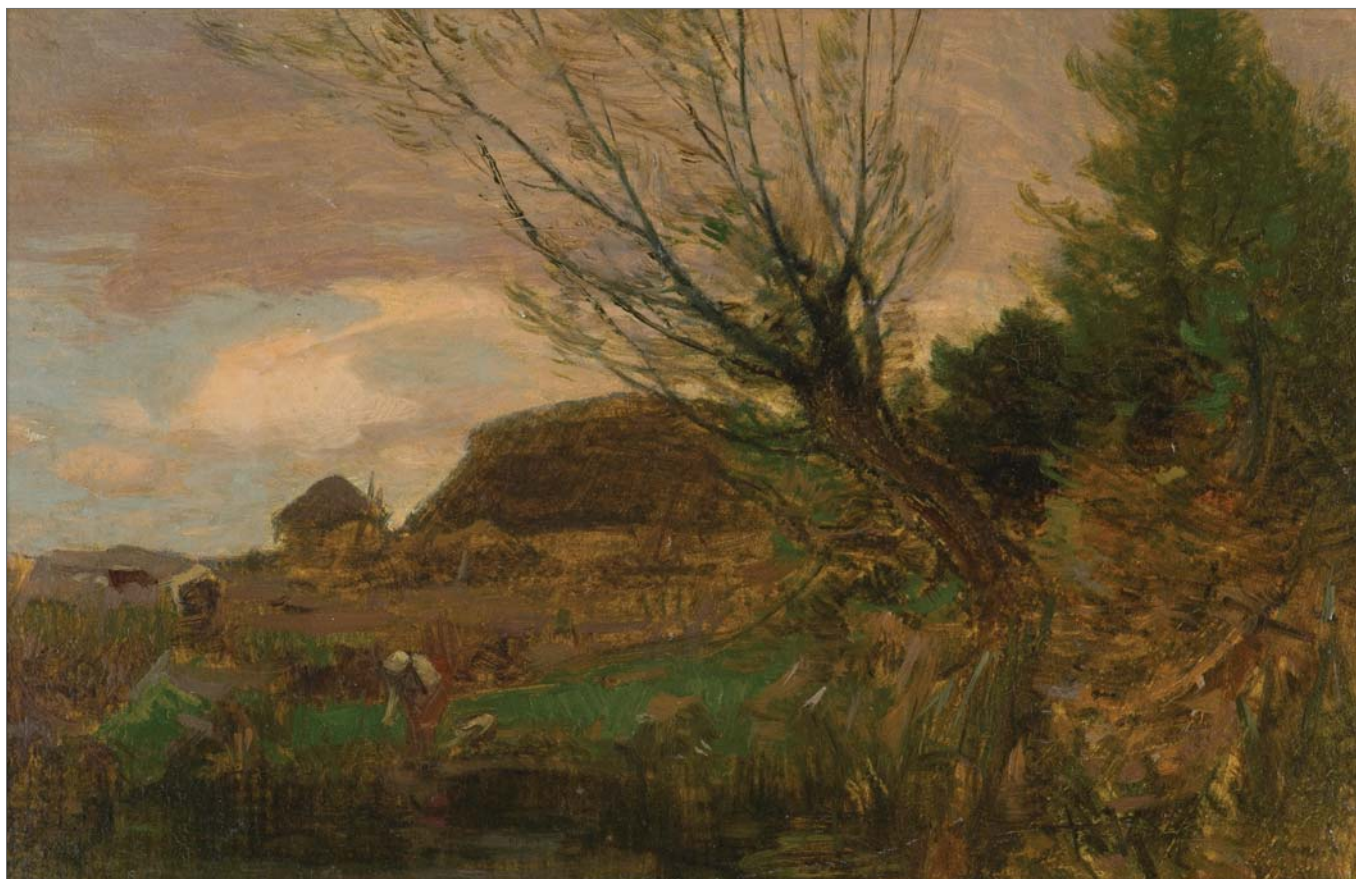
Cała kompozycja została przez artystę wyraźnie podzielona na dwie strefy. Pierwszoplanowa, utrzymana w cieniu i chłodnych barwach, oraz tło skąpane w mocnym świetle słońca i żywych kolorach. W młodości lat, Mehoffera interesowało sztuczne oświetlenie i jego wpływ na kolorystykę dzieła. Gdy przyjrzymy się Madonnie i aniołom, widzimy, że na ich twarze pada światło. Nie jest to jednak to samo, intensywne oświetlenie, które otacza św. Józefa.

W czasie paryskich studiów artysta napisał rozprawę *Uwagi o sztuce i jej stosunku do natury*, manifest teoretyczny malarstwa młodopolskiego. Malując, zawsze urzeczywistniał swoje teoretyczne rozważania. Malarz uważał, że na naturę składają się światło i barwy, linie i natura przedmiotów, a jej dopełnieniem powinna być psychologia ludzka i nastrój. *Światło i barwy – to są pojęcia tak ściśle z sobą dla malarza związane, że po prostu rozróżnić ich trudno. Bo malarz wywołuje wrażenie rzeczy farbami na płótnie i dla niego każde wrażenie świetlne przedstawia się jako pewna, ściśle określona w swej jakości i wielkości plama kolorowa. Kolory te umie on rozróżniać w odciśnięciach tak delikatnych, że pojęcie o tem daćby mogło*

*jedynie coś w rodzaju znaków chemicznych, oznaczających ilość części składowych, gdyby to w ogóle miało być możliwe i użyteczne. (...) Każdy przedmiot, niezależnie od wrażenia kolorowego, oświetleniem wywołanego, sprawia nam jeszcze wrażenie swojej materii. Naturalnie, że wyrażanej granicy przeprowadzić niepodobna, bo bardzo często sposób oświetlenia i oddanie właśnie sprawia, że wrażenie materii ginie i przedmiot ukazuje się nam już tylko w swej postaci idealnej; wrażenie to nadal służyć nam będzie, bo oczywiście wtedy mamy przed sobą tylko najistotniejszą cechę danego przedmiotu, ideę jego. (Józef Mehoffer, *Uwagi o sztuce i jej stosunku do natury*, Kraków 1897, s. 7-8)*

Matka Boska Karmiąca jest przykładem znakomitej sztuki Mehoffera. W każdym calu dekoracyjnej, zarówno barwą i jej subtylnymi tonami, jak i liniami, które same stanowią element dekoratorski.

54 ROMAN KOCHANOWSKI

(Kraków 1857 – Freising k. Monachium 1945)

PEJZAŻ Z POSTACIĄ, ok. 1900

olej, karton naklejony na tekturę naklejoną na deskę

20 x 31 cm

sygn. p.d.: RK

Na dolnej listwie ramy nalepka domu aukcyjnego.

18 000 zł

estymacja: 20 000 – 30 000

Pochodzenie:

- Kolekcja Zbigniewa Mikulskiego (1925-2017)
w Sankt Gallen w Szwajcarii.
- Od 2019 r. w kolekcji prywatnej w Polsce.

Obraz wystawiany i reprodukowany:

- N. Pichłacz, M. Skowrońska, A. Kiełczyńska, M. Kardas (red.), *Powroty. Szwajcarska kolekcja Zbigniewa Mikulskiego. Katalog wystawy*, Fundacja Take Care, 24 V – 31 VIII 2019, Bydgoszcz 2019, s. 29, il.

55 WŁODZIMIERZ TETMAJER

(Harkłowa k. Ludźmierza na Podhalu 1862 – Kraków 1923)

KRÓLOWA JADWIGA, ok. 1904-1906

olej, tektura, 43,7 x 66,3 cm

sygn. l.d.: WT

130 000 zł

estymacja: 150 000 – 250 000

Porównaj:

– *Królowa Jadwiga*, Aukcja Sztuki Dawnej Agra-Art, 17 III 2024, poz. kat. 29.

Przedstawienia królowej Jadwigi pojawiają się w malarstwie monumentalnym Włodzimierza Tetmajera. Wizerunek Wawelskiej Pani znajduje się w kaplicy Trójcy Świętej w katedrze na Wawelu (1902) oraz w kościele Bożego Ciała w Bieczu (1905). Natomiast w katedrze w Sosnowcu artysta przedstawił ją w scenie chrztu Litwy (1904-1906). Oferowany obraz mógł powstać w czasie pracy artysty nad projektem tej sceny.

56 WŁODZIMIERZ TETMAJER

(Harkłowa k. Ludźmierza na Podhalu 1862 – Kraków 1923)

ŚWIĘCONE

olej, płótno dublowane, 134,5 x 76,5 cm

sygn. l.d.: *Wł. Tetmajer*

Na odwrocie ślad po naklejonej opinii Kazimierza Buczkowskiego z września 1946 r.
(dokument jest załączony do obrazu).

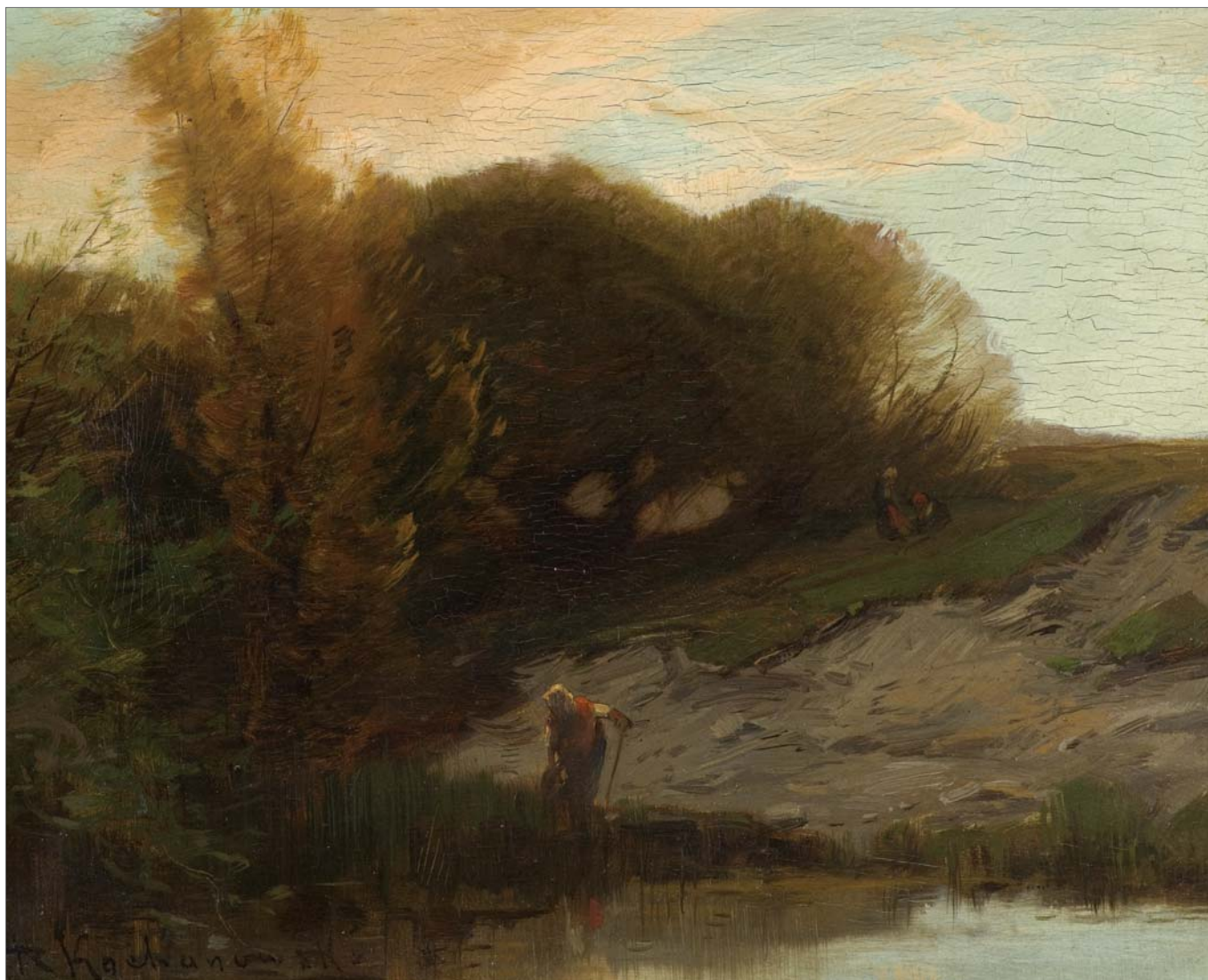
250 000 zł

estymacja: 280 000 – 400 000

Święcone to temat, który bardzo wcześnie pojawił się w twórczości Włodzimierza Tetmajera. Pierwszy obraz pod tym tytułem artysta namalował w matejkowskiej majsterszuli po powrocie z Paryża. Jak głosi anegdota, uczeń słynącego z apodyktyczności i konserwatywnych poglądów na sztukę Matejki, bał się zaprosić swojego mistrza na korektę. Najnowsze trendy sztuki, z którymi się zetknął we Francji, wywarły znaczący wpływ na kształtowanie się jego niepowtarzalnego stylu i najpewniej były już widoczne w tym wczesnym dziele. *Bałem się, że wyleje mnie z pracowni. Zaprosiłem jednak* – zwierzał się później malarzowi Leonowi Kowalskiemu. Opinia Matejki była natomiast pochlebna: „*Do was należy powietrze i słońce, ja zaś zostanę ze starymi królami... Dobrze panie! Dobrze, że pan poszedł tą drogą, obraz mi się podoba, proszę go skończyć... Ja proszę pana*” – rzekł na odchodnym – „*doskonale widzę, kto studiuje naturę i ma coś do powiedzenia, a kto studiuje cudze obrazy...*” – miał powiedzieć profesor (cyt. za: Włodzimierz Tetmajer. *Siła barw i temperamentu. Katalog wystawy*, M. Marek, P. Hapanowicz, Muzeum Krakowa, Kraków 2023, s. 26).

Charakterystyczny styl wywodzącego się z realizmu malarstwa Tetmajera zasadza się na twórczej absorpcji postimpresjonizmu. Cechuje go operowanie syntetyczną, miękką plamą barwną, sylwetowe traktowanie form, mocne kontrasty światła i cienia, kolorystyka oparta na zestawieniu bieli i czerwieni, dopełnionym brązami i zieleniami, a także swoista dramaturgia przedstawień. Tym, z czego płynie jego siła wyrazu jest natomiast oko obserwatora – członka lokalnej wspólnoty. Tetmajer, który ożenił się z córką bronowickiego chłopa i zamieszkał w podkrakowskiej wsi, zafascynowany kulturą chłopów obserwował ich życie i obyczaje zarówno jako zamięłowania etnograf, jak i człowiek wrośnięty w wieś. Świetnie zatem poznał zarówno obyczaje i tradycję, jak i mentalność mieszkańców Bronowic. Zafascynowany ludowością artysta do końca życia malował sceny z życia wsi, a do motywu święcenia pokarmów w Wielką Sobotę powracał jeszcze kilka razy, czego znakomitym przykładem może być oferowane dzieło.

57 ROMAN KOCHANOWSKI

(Kraków 1857 – Freising k. Monachium 1945)

PEJZAŻ Z POSTACIĄ, po 1900

olej, deska, 14,2 x 18 cm

sygn. l.d.: *R. Kochanowski*

Na odwrocie centralnie (otówek): № 244; przy dolnej krawędzi:

1329/24/5 gold; po prawej oraz na dolnej listwie ramy nalepki aukcyjne.

13 000 zł

estymacja: 15 000 – 18 000

58 WOJCIECH KOSSAK

(Paryż 1856 – Kraków 1942)

ZWIADOWCA Z PRZEWODNIKIEM, 1926

olej, płótno naklejone na tekturę, 16,8 x 24,9 cm

sygn. p.d.: *Wojciech Kossak | 1926* [?]

Na odwrocie napis (ołów): 4745 *Wojciech Kossak ol. Wywiadowca z przewodnikiem*; przy górnej krawędzi (długopis): *Bieberstein*; u dołu prostokątna nieczytelna pieczęć. Na dolnej listwie ramy nalepka aukcyjna.

Pochodzenie:

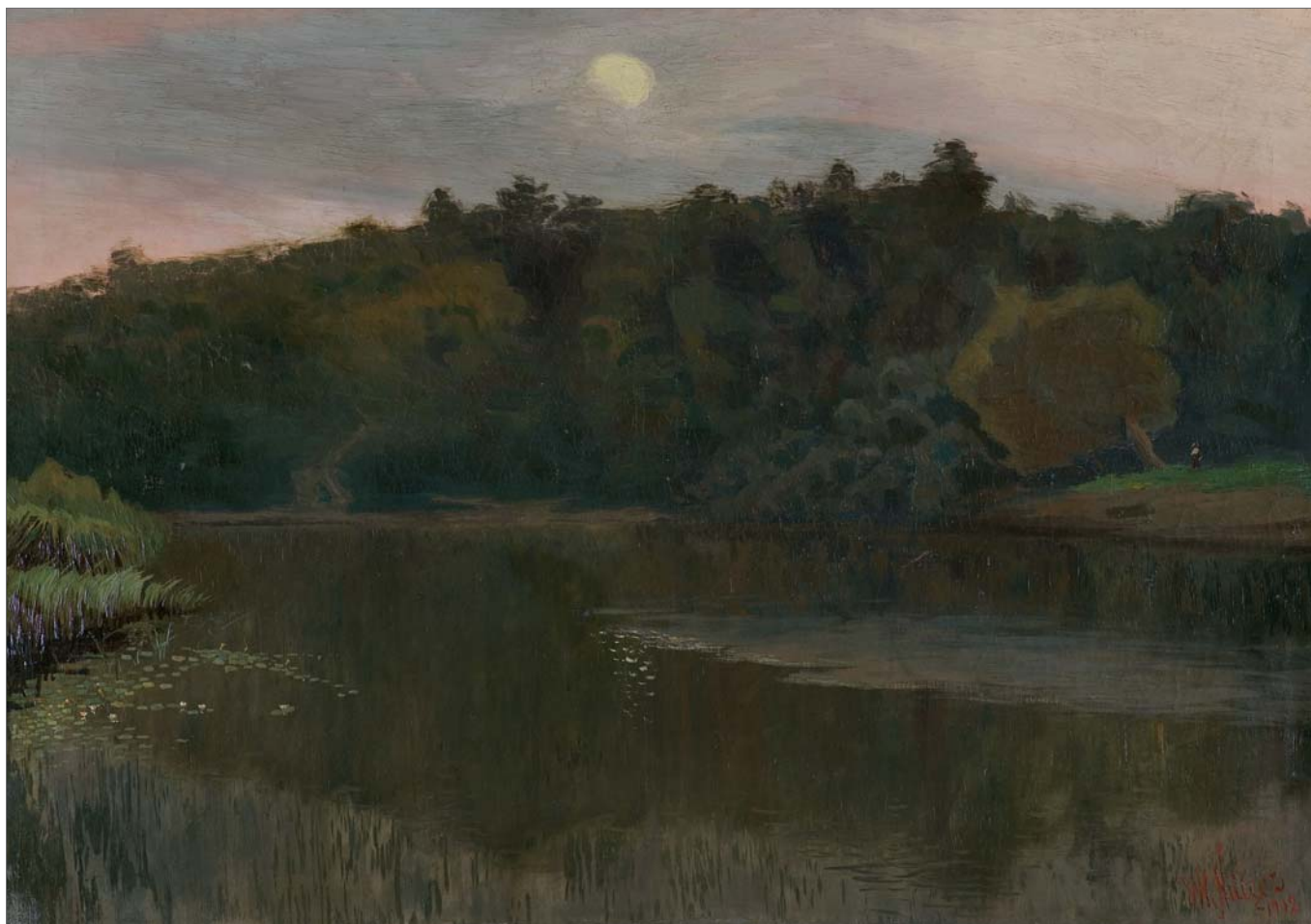
- Kolekcja Zbigniewa Mikulskiego (1925-2017) w Sankt Gallen w Szwajcarii.
- Od 2019 r. w kolekcji prywatnej w Polsce.

Obraz wystawiany i reprodukowany:

- N. Pichłacz, M. Skowrońska, A. Kiełczyńska, M. Kardas (red.), *Powroty. Szwajcarska kolekcja Zbigniewa Mikulskiego. Katalog wystawy*, Fundacja Take Care, 24 V – 31 VIII 2019, Bydgoszcz 2019, s. 36, il.

20 000 zł

estymacja: 25 000 – 40 000

59 WŁODZIMIERZ NAŁĘCZ

(Kijów 1865 – Jeruzal k. Skierniewic 1946)

KSIĘŻYC NAD STAWEM, 1902

olej, płótno, 82,5 x 120 cm

sygn. p.d.: *Wł. Nałęcz* | 1902

Na odwrocie inicjały artysty (czarną farbą): *W. J. N.*

15 000 zł

estymacja: 20 000 – 30 000

60 JERZY KOSSAK

(Kraków 1886 – Kraków 1955)

NAPOLEON NA CZELE ODDZIAŁU, 1931

olej, tektura, 49,2 x 68,2 cm

sygn p.d.: *Jerzy Kossak | 1931*

Na odwrocie l.g. owalna pieczęć składu przyborów malarskich Róży Aleksandrowicz w Krakowie, obok notatka, zapewne wojewódzkiego konserwatora zabytków, poniżej dwukrotnie numer (czerwoną kredką): 62 [przekreślony niebieską kredką]; centralnie numer

(niebieską kredką): 97 [również przekreślony], poniżej numer (długopisem): 423 [w kółku]; przy p. krawędzi, przeciwnie do kompozycji, faksymile tekstu napisanego ręcznie: „Stwierdzam autentyczność tego obrazu“ | Jerzy Kossak; p.d. (ołówkiem): *Kossak | Zapłacony*

♣ 30 000 zł

estymacja: 35 000 – 50 000

61 JERZY KOSSAK

(Kraków 1886 – Kraków 1955)

POWRÓT SPOD MOSKWY, 1942

olej, płótno, 113,5 x 166 cm

sygn. l.d.: *Jerzy Kossak 1942*

Na odwrocie nalepka (druk, tusz): WYSTAWA OBRAZÓW: „TRZY GENERACJE KOSSAKÓW” |

Nr. 125 | Rok 193 | Autor *Jerzy Kossak* | Tytuł dzieła *Powrót z Moskwy* | Rodzaj *olej* | Cena

♣ 100 000 zł

estymacja: 120 000 – 160 000

Ta rozbudowana scena przedstawia palenie sztandarów utraconych w bitwie pod Berezyną pułków. Zwycięstwo nad Berezyną jest uważane za jeden z największych sukcesów militarnych Napoleona. Wycofująca się spod Moskwy Wielka Armia znalazła się w potrzasku i tylko dzięki mistrzowskim posunięciom cesarza udało jej się przetrwać, a nawet zadać poważny cios Rosjanom. Po zakończonej bitwie, która umożliwiła Francuzom spokojny odwrót, oficerowie wraz z Napoleonem złożyli hołd poległym, paląc sztandary ich pułków. Motyw ten jest jednym z rzadziej pojawiających się u Jerzego Kossaka tematów z wojen napoleońskich.

Nalepka na odwrocie obrazu odnosi się do cyklu wystaw, o których opisał Kazimierz Olszański – znawca twórczości Kossaków: *Od r. 1931 w wielu miastach, również i powiatowych, poczęto urządzać wystawy „Trzech Generacji Kossaków”. Organizowane były przez różne regionalne stowarzyszenia społeczne, np. przez oddziały Polskiego Czerwonego Krzyża, na rzecz których przekazywano dochód z tych wystaw. Nie ulega wątpliwości, że za tymi inicjatywami stali sami Kossakowie, Wojciech i Jerzy, w większym jeszcze stopniu ten drugi, którym przyświecał cel głównie propagatorski ich malarstwa w sytuacji ogromnego w tych latach naporu i rozgłosnego reklamowania wszelkich kierunków moderny w sztuce. Pierwsza wystawa Trzech Kossaków, bo tak je wtenczas nazywano, została zorganizowana w r. 1931 w Katowicach, przeniesiona wkrótce do Sosnowca. Dochód z niej przeznaczony był na budowę kościoła garnizonowego i szkolnego w Katowicach. Katowicka „Polonia” o wystawie pisała: „Posiada ona znaczenie specjalnie wielkie, bo prace Kossaków nie tylko przez swe walory artystyczne, ale i przez treść swoją, swój sentyment i wdzięk budzą i potęgują uczucia polskie, spełniając prócz misji kulturalnej, także misje patriotyczne... Jerzy Kossak, malarz urodzony, naturalny sukcesor dziada i ojca, (...) Jerzy po ojcu odziedziczył również jego brawurę w pracy i sypie obrazami jak z rękawa. Na samej wystawie w Katowicach wystawił 70 prac, przeważnie dużych i wielkich”. (...) Następna wystawa trzech Kossaków została pokazana w r. 1932 w Łodzi, z przeznaczeniem dochodu na PCK. „Całość wystawy przedstawia się bardzo dodatnie i imponująco pisała łódzka prasa. Młodzież szkolna powinna jak najszerzej zaznajomić się z wystawą, gdyż arcydzieła tam zgromadzone ilustrują historię dziejów narodu polskiego”. Na ekspozycji łódzkiej było 79 prac Jerzego (...). Po Łodzi wystawa trzech Kossaków pojechała do Tarnowa (...) a w r. 1932 aż do Stanisławowa, gdzie dochód z niej przeznaczono na pomoc dzieciom bezrobotnych, jak donosił wydrukowany Katalog, i pokazała 87 prac Jerzego. W roku 1933 wystawę trzech Kossaków pokazano we Lwowie, gdzie Jerzy wystawił jeszcze więcej, bo 92 swoje obrazy (...). Jeszcze w tym samym roku wystawa trzech Kossaków zdołała objechać Łowicz, Leszno, Kalisz, Piotrków, Lublin, Przemyśl. (K. Olszański, *Jerzy Kossak*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1992, s. 32-33)*

62 CZESŁAW WASILEWSKI

(ok. 1875 – Warszawa/Łódź 1946?47)

PRZED KARCZMĄ

olej, płótno, 45 x 70 cm

sygn. l.d.: Cz. Wasilewski

18 000 zł

estymacja: 20 000 – 30 000

63 WOJCIECH KOSSAK

(Paryż 1856 – Kraków 1942)

NAPAD WILKÓW, 1932

olej, płótno, 70 x 110,4 cm

sygn. l.d.: *Wojciech Kossak* | 1932

Na odwrocie pieczęć lakowa z herbem Kos.

75 000 zł

estymacja: 85 000 – 95 000

64 STANISŁAW MASŁOWSKI

(Włodawa 1853 – Warszawa 1926)

MALWY, 1926

akwarela, ołówki, papier, 30 x 35,5 cm

sygn. p.d.: ST. MASŁOWSKI. 1926.

Na odwrocie, na tzw. „zaplecku” nalepka: Zakład Art. Rzeźbiarski | robót Kościelnych i Salonowych | EDWARDA MILLER | w Warszawie | 35. Złota 35.

4 000 zł

estymacja: 5 000 – 7 000

65 KAZIMIERZ SICHULSKI

(Lwów 1879 – Lwów 1942)

KOBIETA Z KURĄ, 1920

akwarela, gwasz, pastel, tektura, 84,2 x 64,3 cm

sygn. l.d.: Sichul 920

Na odwr. dedykacja: *Sichulskiej Zofii 63 | Lwów 1920 | baba z kurą*

20 000 zł

estymacja: 25 000 – 35 000

66 ZOFIA STRYJEŃSKA

(Kraków 1891 – Genewa 1976)

MACIERZYŃSTWO, lata 20. XX w.

akwarela, gwasz, ołówek, papier z filigranem

74,3 x 58,2 cm

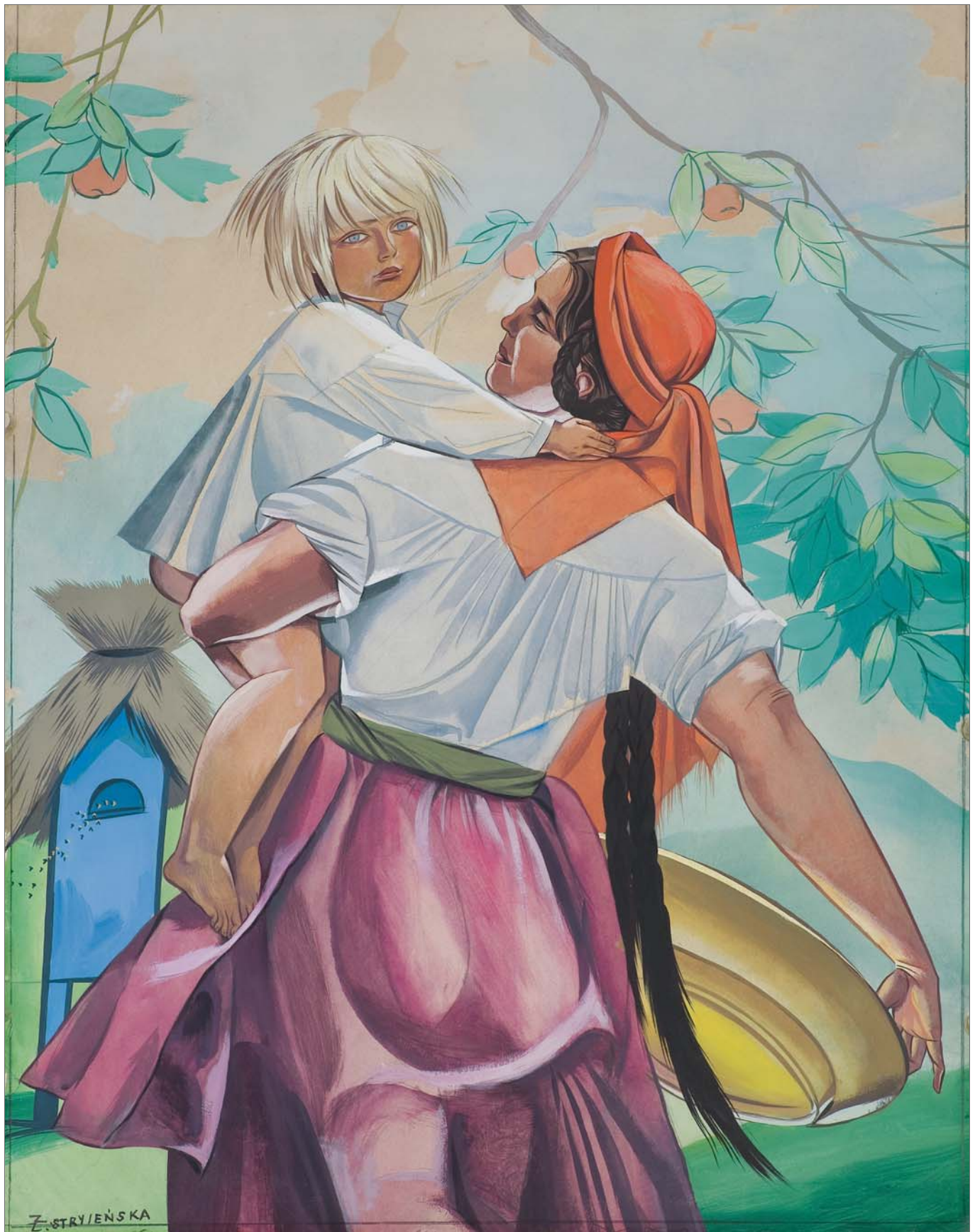
sygn. l.d.: Z. STRYJEŃSKA

♣ 100 000 zł

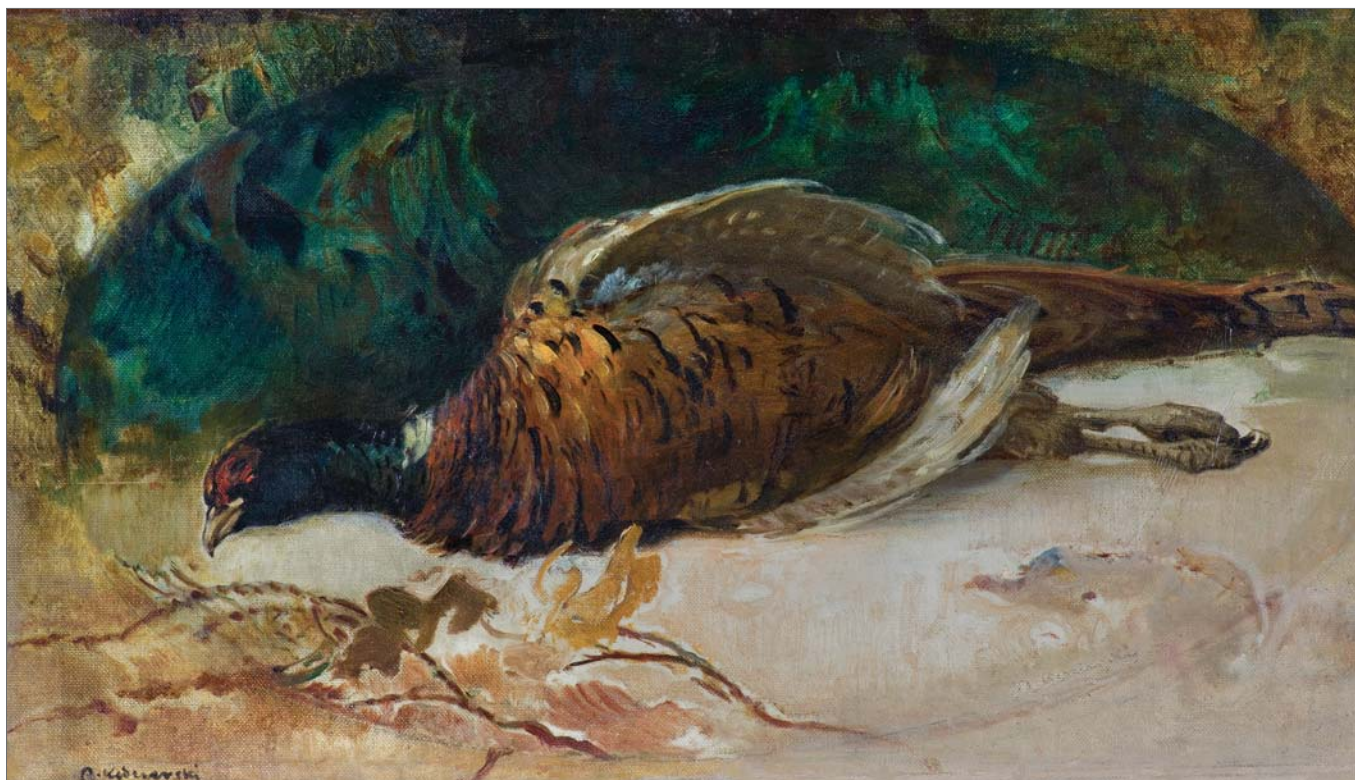
estymacja: 120 000 – 200 000

Tak pragnęłam w życiu mieć syna z niebieskimi oczami, że to było leit motivem mych przeżyć romantycznych. Koniecznie oczy, przez które widać pejzaż nieba, bo oczy brązowe to okna na otchłań parną, gdzie dusza drży przed nicością. Ale mieć syna z niebieskimi oczami i o wielkich pasjach twórczych!.

Zofia Stryjeńska, *Chleb prawie że powszedni. Kronika jednego życia*,
oprac. M. Budzińska, A. Kuźniak, Wołowiec 2016, s. 16

Z. STRYIENSKA

67 APOLONIUSZ KĘDZIERSKI

(Suchedniów 1861 – Warszawa 1939)

BAŻANT, ok. 1920

olej, płótno naklejone na tekturę, 40,4 x 69,2 cm
sygn. l.d.: A. Kędziński

Pierwotnie obraz był oprawiony w passe-partout o owalnym wykroju.
Na odwrocie notatka ołówkiem i nalepka aukcyjna Agra-Art z 2007 roku.

15 000 zł

estymacja: 20 000 – 25 000

68 WLASTIMIL HOFMAN

(Praga 1881 – Szklarska Poręba 1970)

KRAKOWIANKA Z KURĄ, 1923

olej, płótno, 124,5 x 71,6 cm
sygn. l.d.: Wlastimil | Hofmann | 1923

Krakowianka z kurą, to znakomity przykład wirtuozerii artysty z jego najlepszego okresu twórczości. Obraz pełen barwnych akcentów, tworzących radosną harmonię kolorów. Postać młodej, roześmianej wieśniaczki, odchodzącej z dużym białym kogutem pod pachą w zimowym krajobrazie, jest malowana z wielką śmiałością i zręcznością. Całość jest świetlista, żywa i wesoła, ukazując osobisty styl Hofmana.

♣ 90 000 zł

estymacja: 100 000 – 150 000

69 ZEFIRYN ĆWIKLIŃSKI

(Lwów 1871 – Zakopane 1930)

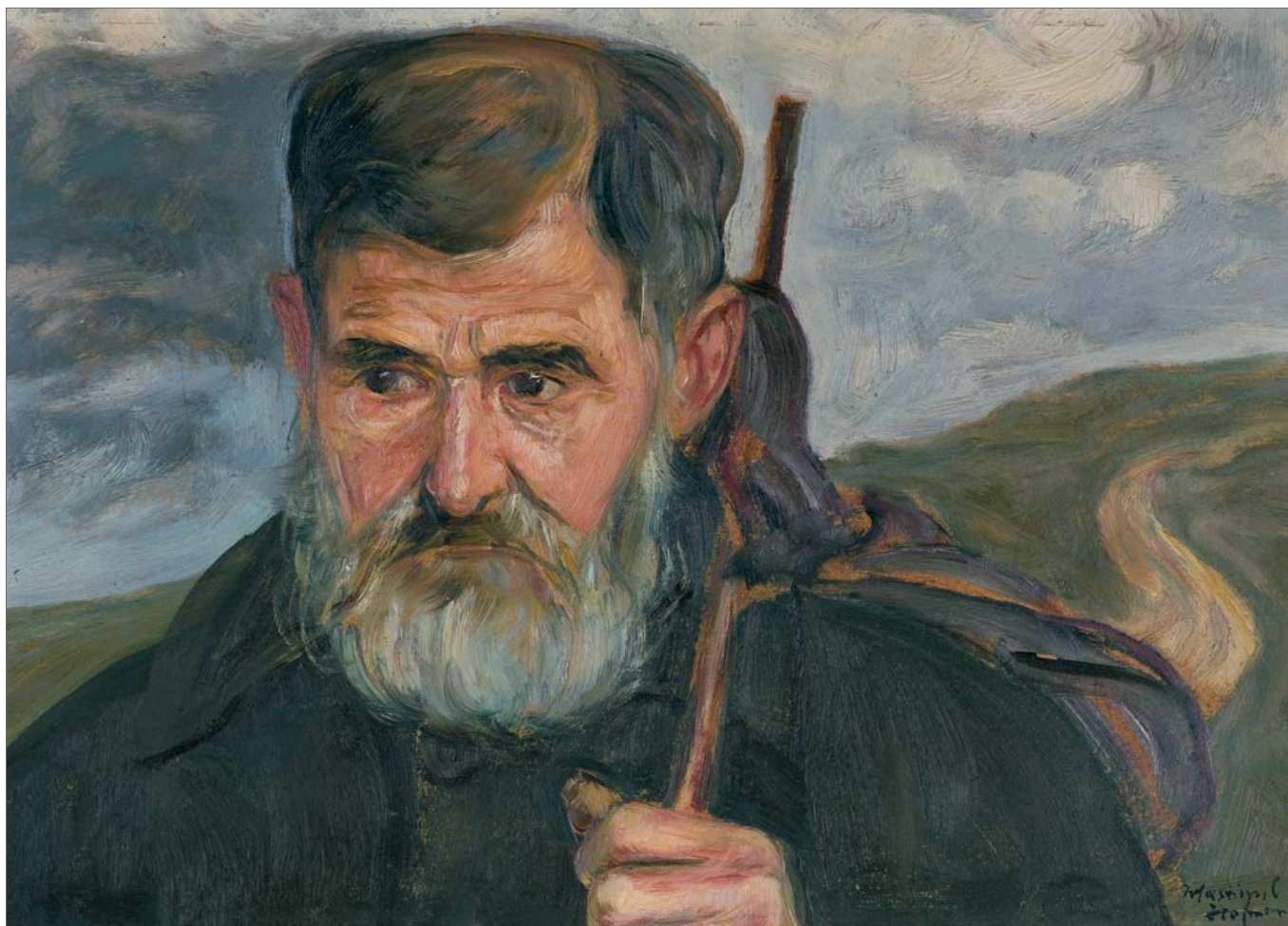
SZCZYTY NAD MORSKIM OKIEM, 1925

olej, tektura, 62,8 x 65,5 cm

sygn. p.d.: Z. ĆWIKLIŃSKI | 1925

3 000 zł

estymacja: 5 000 – 8 000

70 WŁASTIMIL HOFMAN

(Praga 1881 – Szklarska Poręba 1970)

WĘDROWIEC

olej, tektura, 24,5 x 34,5 cm

sygn. p.d.: *Wlastimil | Hofman.*

Na dolnej listwie ramy nalepka domu aukcyjnego.

♣ 15 000 zł

estymacja: 20 000 – 30 000

Pochodzenie:

- Kolekcja Zbigniewa Mikulskiego (1925-2017)
w Sankt Gallen w Szwajcarii;
- Od 2019 r. w kolekcji prywatnej w Polsce.

Obraz wystawiany i reprodukowany:

- N. Pichłacz, M. Skowrońska, A. Kiełczyńska, M. Kardas (red.), *Powroty. Szwajcarska kolekcja Zbigniewa Mikulskiego. Katalog wystawy*, Fundacja Take Care, 24 V – 31 VIII 2019, Bydgoszcz 2019, s. 106, il.

71 LUDWIK MISKY

(Nowy Sącz 1884 – Kraków 1938)

WIEJSKA SIESTA

olej, tektura, 70 x 49,6 cm

sygn. l.d.: *LMISKY* [inicjały wiązane]

Na odwr. centralnie (długopisem): *Wiejska siesta* | 80 zł;
ponadto wzdłuż p. krawędzi 38a [przekreślone] | 103.

4 000 zł

estymacja: 5 000 – 10 000

72 STEFAN MATEJKO

(Kołomyja 1871 – Kraków 1935)

W OGRODZIE

olej, sklejką, 26 x 49,2 cm

sygn. śr.d.: *S.W.M.* [w owalu] | *KRAKÓW.*

Na odwrocie l.d. pieczęć Urzędu Konserwatorskiego
m.st. Warszawy, poniżej słabo czytelny nr (czerwoną
kredką): 62-184-57 | [..]

5 000 zł

estymacja: 6 000 – 10 000

73 ZOFIA STRYJEŃSKA

(Kraków 1891 – Genewa 1976)

KRAKOWSKIE WESELE, lata 40. XX w.

gwasz, akwarela, papier, 70,5 x 97,2 cm

sygn. śr.d.: Z. STRYJEŃSKA

♣ 100 000 zł

estymacja: 120 000 – 180 000

Krakowskie wesele to duża, rozbudowana kompozycja, ukazująca scenę z życia podkrakowskiej wsi. Stryjeńska, niczym reżyser i scenograf na teatralnej scenie, snuje opowieść o staropolskiej tradycji. Architektura drewnianego ganku wytycza kadry i buduje poszczególne plany. Rzeźbiona kolumna, niejako bordiura, oddziela młodą parę, pozwalając im na krótką chwilę intymności. Grajek stojący na progu, choć mógłby stanowić odrębną kompozycję, szerokim gestem wzywa młodych, by dołączyli do weselników. Goście umieszczeni przez malarkę w tle, tuż za domem, z radością oczekują nadejścia nowożeńców. Młodzi jeszcze raz spoglądają na siebie z czułością i ruszają tanecznym wręcz krokiem. Błękit nieba i nasycona zieleń drzew podkreślają idylliczną atmosferę ciepłego, letniego dnia.

Malarstwo Stryjeńskiej jest hołdem dla ludowości, którą artystka uznawała za symbol polskości. Niczym etnograf, wiele uwagi poświęcała szczegółowemu opracowaniu strojów regionalnych. Uważała, że po kolor trzeba iść na wieś, a w swoim malarstwie pragnęła uciec od otaczającej ją szarej rzeczywistości. Jej obrazy przepętnia żywa i nasycona kolorystyka. Zręcznie i dużą swobodą bawi się rysunkiem, znakomicie wykorzystując skróty perspektywiczne w celu spotęgowania dynamizmu. *Krakowskie wesele*, malowane w atmosferze niezakłóconej sielanki, doskonale wpisuje się w pełne radości, barwne opowieści o polskim folklorze.

74 CZESŁAW BORYS JANKOWSKI

(Warszawa 1862 – Sceaux 1941)

CHŁOP Z KOŁOMYI

akwarela, papier, 23,5 x 14 cm

sygn z prawej: CBJ [inicjały wiązane]

Na odwrocie (tuszem): *Habitant de | Kolomyja | Pologne*
– *Galicie. | [aq]uarelle de | Cz. B. de Jankowski*

2 000 zł

estymacja: 3 000 – 5 000

75 JULIAN FAŁAT

(Tuligłowy [okręg lwowski] 1853 – Bystra k. Bielska 1929)

BESKIDY

akwarela, papier

26,5 x 63 cm (w świetle passe-partout)

sygn. p.d.: JFałat | Beskidy

25 000 zł

estymacja: 30 000 – 40 000

76 STANISŁAW CZAJKOWSKI

(Warszawa 1878 – Sandomierz 1954)

KRAKÓW, 1902

olej, tektura, 17,3 x 24,3 cm (w świetle passe-partout)

sygn. l.d.: *KRAKÓW . 1902 | STANISŁAW CZAJKOWSKI.*;

sygn. p.d.: *S Cz.*

♣ 5 000 zł

estymacja: 7 000 – 12 000

77 BRONISŁAWA RYCHTER-JANOWSKA

(Kraków 1868 – Kraków 1953)

LEKTURA

olej, tektura naklejona na sklejkę, 17,7 x 24,8 cm
sygn. p.d.: *B. RYCHTER-JANOWSKA*

8 000 zł

estymacja: 10 000 – 16 000

78 ALFONS KARPIŃSKI

(Rozwadow, dziś dzielnica Stalowej Woli 1875 – Kraków 1961)

BIAŁE RÓŻE, 1933

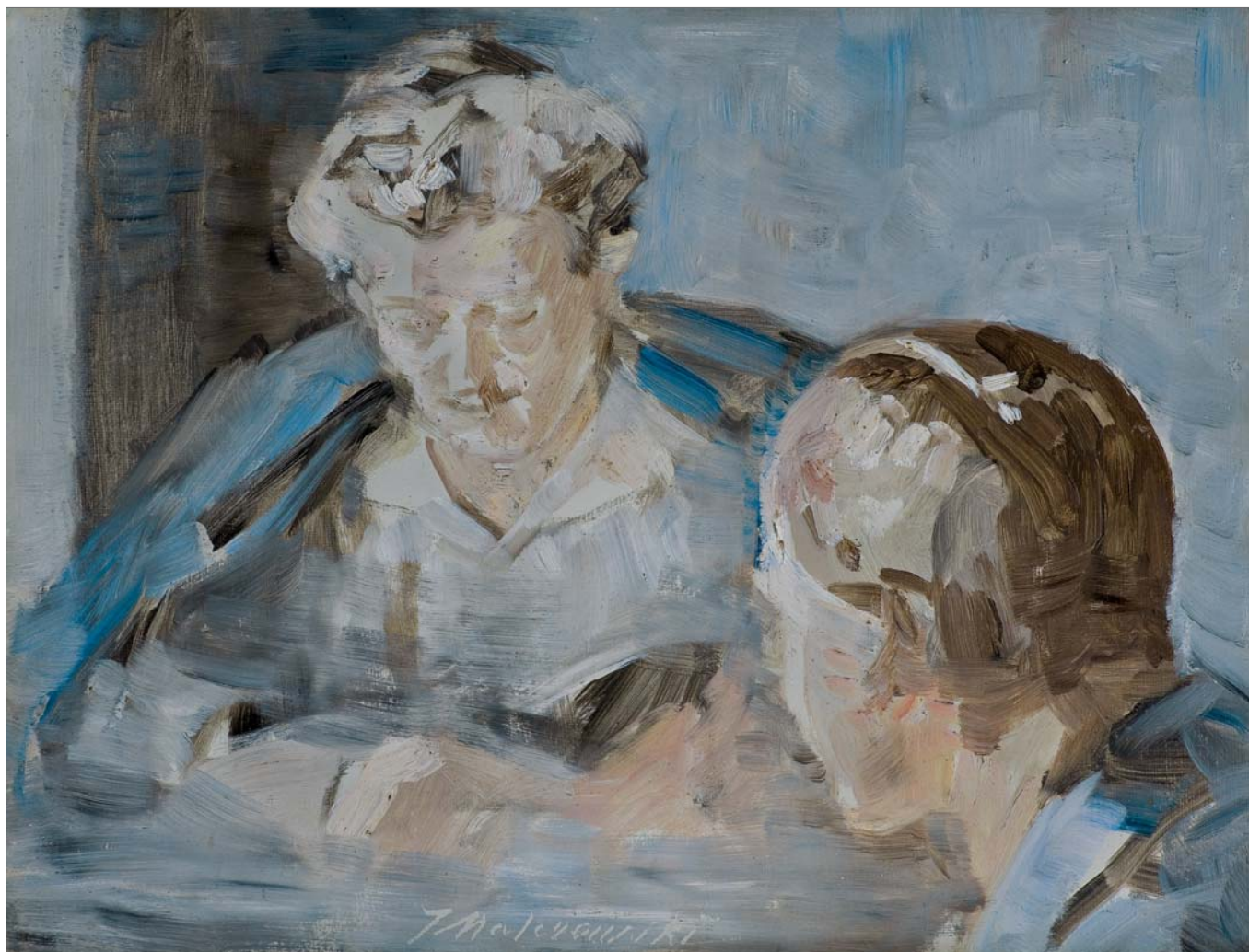
olej, tektura, 49,8 x 69,8 cm

sygn. l.śr.: *AKarpiński* | 933

Na odwr. przy g. krawędzi nieczytelny napis ołówkiem.

♣ 13 000 zł

estymacja: 15 000 – 20 000

79 JACEK MALCZEWSKI

(Radom 1854 – Kraków 1929)

WYCHODŹCY

olej, tektura, 27 x 35 cm

sygn. wzdłuż dolnej krawędzi (wydrapana): *JMalczewski*

Na odwr. wzdłuż g. krawędzi autorski opis (tuszem): *malowane w czas[ie ...] | rozprószone | Jacek Malczewski*;
poniżej (długopisem): *27,5 x 35,5*; l.d. pieczęć składu przyborów malarskich Róży Aleksandrowicz w Krakowie;
obok pieczęć składu przyborów malarskich – firmy „Lefranc et Cie”: kotwica skrzyżowana z kaduceuszem;
obie pieczęci zasłonięte w dużym stopniu nalepką Salonu Malarzy Polskich (druk, tusz): SALON MALARZY
POLSKICH | KRAKÓW, FLORYAŃSKA 37. | Nr. 704. I. | Autor *Jacek Malczewski* | Dzieło *Wychodźcy* | Rodzaj
olejny | Cena Kor. 500.

40 000 zł

estymacja: 50 000 – 70 000

80 WIKTOR KORECKI

(Kamieniec Podolski 1890 – Komorów k. Warszawy 1980)

DROGA W ZIMOWYM LESIE

olej, płótno, 40 x 50,5 cm

sygn. l.d.: WIKTOR KORECKI

♣ 4 000 zł

estymacja: 5 000 – 12 000

81 JERZY KOSSAK

(Kraków 1886 – Kraków 1955)

WIZJA NAPOLEONA W ODWROCIE SPOD MOSKWY, 1944

olej, tektura, 50,5 × 69,8 cm

sygn. l.d.: *Jerzy Kossak* | 1944

Na odwrocie stempel – faksymile tekstu pisanego ręcznie:
„Stwierdzam autentyczność tego obrazu“ | Jerzy Kossak.

♣ 19 000 zł

estymacja: 20 000 – 25 000

82 BRONISŁAW JAMONTT

(Dokudów 1886 – Toruń 1957)

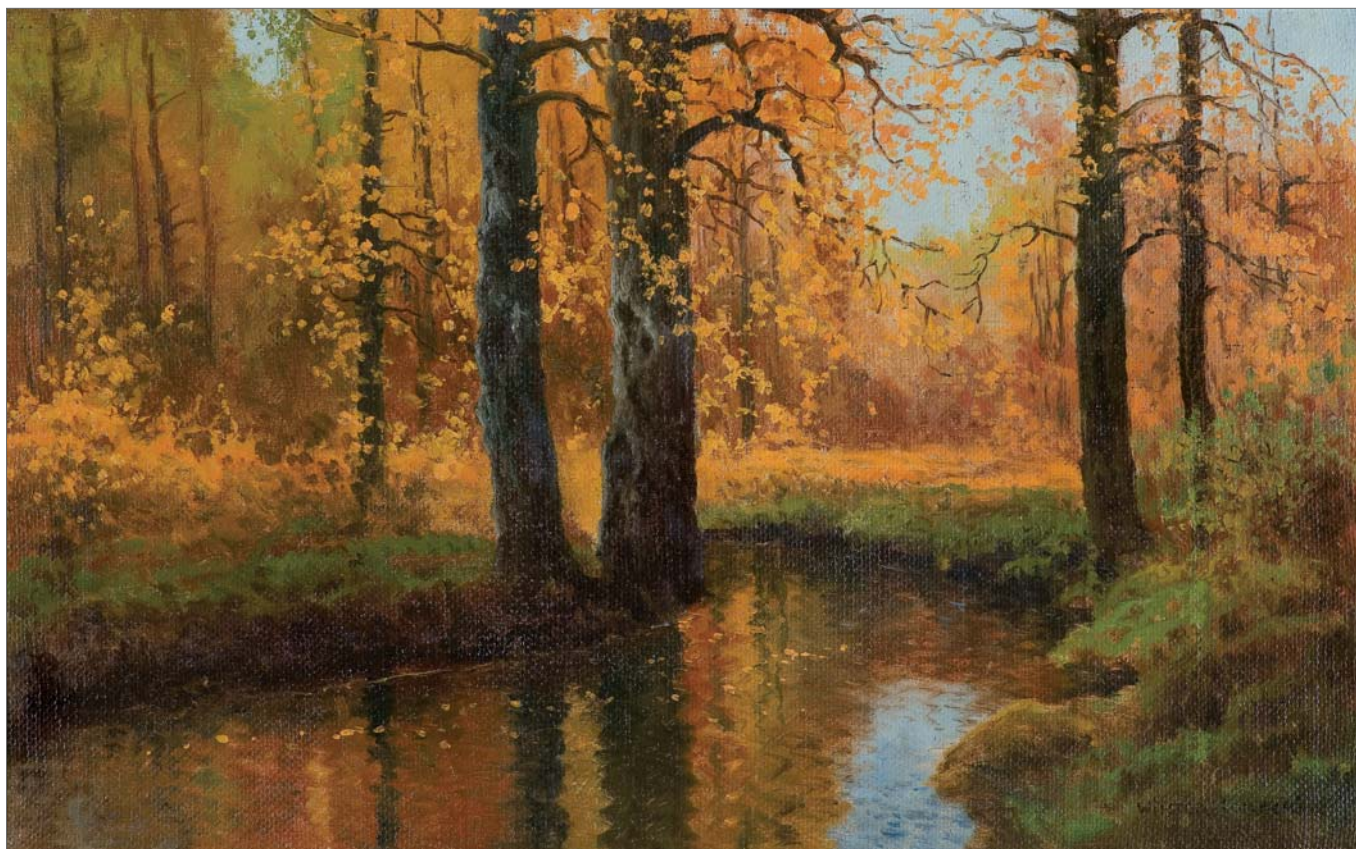
WIATRAK, 1940

olej, tektura, 33 x 45,5 cm

sygn. l.d.: *Br. Jamontt* | XL

♣ 5 000 zł

estymacja: 6 000 – 8 000

83 WIKTOR KORECKI

(Kamieniec Podolski 1890 – Komorów k. Warszawy 1980)

STRUMIEŃ W JESIENNYM LESIE

olej, płótno, 51 x 79,5 cm

sygn. p.d.: *WIKTOR KORECKI*

Na odwrocie l.g. nalepka, opatrzona dwoma okrągłymi stemplami i numerem (długopis): *poz 8 | KI - III - 662/I/418/66.*

♣ 8 000 zł

estymacja: 10 000 – 16 000

84 KONSTANTY MACKIEWICZ

(Małoryta k. Brześcia nad Bugiem 1894 – Łódź 1985)

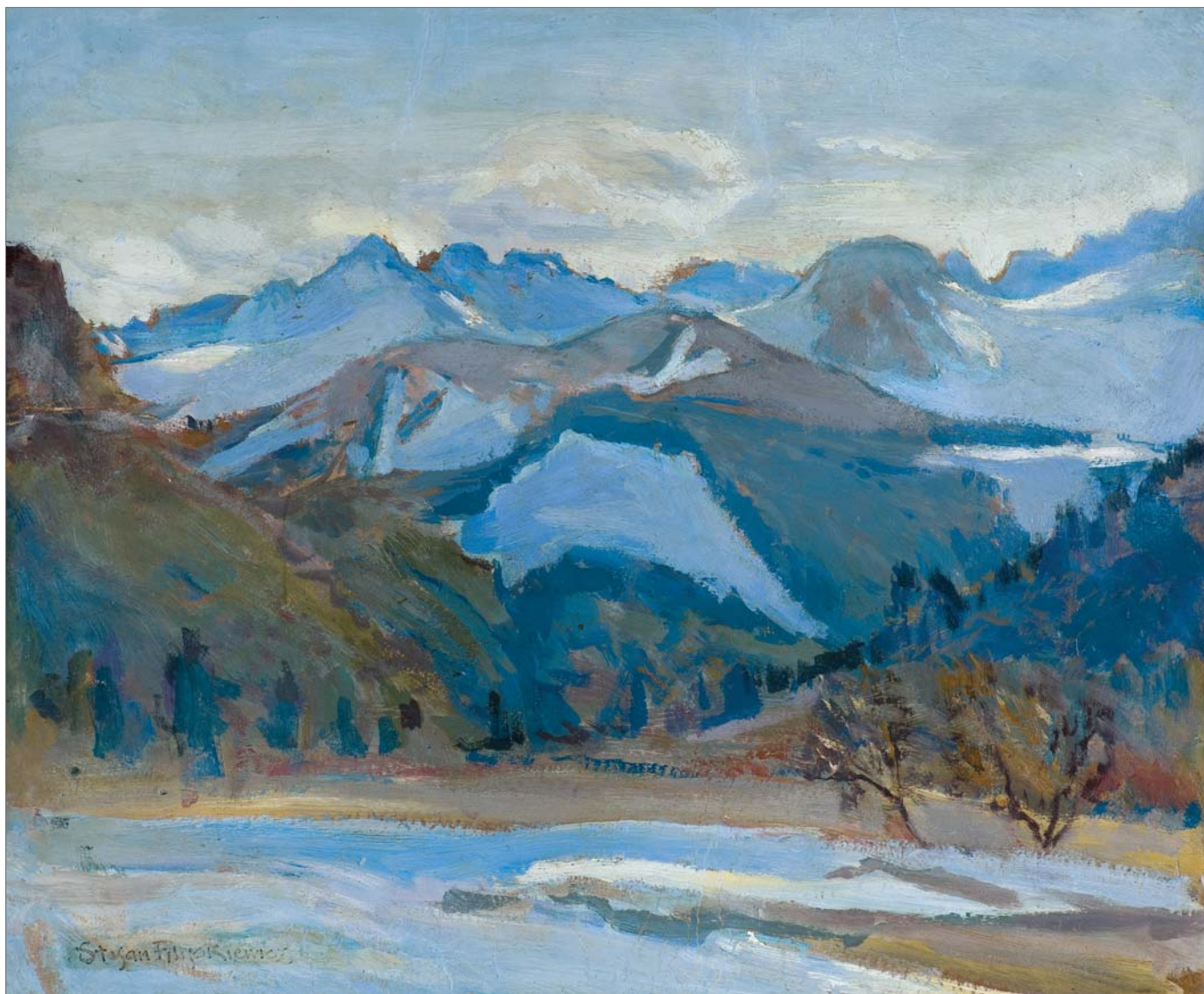
RZĘKA W ZIMOWYM PEJZAŻU

olej, płótno, 59,6 x 81 cm

sygn. p.d.: K. MACKIEWICZ

♣ 5 000 zł

estymacja: 6 000 – 8 000

85 STEFAN FILIPKIEWICZ

(Tarnów 1879 – obóz koncentracyjny w Mauthausen-Gusen 1944)

TATRY, przed 1918

olej, tektura, 26,5 x 32,5 cm

sygn l.d.: *Stefan Filipkiewicz*

Na odwrocie nalepki wystawowe Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie:

- l.g. (druk, tusz): [...] W KRAKOWIE | Autor *Stefan Filipkiewicz* | Tytuł dzieła *Tatry* | Rodzaj dzieła | Cena; w l.d. narożniku (czarną farbą) 28; w p.d. narożniku (niebieską kredką): 9;
- u dołu (druk, tusz, *czzerwona kredka*, pieczęć): TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ SZTUK PIĘKNYCH W KRAKOWIE | *Sztuka* | 1918 | Nr 1017 | Autor *Filipkiewicz* | Dzieło p.t. *Pejzaż* | Rodzaj cena. Ponadto p.g. (czarną farbą): SF. 28 [inicjały wiązane]

7 500 zł

estymacja: 8 000 – 12 000

86 FELIKS MICHAŁ WYGRZYWALSKI

(Przemyśl 1875 – okolice Rzeszowa 1944)

NA PEŁNYM MORZU

olej, płótno, 55,2 x 75,3 cm

sygn. p.d.: „na pełnym morzu“ | F. M. Wygrzywalski

Na odwrocie na trzech listwach krosna pieczęci składu
przyborów malarskich Iskra & Karmański w Krakowie
i Jana Sudhoffa we Lwowie.

20 000 zł

estymacja: 23 000 – 30 000

87 FELIKS MICHAŁ WYGRZYWALSKI

(Przemyśl 1875 – okolice Rzeszowa 1944)

NAD BRZEGIEM MORZA

olej, płótno dublowane, 60 x 90,5 cm

sygn. l.d.: *F.M. Wygrzywalski*

40 000 zł

estymacja: 50 000 – 80 000

88 ADAM STYKA

(Kielce 1890 – Nowy Jork 1959)

MAŁA TUNEZYJKA

plótno naklejone na tekturę, 40,9 x 32,6 cm

sygn. p.d.: ADAM | STYKA [imię i nazwisko w ramce]

Na odwrocie (tuszem): „*Petite tunisienne*“ | *pinxit Adam Styka*.

Ponadto owalna pieczęć składu przyborów malarskich: TOILES & COULEURS FINES |

MAISON E. MORIN | MORIN & JANET, SUC | 5 - Rue Lepic - 5. PARIS | Téléphone MARCADET 07-51;

poniżej pieczęć z numerem: 6; l.g., przeciwnie do kompozycji, numer (ołówkiem): 19.

♣ 40 000 zł

estymacja: 50 000 – 70 000

Malowanie światła uchodzi za bardzo trudną rzecz w obrazie. Styka trudność tę pokonał.

Prosto kładzione farby opowiadają nam dziwy Wschodu, dając przedsmak faraonowych krain, czar legendy kojarząc ze światem realnym...

Władysław Wankie, cyt. za Cz. Czapliński, *The Styka Family Saga / Saga rodu Styków*, New York 1988, s. 145.

Podobne sceny z postaciami arabskich kobiet, dzieci lub mężczyzn zajętych czerpaniem wody, pojeniem osłów bądź płukaniem bielizny były częstym motywem obrazów artysty. Malowane szeroko, swobodnymi pociągnięciami pędzla charakteryzują się mocnymi, nasyconymi kolorami i ostrym światłem.

89 ZYGMUNT WALISZEWSKI

(Petersburg 1897 – Kraków 1936)

MARTWA NATURA Z KAPELUSZEM, ok. 1930

olej, tektura, 46 x 38 cm

Na odwr. pieczęć z nr. 8 (odnoszącym się do wielkości podobrazia); wzdłuż d. krawędzi napis: *Waliszewski*; na tzw. „zapleku” nalepka właścicielska z opisem obrazu.

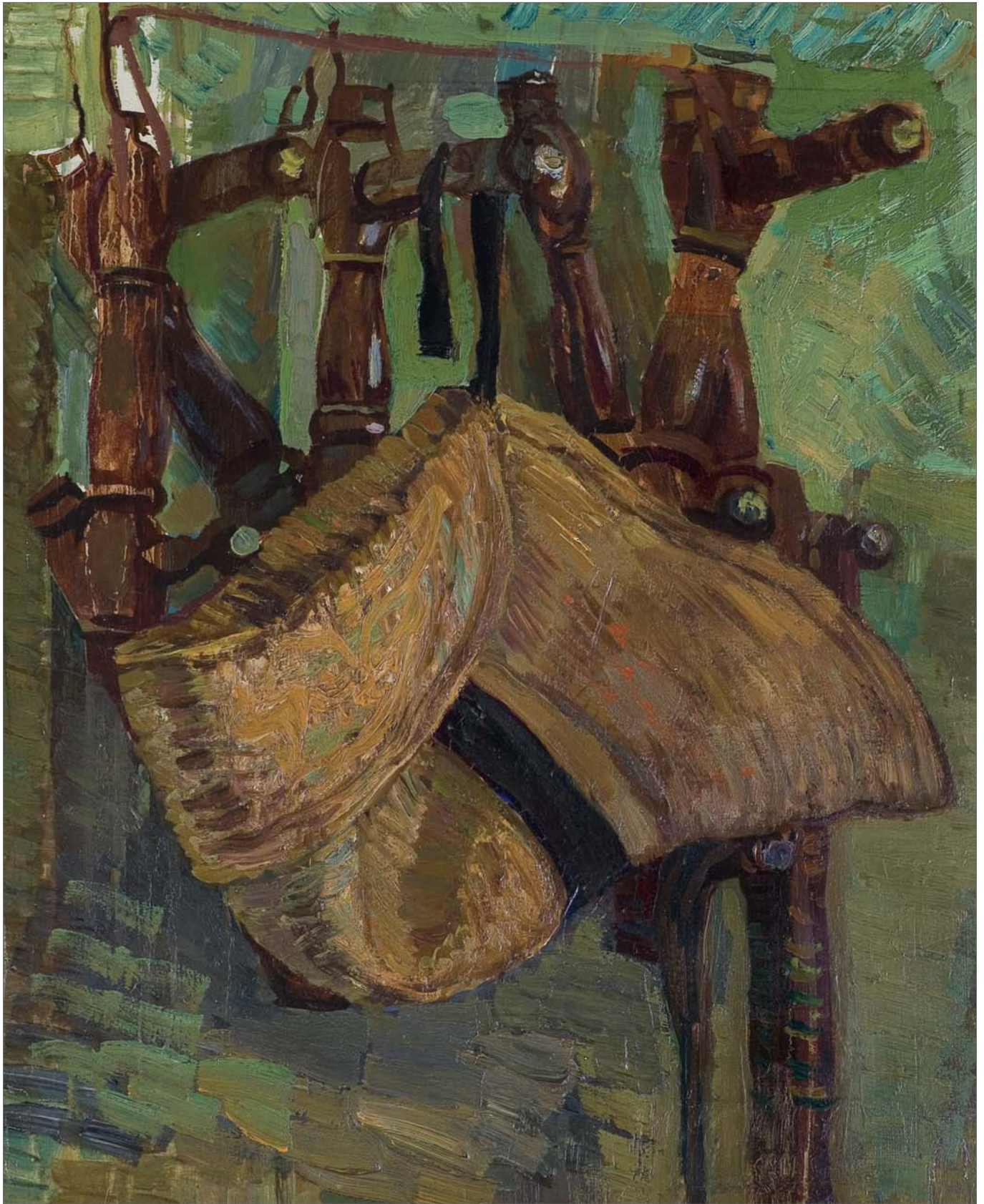
60 000 zł

estymacja: 65 000 – 75 000

Pochodzenie:

- Kolekcja Józefa Czapskiego (1896-1993).
- Kolekcja prywatna, USA.

Obraz pochodzi z kolekcji Józefa Czapskiego, który przyjaźnił się z Zygmuntem Waliszewskim. Połączyły ich studia na krakowskiej ASP. Obaj uczęszczali do pracowni prof. Józefa Pankiewicza. W 1924, obaj wyjechali w gronie członków Komitetu Paryskiego do francuskiej stolicy, gdzie w Luwrze Waliszewski kopiował i malował wariacje na temat dzieł zarówno dawnych mistrzów, jak i francuskich impresjonistów. Prezentowana *Martwa natura z kapeluszem* wyraźnie utrzymana jest *a la maniera* de van Gogh, jak miał w zwyczaju mawiać sam artysta. Płótno malowane jest energicznymi impastami, nadającymi bogatą fakturę. Zarówno kolorystyka, jak i długie, wijące się pociągnięcia pędzla przywodzą na myśl obrazy holenderskiego malarza.

90 EUGENIUSZ GEPPERT

(Lwów 1890 – Wrocław 1979)

NA ZJEŹDZIE, 1923

olej, tektura naklejona na tekturę, 68,7 x 93,3 cm

sygn. p.d.: *Eugeniusz Geppert 1923*

♣ 29 000 zł

estymacja: 35 000 – 40 000

91 RAJMUND KANELBA

(Warszawa 1897 – Londyn 1960)

NA SKRAJU MIASTECZKA, lata 30. XX w.

olej, płótno, 54 x 64,5 cm

sygn. p.d.: *Kanelba*

l.d. zamalowana sygnatura (czerwoną farbą): *Kanelba*

Na odwrocie, pod lewą listwą krosna, pieczęć z numerem odnoszącym się do wielkości podobrazia: 20 F; ponadto na g. listwie ramy nalepka Agra-Art z 2015 r.

♣ 20 000 zł

estymacja: 25 000 – 35 000

92 WŁODZIMIERZ TERLIKOWSKI

(Poraj koło Łodzi 1873 – Paryż 1951)

RÓŻE, 1928

olej, płótno, 27 x 41 cm

sygn. p.g.: *Wł de Terlikowski* | 1928

na górnej listwie krosien malarskich napis:

W. TERLIKOWSKI

4 000 zł

estymacja: 5 000 – 8 000

93 TYMON NIESIOŁOWSKI

(Lwów 1882 – Toruń 1965)

ŁODZIE

olej, płótno, 50 x 64 cm

sygn. l.d.: *Tymon*

♣ 15 000 zł

estymacja: 18 000 – 25 000

94 ALFONS KARPIŃSKI

(Rozwadow, dziś dzielnica Stalowej Woli 1875
– Kraków 1961)

MAKI, przed 1940

olej, tektura, 62 x 89 cm

sygn. l.d.: *A. Karpiński*

na odwrocie po lewej (otówek): *L.p. 10847*

Na odwr. nalepka o treści (druk, *atrament*): SALON
DZIEŁ SZTUKI | KAZIMIERZA WOJCIECHOWSKIEGO |
KRAKÓW, UL. ŚW. JANA L. 3 - TELEFON 100-02 | Data
przyjęcia 1940 | Autor *Alfons Karpiński* | Tytuł ... | Rodzaj
... Rozmiar ... | Nr ... 10847; Ponadto nalepka Towarzystwa
Przyjaciół Sztuk Pięknych w Radomiu z wyblakłymi
napisami.

♣ 15 000 zł

estymacja: 18 000 – 25 000

95 RAJMUND KANELBA

(Warszawa 1897 – Londyn 1960)

PORTRET DZIEWCZYNKI
W BŁĘKITNEJ SUKIENCIE

akwarela, gwasz, papier, 74,3 x 54,2 cm

sygn. l.d.: *Kanelba*

♣ 18 000 zł

estymacja: 20 000 – 25 000

96 RAFAŁ MALCZEWSKI

(Kraków 1892 – Montreal 1965)

MOUNT WARSAW, X 1943

akwarela, papier, 39 x 56,5 cm

sygn. l.d.: *Rafał Malczewski. Columbia Big-Bend. | Mount Warsaw | X-1943*

Na odwr., wzdłuż górnej krawędzi (ołówkiem): *Nr. 24. Mt. Warsaw British Columbia Canada \$ 440,- | (bu [!]) the Big Bend on the Columbia River).*

15 000 zł

estymacja: 17 000 – 25 000

Widok na Warsaw Mountain (wys. 2 689 m) w Górach Skalistych nad Kinbasket Lake w rejonie Big Bend (najbardziej wysuniętego na północ odcinka rzeki Kolumbia), w kanadyjskiej prowincji Kolumbia Brytyjska.

97 RAFAŁ MALCZEWSKI

(Kraków 1892 – Montreal 1965)

W POKLIŻU SAINT GABRIEL

akwarela, papier, 38,5 x 54,9 cm

sygn. l.d.: *Rafał Malczewski.*

Na odwr., słabo widoczna kompozycja przedstawiająca gospodarstwo w zimowym pejzażu; ponadto p.g. (oł.): 74 | G-848 | 15 x 211 | NM [w kółku] | P-S; p.d. (oł.): *Near Ste. Gabrielle.*

Saint-Gabriel to niewielkie miasto w kanadyjskiej prowincji Quebec. Malowniczo położone nad jeziorem Maskinongé, w cieniu Gór Laurentyńskich, które artysta często malował.

* 16 000 zł

estymacja: 20 000 – 35 000

98 WAWRZYNIEC CHOREMBALSKI

(Zawichost 1888 – Warszawa 1965)

PEJZAŻ Z OLIWY, 1957

olej, tektura, 24 x 34,5 cm

sygn. p.d.: W. CHOREMBALSKI | OLIWA 1957

♣ 1 500 zł

estymacja: 2 000 – 4 000

99 WAWRZYNIEC CHOREMBALSKI

(Zawichost 1888 – Warszawa 1965)

OBŁOKI, 1950

olej, tektura, 38,5 x 33,2 cm

sygn. p.d.: W. CHOREMBALSKI | 1950

♣ 2 500 zł

estymacja: 3 000 – 6 000

100 NIKIFOR KRYNICKI

(wł. Epifaniusz Drowniak; Krynica ok. 1895 – Krynica 1968)

PEJZAŻ MIEJSKI

akwarela, gwasz, papier, 22,8 x 17,2 cm

wzdłuż dolnej krawędzi autorski napis:

NKDENIO AWIEŚSEŁORAMNE

Na odwrocie centralnie okrągła pieczęć: ARTYSTA |

MALARZ z napisem w otoku: NIKIFOR MATEJKO ·

KRYNICA WIEŚ

♣ 8 000 zł

estymacja: 10 000 – 15 000

101 ZOFIA STRYJEŃSKA

(Kraków 1891 – Genewa 1976)

MĄDRA DYANKA

akwarela, tusz, papier naklejony na tekturę, 17,5 x 24,9 cm

p.g. (ołówkiem): *Mądra Dyanka | II*

Na odwr. na tzw. „zaplecku” numer (długopisem): *PT 55.*

♣ 8 000 zł

estymacja: 10 000 – 15 000

102 WIKTOR KORECKI

(Kamieniec Podolski 1890 – Komorów k. Warszawy 1980)

WIOSENNA ŁĄKA

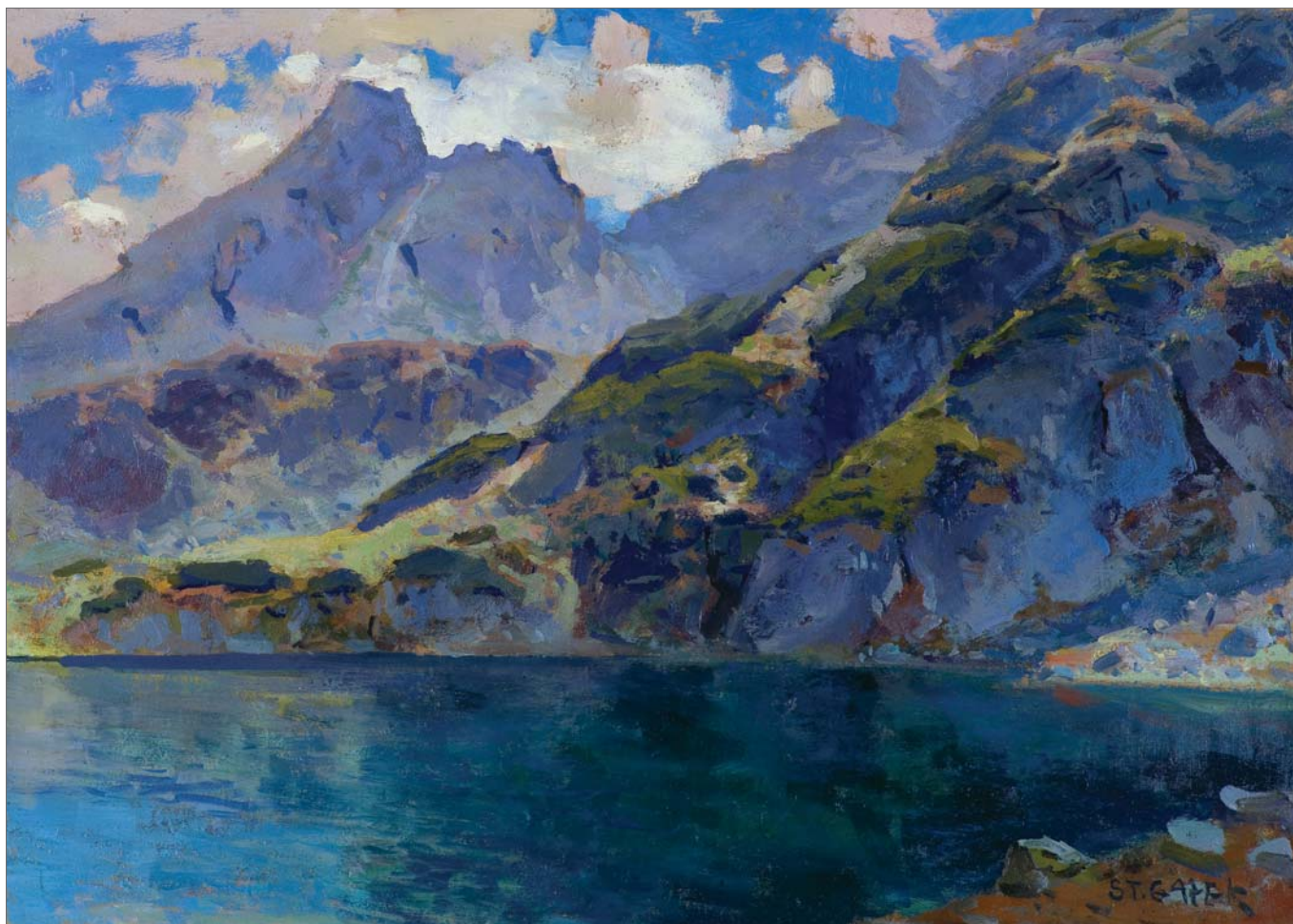
olej, tektura, 49,3 x 69 cm

sygn. l.d.: *WIKTOR KORECKI*

Na odwrocie notatki ramiarskie.

♣ 13 000 zł

estymacja: 15 000 – 20 000

103 STANISŁAW GAŁEK

(Mokrzyska 1876 - Zakopane 1961)

NAD ZIELONYM STAWEM, przed 1950

olej, tektura, 34,8 x 49,7 cm

sygn. p.d.: ST. GAŁEK

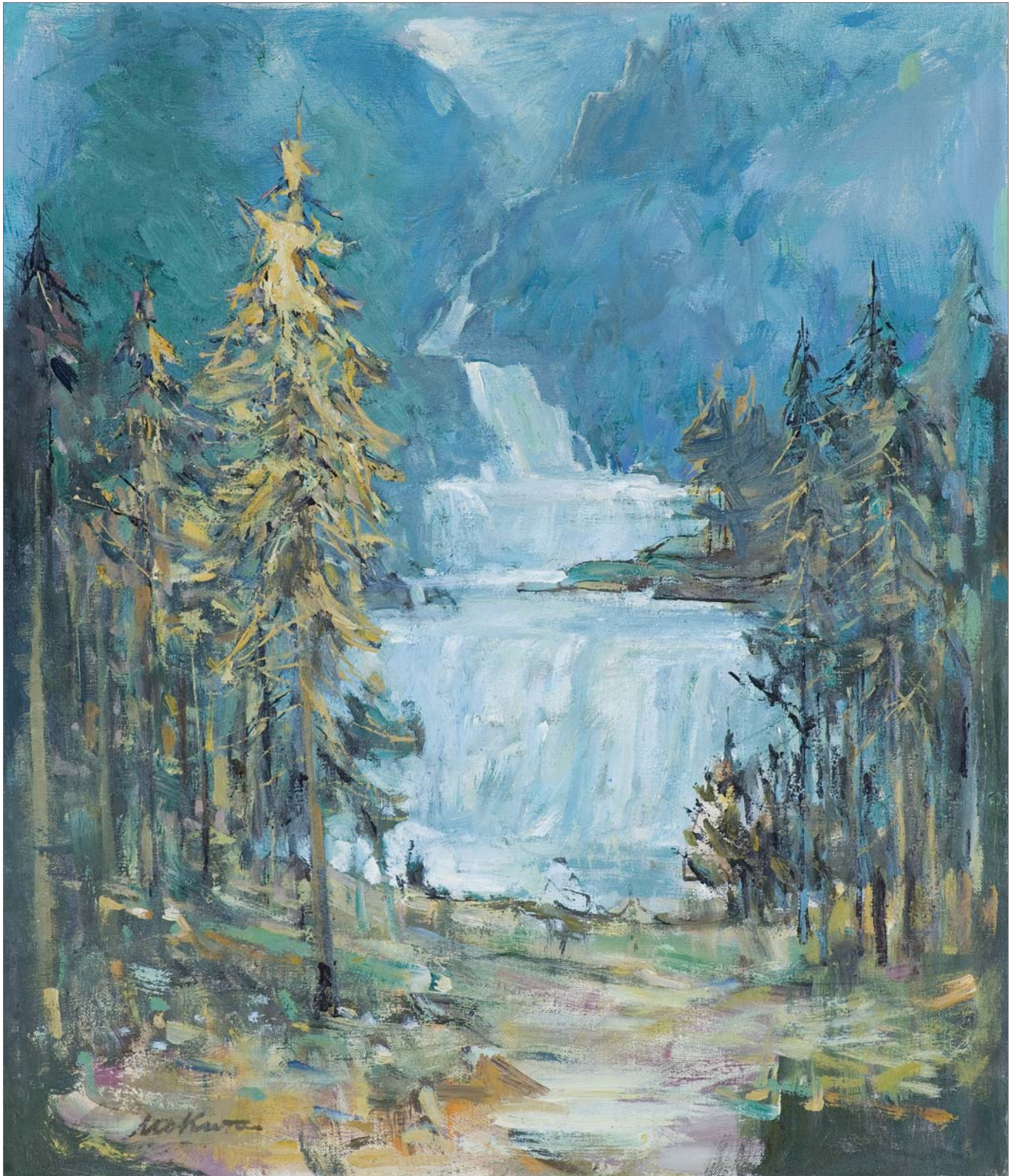
Na odwrocie informacje dotyczące sprzedaży (*niebieską kredką i ołówkiem*):

Dr Michalski Stan | Sprzedany | Stanisław Gałek | Zakopane 15 wrzesień | 1950 r.;

ponadto l.d. notatki ramiarskie.

♣ 6 000 zł

estymacja: 8 000 – 15 000

104 MARIAN MOKWA

(Malary 1889 – Sopot 1987)

WODOSPAD

olej, płótno, 78 x 67 cm

sygn. l.d.: *Mokwa*

Na odwrocie na górnej listwie krosna nalepka aukcyjna jednego z warszawskich domów aukcyjnych; obok nalepka z numerem (niebieską kredką): 48.

♣ 10 000 zł

estymacja: 12 000 – 18 000

105 STANISŁAW GAŁEK

(Mokrzyska 1876 – Zakopane 1961)

TATRY W SŁOŃCU

olej, płótno, 80,1 x 115,1 cm

sygn. p.d.: *ST. GAŁEK*

♣ 23 000 zł

estymacja: 25 000 – 35 000

106 KONSTANTY MACKIEWICZ

(Małoryta k. Brześcia nad Bugiem 1894 – Łódź 1985)

JESIEŃ

olej, płótno, 60,3 x 73,3 cm

sygn. l.d.: K. MACKIEWICZ

♣ 5 000 zł

estymacja: 6 000 – 8 000

107 LESZEK STAŃKO

(Sosnowiec 1924 – Katowice 2011)

ZAKOPANE, 1979

olej, płótno naklejone na tekturę, 35 x 43 cm

sygn. p.d.: LESZEK STAŃKO | ZAKOPANE 1979 R.

Na odwrocie pieczęć: Wydział Ochrony Zabytków ... | Przedmiot nie podlega | zakazowi wywozu za granicę. Na tzw. „zaplecku” pieczęć eksportowa Republiki Białorusi.

♣ 2 500 zł

estymacja: 3 000 – 4 000

108 MILOSLAVA VRBOVA-ŠTEFKOVÁ

(Zinkau / Žinkovy w Czechach 1909 – Freudenstadt 1991)

BALETNICE

olej, płyta pilśniowa, 29,8 x 39,9 cm

sygn. l.d.: *M Vrbová*

♣ 3 000 zł

estymacja: 4 000 – 6 000

109 WŁODZIMIERZ ZAKRZEWSKI

(Petersburg 1916 – Warszawa 1992)

PLACE DE LA SORBONNE, 1966

olej, płótno, 60 x 81 cm

sygn. l.d.: *W. Zakrzewski 1966*

Na odwrocie po prawej czarnym olejem: *W. ZAKRZEWSKI | 1966 10 |*

PL. DE LA SORBONNE | PARIS | 60 x 81 | wyst. Warszawa 1968;

po lewej stronie w ramce: 7; u dołu odwrotnie do kierunku kompozycji kredą: 154.

Na lewej listwie blejtramu powtórzone 7, na środkowej listwie: 169/K 14.100;

na poprzecznej listwie: 67 x 81, na prawej stempel: 25P.

♣ 6 000 zł

estymacja: 7 000 – 10 000

110 BŁAŻEJ IWANOWSKI

(Jabłonna k. Warszawy 1889 – Warszawa 1966)

RÓŻE

olej, tektura, 50,2 x 35,2 cm
sygn. l.d.: *Błażej Iwanowski*

♣ 2 000 zł

estymacja: 3 000 – 5 000

111 MIŁOSLAVA VRBOVÁ-ŠTEFKOVÁ

(Zinkau / Žinkovy w Czechach 1909 – Freudenstadt 1991)

PRZED PRÓBĄ

olej, płyta pilśniowa, 50 x 80,2 cm
sygn. p.d.: *M Vrbová*

♣ 6 000 zł

estymacja: 7 000 – 10 000

DOM AUKCYJNY **AGRA-ART** SPÓŁKA AKCYJNA

00-679 Warszawa, ul. Wilcza 55/63

tel. 22 625-08-08, 22 745-10-20, e-mail: agra@agraart.pl

ZARZĄD

Zofia Krajewska-Szukalska
prezes zarządu

Rafał Krajewski
wiceprezes

Konrad Szukalski
prokurent

Anna Jóźwik
dyrektor Domu Aukcyjnego

Piotr Borkowski
dyrektor zarządzający

Jolanta Krasuska
kierownik działu
(sztuka współczesna)

Joanna Dziewulska
historyk sztuki
(sztuka tradycyjna)

Ewelina Cwetkow
historyk sztuki
(sztuka współczesna)

Marcin Zieliński
projekty
graficzne

Katarzyna Wilk
promocja wydarzeń
aukcyjnych

Monika Bryl
historyk sztuki
(sztuka tradycyjna)

KOMISJA EKSPERTÓW

Anna Tyczyńska
historyk sztuki
malarstwo

Ewelina Cwetkow
historyk sztuki
malarstwo

Jolanta Krasuska
historyk sztuki
malarstwo

Maryla Sitkowska
historyk sztuki
grafika, rysunek

Joanna Dziewulska
historyk sztuki
malarstwo

Anna Jóźwik
historyk sztuki
malarstwo

Renata Lisowska
konsultacje
konserwatorskie

Monika Bryl
historyk sztuki
malarstwo, rzemiosło

Szczególne podziękowania dla Ewy Micke-Broniarek i Pauliny Szymalak-Bugajskiej.

Roczna prenumerata katalogów (Sztuka Współczesna i Tradycyjna)
wysyłanych przed każdą aukcją w pierwszej kolejności oraz wszelkie inne okazjonalne katalogi Agra-Art – 120 zł
numer konta: PeKaO SA 69 1240 6218 1111 0010 7726 1501

Zdjęcia do katalogów
Marcin Zieliński, Łukasz Macheta

WYDAWCA: **Agra-Art SA**
Wszelkie prawa zastrzeżone.

FORMULARZ REJESTRACJI / ZLECENIA NA AUKCJĘ w Domu Aukcyjnym Agra-Art s.a. w dniu 8 grudnia 2024

☐ KUPUJĘ JAKO OSOBA FIZYCZNA ☐ KUPUJĘ JAKO OSOBA FIZYCZNA PROWADZĄCA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

IMIĘ: _____ NAZWISKO: _____

ADRES: _____

PESEL: _____ OBYWATELSTWO, KRAJ URODZENIA: _____

RODZAJ, NR I DATA WAŻNOŚCI DOKUMENTU TOŻSAMOŚCI: _____

TELEFON: _____ EMAIL: _____

FIRMA: _____ NIP: _____

ADRES: _____

GŁÓWNY PRZEDMIOT PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI: _____

☐ **BĘDĘ UCZESTNICZYĆ OSOBIŚCIE W AUKCJI** (ilość miejsc): _____

☐ **CHCĘ LICYTOWAĆ PRZEZ TELEFON**
pozycje według nr. katalogowych: _____

nr telefonu dostępny w czasie aukcji: _____

☐ **CHCĘ ZŁOŻYĆ ZLECENIE**
nr kat., opis obiektu, maksymalna cena (bez premium): _____

_____
_____

**ZAPOZNAŁAM/EM SIĘ I AKCEPTUJĘ REGULAMIN AUKCJI STACJONARNYCH DOMU AUKCYJNEGO AGRA-ART
UMIESZCZONY W KATALOGU AUKCYJNYM ORAZ NA WWW.AGRAART.PL**

Stosownie do wymogów ustawy z dn. 29. 08. 1997 r. o ochronie danych osobowych wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych przez Agra-Art SA dla celów marketingowych. Dane podaję dobrowolnie i mam prawo wglądu do nich oraz do ich poprawiania.

Pod rygorem odpowiedzialności karnej za podanie nieprawdziwych informacji oświadczam, że **JESTEM / NIE JESTEM** (niewłaściwie skreślić) osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne w rozumieniu ustawy z dn. 1. 03. 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2021 r. poz. 1132 z późniejszymi zmianami).

DATA

PODPIS

AGRA-ART SA

Wilcza 55/63
00-679 Warszawa

+48 22 625 08 08 (sztuka dawna)
+48 22 745 10 25 (sztuka współczesna)

www.agraart.pl
agra@agraart.pl

Nr KRS: 0000101181
NIP: 526-18-79-258

Informacje dotyczące przetwarzania Pani/Pana danych osobowych przez Agra-Art S.A.

Używany poniżej skrót „RODO” oznacza Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.

1. Administrator danych osobowych:

Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Agra-Art S.A., z siedzibą w Warszawie przy ul. Wilczej 55/63, 00-679 Warszawa. KRS: 0000101181, REGON: 012478229, NIP: 5261879258.

Z Administratorem można się skontaktować telefonicznie pod numerem tel: (22) 625-08-08 oraz za pośrednictwem adresu mailowego: agra@agraart.pl

2. Podstawy prawne i cele przetwarzania danych osobowych:

Pani/Pana dane osobowe są przetwarzane w celu:

- przesłania zamówionej informacji handlowej (art. 6 ust. 1 lit. a RODO);
- wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą (art. 6 ust. 1. lit. b i c RODO);
- ewentualnego dochodzenia lub obroną przed roszczeniami (art 6 ust. 1 lit. f RODO).

3. Odbiorcy danych osobowych:

Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być podmioty:

- upoważnione do ich otrzymywania z mocy obowiązujących przepisów prawa (np. sądy i organy państwowe);
- z zakresu doręczania korespondencji i przesyłek;
- biuro rachunkowe obsługujące Agra-Art S.A.;
- doradcze, audytorskie i kontrolne;
- prawne i windykacyjne.

4. Okres przetwarzania danych osobowych:

Dane będą przetwarzane przez okres niezbędny do realizowania umowy oraz do upływu czasu niezbędnego do ochrony roszczeń, o którym mowa w art. 118 ustawy Kodeks Cywilny.

Jeśli podstawą przetwarzania jest zgoda, dane będą przetwarzane do momentu złożenia sprzeciwu.

5. Przysługujące prawa:

- Ma Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych osobowych, ich sprostowania, ograniczenia ich przetwarzania, usunięcia, przenoszenia i ograniczenia przetwarzania.
- Ma Pani/Pan prawo do wniesienia w dowolnym momencie sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych w celach informacyjnych i marketingowych bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem.
- Ma Pani/Pan prawo do złożenia skargi do Urzędu Ochrony Danych Osobowych, jeśli stwierdzą Państwo, że Państwa dane są przetwarzane niezgodnie z prawem.
- W celu skorzystania z powyższych praw, należy skontaktować się z Agra-Art S.A. sposobem wskazanym powyżej.

6. Obowiązek podania danych:

Podanie danych osobowych jest dobrowolne, ale konieczne do umożliwienia skorzystania z usług Administratora.

7. Automatyczne podejmowanie decyzji:

Decyzje dotyczące Pani/Pana danych nie są oparte na zautomatyzowanym przetwarzaniu danych, w tym o profilowaniu, o którym mowa w art. 22 ust. 1 i 4 RODO.

SZTUKA DAWNA · SZTUKA WSPÓŁCZESNA

Galeria ofertowa online

www.agraart.pl

W. Borowski, Zbiór owoców, ok. 1927

W. Bakalowicz, Pisząca list

Z. Beksiński, O2, 1995

Przyjmujemy dzieła na aukcje
Sztuki Dawnej i Współczesnej

AGRAART
dom aukcyjny

SZTUKA WSPÓŁCZESNA

8 grudnia 2024